

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 25 januari 2016*§ 3 Interpellation om barnomsorg på obekväm arbetstid (nr 2015:39)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Interpellationen kom till när det stod klart för mig att regelverket kring barnomsorg på obekväm arbetstid skulle förändras. Vi har ett antal föräldrar i Stockholm som har behov av barnomsorg när barnomsorgen normalt sett är stängd. Det kan vara på kvällar, nätter och helger. Det kan handla om skådespelare, sjuksköterskor, flygkaptener och så vidare som måste jobba på ett sådant sätt att de behöver den här typen av omsorg.

De allra flesta av de här barnen har inte nattis, utan de har någon som kommer hem till dem och sover. Det regelverk som nu förändras innebär att det i stort sett blir omöjligt för föräldrar att få någon som kommer hem och sover med barnet hemma eller passar det under kvällstid. I stället ska barnen släpas upp ur sängarna för att först tas till den speciella förskolan med denna inriktning, och sedan måste föräldrarna hämta barnen på kvällen när man har jobbat färdigt.

I praktiken innebär detta, menar jag, att det egentligen är ett ganska stort besparingsförslag. Det skriver också skolborgarrådet i sitt svar: Det är mycket mer kostnadseffektivt än det system vi har haft tills nu. Ordet ”kostnadseffektivt” är ett politikeruttryck för att det blir billigare, helt enkelt.

Det är också så att skolborgarrådet mycket tydligt pekar på att det inte finns någon rättighet för dessa föräldrar att välja. Nej, det är sant. Det finns ingen rättighet att välja. Men för föräldrar som är beroende av barnomsorg på obekväm arbetstid är det sannolikt oerhört viktigt just med denna valfrihet. Man vet vem det är som kommer hem till barnen på kvällen, och man känner trygghet med detta. Om man tar bort denna valfrihet för de allra flesta föräldrar – för det är nästan ingen i dag som har sina barn på nattis – kommer såklart kostnaderna att minska. Många föräldrar kommer att lösa det på ett annat sätt. Det kanske skolborgarrådet tycker är bra; det blir kostnadseffektivt. Men för en del föräldrar i Stockholm tror jag att detta kommer att bli en sämre lösning. Det är det jag vänder mig emot.

Anförande nr 3

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag tycker att Lotta Edholm på ett bra sätt beskriver varför det är viktigt med barnomsorg på obekväm arbetstid. Jag kan gärna lägga till att hela förändringen syftar till att fler ska få möjlighet till barnomsorg på obekväm arbetstid. Det var viktigt att ta fram riktlinjer som gör att det blir en likvärdig bedömning i hela staden och att vi anpassar oss och vår verksamhet till ett modernt arbetsliv.

Detta gör också, enligt den plan vi har på expansion, att vi möjliggör för våra barn att få kvalitativ barnomsorg i säker miljö. Det är en bra arbetsmiljö när man kan ha flertalet av de barn som detta berör i en välordnad miljö i en lokal där pedagogisk verksamhet bedrivs även annars.

Det jag tycker mindre bra om i Lotta Edholms inlägg är den vulgärskildring som hon gör av syftena bakom detta. Jag förstår inte varför det skulle vara alldeles otänkbart att ha vissa kommunala verksamheter som är behovsprövade. Jag har stor tilltro till att de tjänstemän som handlägger de här frågorna har den största respekt för de behov som familjer har. Det gäller framför allt att de har barnperspektivet och barnet i fokus och att våra tjänstemän utifrån de här riktlinjerna inte alls kommer att vilja se situationer som Lotta här står och målar upp – att man ska rycka upp barn ur sängen och så vidare. Om det finns behov av och goda skäl för att ha barnomsorg i hemmet ska man få det.

Jag har alltså en helt annan tilltro till att vi har kompetenta tjänstemän i den här staden som på bästa sätt kommer att tolka de förtydligade riktlinjerna så att det blir bäst för barnen.

Anförande nr 4

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Nu är det ju så att det inte finns några riktlinjer framtagna som på något sätt visar på den väg som Olle Burell beskriver, nämligen att det kommer att bli lätt som en plätt för föräldrar att få barnomsorg på obekvämt arbetstid i hemmet. De riktlinjer som finns utgår ifrån att detta inte ska få förekomma. Det blir intressant att se, för i dagsläget, fram till årsskiftet, har det varit så att de allra flesta föräldrar i Stockholm som har fått behovet prövat på ett positivt sätt också har valt barnomsorg i hemmet. Det är det som har varit vanligast för de flesta.

Jag ska försöka mig på ett exempel. Vi tänker oss en skådespelare vid Stadsteatern som först går och hämtar sitt barn på den förskola som han eller hon har valt till barnet. Man tar barnet till nästa förskola – den speciella nattisförskolan – där barnet får ha något slags pedagogisk verksamhet i någon timme, vad vet jag. Små barn går ju och lägger sig ganska tidigt. Det blir väl att läsa lite saga – något som man också kan göra hemma, naturligtvis. Sedan ska barnet få lite kvällsmat och somna. Sedan kommer den skådespelande föräldern och ska hämta barnet från denna förskola vid elvablecket på kvällen. Man får rycka upp barnet ur sängen, ta hem det och försöka få det att somna om.

Det är precis detta det handlar om. De allra flesta barn har inte barnomsorg hela natten; de har det på kvällstid eller möjligen på helgerna. Det är klart att om man inrättar ett regelverk är det detta regelverk som gäller. Interpellationen skrevs i september – för nästan ett halvår sedan. Det har fortfarande inte kommit några andra riktlinjer, som motsäger de här riktlinjerna. Om inte Olle Burell åstadkommer detta kommer det att få denna konsekvens.

Jag ser verkligen fram emot förmildrande riktlinjer som löser upp lite av de här knutarna. Men hittills har jag inte sett det, utan det kommer att bli den biståndsbedömning som Olle Burell talar om, och den kommer att bygga på de riktlinjer som han själv har fattat beslut om.

Jag är orolig för att det kommer att leda till att färre föräldrar i Stockholm kommer att kunna använda sig av denna möjlighet till barnomsorg på obekvämt arbetstid än i dag. Vi talar om väldigt små barn, och jag tror att ganska många föräldrar känner en större trygghet med att ha barnomsorg i hemmet än att behöva springa fram och tillbaka mellan olika förskolor.

Anförande nr 5

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! På ett sätt kan man tycka att det är imponerande att lyssna på Lotta Edholms förmåga att framlägga olika konspirations-teorier. Men detta är en viktig fråga, så jag tycker att vi ska försöka att hålla oss lite sakliga. Det står i de nya riktlinjerna att man kan få barnomsorg i hemmet på obekvämt arbetstid om det finns särskilda skäl. Jag tror inte att det är särskilt bra för barnens möjligheter att få föräldrarnas behov prövat att vi i den här salen eller i utbildningsnämnden, för den delen, är alltför specifika i vad ”särskilda skäl” kan innebära. Människor som har denna typ av arbete har väldigt olika situation; det får vi ha respekt för. Jag tycker inte att jag som politiker ska ge till exempel tio olika skäl till vad som skulle vara befogat för en tjänsteman att bevilja. Det kan ju vara tre skäl som jag har glömt bort, och då kan det vara så att de inte finns med bland de tio exemplen och att man därför inte får sitt ärende beviljat.

Jag tycker att det är en bra ordning att vi politiker har övergripande riktlinjer som är nog så tydliga i det här läget och att vi har professionella tjänstemän som gör en behovsbedömning – inom det här området precis som inom andra kommunala områden. Jag skulle vilja höra Lotta Edholm gå till storms mot andra former av biståndsbedömning med behovsbedömning som finns inom den övriga kommunala offentligt finansierade verksamheten och där säga att det är otillbörligt att man ska kunna få lägga fram sin sak och förklara sina särskilda skäl innan man får tillgång till denna kostsamma verksamhet. Det är inget vi sticker under stol med.

Jag tror att alla politiker som har ansvar för att få pengarna att gå ihop också förstår att det finns en kostnadsutveckling. Vi har sett hur utbetalningarna till verksamhet i fristående drift har ökat från 3 miljoner till 9 miljoner kronor bara på tre år. Det är klart att om den tangenten dras ut blir det ganska mycket så småningom, och då konkurrerar det med annan viktig verksamhet. Så nog är det rimligt att i det här läget ha en likvärdig bedömning över hela staden så att alla barn får bästa tänkbara barnomsorg.

Anförande nr 6

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Därmed får vi svaret: Detta är en stor besparing för Stockholms stad. Det är därför man gör detta.

Då ska man komma ihåg att det är ett par hundra barn varje år som får det här beviljat. Att få barnomsorg på obekvämt arbetstid är inte en rättighet, utan det är just behovsprövat. Men jag menar att när man har fått behovet godkänt av myndigheten, i det här fallet stadsdelsnämnden, och de säger att man har så starka behov av att få barnomsorg på obekvämt arbetstid, bör man också kunna välja vilken form av barnomsorg man vill ha. Den rättigheten tas nu bort.

Om man gör det och samtidigt säger att man kan bevilja det här lite grann ibland när man känner för det utan att det finns några som helst riktlinjer för det hela tror jag

mot bakgrund av det besparingsskäl som Olle Burell nu målar upp som skäl för det ändrade regelverket att detta kommer att leda till att färre föräldrar får ansökan beviljad. Därmed minskar valfriheten för dessa föräldrar, och man krånglar till livet oerhört för föräldrar som faktiskt har det rätt besvärligt redan i dag att få tiden att räcka till för sina barn och även har ganska krävande yrken.

Jag tycker på något sätt att det är ett väldigt hyckleri i detta. Först går man ut och säger: Nu ska vi bygga ut, och nu ska fler få tillgång till detta. Det ska bli bättre, och man ska ha rätt att jobba när man vill! Sedan visar det sig, när man tittar på regelverket, att det riskerar att leda till exakt motsatsen, nämligen att färre föräldrar kommer att kunna använda sig av det. Det är en lite ohederlig retorik, tycker jag.

Anförande nr 7

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Vi har diskuterat detta förut i den här salen. Det finns en del i det skolborgarrådet har sagt i dag som inte riktigt överensstämmer med det jag minns från den tidigare debatten. Jag välkomnar skolborgarrådet i församlingen av människor som är försiktiga med skattepengar. Det nit att handskas försiktigt med stockholmarnas pengar som visar det tycker jag bör vurmas för och uppskattas.

Det är fullständigt självklart att detta är en insats som behövsprövas. Det är inte heller detta den här diskussionen handlar om. När vi diskuterade det här förra gången och när vi framförde kritiska synpunkter på förslagen till nya riktlinjer sade vi just detta. Dels handlar det om väldigt få barn. Det handlar inte om att vi inte tycker att insatsen ska behövsprövas. Men det handlar om att när insatsen väl har beviljats måste föräldrarna själva kunna välja form.

Jag minns nu inte siffrorna; de finns i det tidigare protokollet. Men antalet barn som har barnomsorg i hemmet hela natten tror jag är högst tio. Det rör sig om väldigt få barn. Antalet barn som har barnomsorg under delar av natten, oftast på kvällar eller tidiga morgnar, är något större. Men det rör sig om väldigt få barn. För dem och för deras familjer är detta fullständigt livsnödvändigt. Annars fungerar inte deras vardag.

Det är alldeles uppenbart, tycker jag, att detta också handlar om något slags målsättning att de här barnen nog inte ska vara hemma. De ska inte ha barnomsorg hemma. De ska ha barnomsorg i förskola, för den kan man fylla med pedagogiskt innehåll. Jag ber återigen att få påminna om det jag sade förra gången: Det här är en verksamhet som bedrivs på natten. Då ska barnen sova, och inte ägna sig åt pedagogisk verksamhet.

Anförande nr 8

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Det känns skönt att borgarrådet Brinck och jag är överens om att man måste hålla i pengarna och använda dem till bästa möjliga verksamhet. En aspekt som borgarrådet Brinck kommer in på och som har med både barnsäkerhet och arbetsmiljö för de anställda att göra är just detta med barnomsorg i hemmet. Jag hoppas verkligen att det är bra för de fem till tio barn som nu har det. Jag har ingen anledning att betvivla det.

Men det är klart att det gäller att ha väldigt god koll på alla dessa barn och att de har en riktigt bra barnsäkerhet omkring sig. Jag antydde det förra gången också. Det är

saker som man tycker är rätt svåra att diskutera, men vi kan titta på andra kommuner som har haft problem. Jag vill inte vara den som målar fan på väggen, men någon gång behöver det också sägas. Det är klart att i barnomsorg eller förskola som bedrivs på dagtid finns det också svårigheter redan i dag, även på dagtid, att hålla koll på att varje enskild medarbetare inte gör saker som är dåliga mot barnen. Att hålla koll på det på natten är ett stort ansvar som man tar på sig.

Jag är därför glad om det inte är så många barn som behöver detta. Jag utgår ifrån att man har jättebra koll på det; det hoppas jag verkligen att man har. Men om det skulle vara 100 barn har denna svåra uppgift tiofaldigats. Om vi kan bygga upp en bra kommunal verksamhet och stödja fristående aktörer att göra det där man har fler anställda på plats i en bra och säker miljö där man kan ordna det så fint som möjligt för föräldrarna är jag väldigt tacksam.

Anförande nr 9

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag ska försöka undvika att provocera borgarrådet Burell eftersom han inte har några inlägg kvar. Det vore lite ohemult att göra det. Men nu tycker jag nog ändå att myrdalismen lite vädrar morgonluft i den här debatten. Jag delar självklart Olle Burells åsikter när det gäller vikten av att man måste kunna garantera barnsäkerhet i de här verksamheterna. Men detta är barnomsorg i hemmet – en miljö där barnen ändå vistas förhållandevis mycket, får vi väl säga, utan att kommunen tycker att man måste företa inspektionsbesök för att se att barnsäkerheten är tillfredsställande.

Nu kanske jag har väckt en björn som hellre borde få sova, men att barnen är säkra i sin hemmiljö är ändå någonting som vi faktiskt får utgå ifrån. Självfallet omfattas den förskolepersonal som arbetar med barnen på nätterna av samma kontroller och samma säkerhetsaspekter som all annan förskolepersonal.

§ 5 Interpellation om återkommunalisering av Fryshuset i Skärholmen (nr 2015:45)

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande, fullmäktige! Nu är det ett tag sedan, men det var i augusti som det uppmärksammades att den rödgrönrosa majoriteten hade fattat beslutet att inte förlänga Fryshusets verksamhet som fritidsgårdar, parklekar och ungdomsverksamhet i Skärholmen. Beslutet fattades utan att någon diskussion över huvud taget hade förts med ledningen, med ungdomsrådet, med berörd personal eller med oppositionen. Beslutet fattades också i strid med tjänstemännens rekommendationer.

Det kom såklart som en blixtnedslag från en klar himmel. Ungdomarna satt på mötet och grät och var bestörta. Tack vare att det blev så medialt uppmärksammat tvingades politikerna och de rödgrönrosa att backa från beslutet, och nu kan Fryshuset fortsätta att bedriva sin mycket uppskattade verksamhet i stadsdelen.

I sitt svar på interpellationen talar finansborgarrådet om dialoger, om löpande prövningar och om att uppfylla stadens mål. Det är en häpnadsväckande historieomskrivning som inte är korrekt. I den här församlingen behöver vi ändå slå fast ett antal saker. Detta handlar om ideologi. Anledningen till att man backade var det stora mediala tryck som uppkom och alla de protester från ungdomar som deltog i Fryshusets verksamhet, från personal som jobbade där och från medborgare i stadsdelen. Det gjorde att man var tvungen att backa.

Det fanns inte några resonemang om att det skulle leda till högre kvalitet. Tjänstemännen själva i stadsdelen visade i sina skrivelser att utvärderingen sade att verksamheten hade fått högre kvalitet efter det att Fryshuset började driva den. Det var fler flickor som besökte verksamheten och så vidare.

Det verkar dock som att man inte tog hänsyn till allt detta. Jag tror helt enkelt att finansborgarrådet gör det svårare än nödvändigt för sig själv. Varför för en gångs skull inte bara tala sanningsenligt och säga vad det handlar om? Det handlar om att man ska maximera deltagare på kommunala verksamheter. Det är ett rent ideologiskt motiv. Det viktiga är inte kvalitet, utan det viktigaste är att allting från och med nu kommer att drivas i kommunal regi. Det här är ett led i den återkommunaliseringsanda som vi har sett exempel på.

Det är alltså viktigare för majoriteten att det drivs i kommunens regi än att det finns valfrihet och kvalitet. Det är olyckligt, och jag undrar om det här är en linje som man kommer att fortsätta att driva från majoritetens sida. Vi har sett ett antal exempel under förra året, och vi kommer att fortsätta att se ett antal verksamheter återkommunaliseras i år. Det gör oss oroliga, och därför vill vi lyfta frågan.

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Efter detta inlägg kan man vilseledas att tro att Skärholmens fritidsverksamhet inte skulle vara driven av just Fryshuset. Fryshuset har fortsatt att driva Skärholmens fritidsverksamhet.

Jag förstår din ingång, Anna König Jerlmyr, där du på något sätt vill hota med att säga att kommunal verksamhet är av ondo och att vi skulle vara emot allting som görs av någon annan. Jag har varit tydlig i den här talarstolen och i andra sammanhang, och jag kan än en gång vara tydlig: Kvaliteten är det som räknas.

Men med detta sagt finns det inget hot från vare sig ideellt drivna verksamheter, privata företag eller kommunalt driven verksamhet i vår fritidsverksamhet. Jag tycker att det är viktigt att politiker hela tiden följer och utvärderar kvaliteten. Får vi verkligen ut det som vi lägger in i satsade pengar? Ibland kostar det alldeles för mycket. Ibland har vi satsat för lite, och ibland hittar man en bra avvägning.

När jag tog över som finansborgarråd i den här staden kunde vi se upphandlingar med väldigt stark ideologisk grund. Vi kunde se att ni lade ut verksamhet på andra aktörer utan att följa upp kvaliteten. Det handlar om det arbete som vi nu gör med att säkerställa kvaliteten och att ta diskussion med de utförare som staden använder sig av, att verkligen följa upp och säkerställa att vi kan gå gemensamt. Det var just det som vi hade med Fryshuset. Vi hade en diskussion, och vi såg att vi med gemensamma krafter kan förbättra fritidsverksamheten i Skärholmen ännu mer.

Vi kan börja tala om ideologi och vilket parti som ligger bakom att Fryshuset över huvud taget existerar. Det är ett idogt givande av både pengar och stöd i form av mänskliga resurser för att säkerställa en verksamhet som jobbar med utsatta ungdomar och som säkerställer att många ungdomar får bättre chanser i framtiden. Det är det vi jobbar med, och det är jag stolt över som finansborgarråd.

Anförande nr 13

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det var en intressant föredragning. Man kan gå tillbaka till Fryshuset och fråga dem: Hur ser det ut med medelstillströmning när det gäller olika majoriteter? Det är ganska tydligt att när Alliansen regerar får Fryshuset mer medel, och det omvända när de rödgröna styr. Så är det faktiskt; det är bara att fråga Fryshuset. Det hänger ihop.

Anledningen till att jag tar upp diskussionen trots att Fryshuset nu äntligen fick fortsätta sin verksamhet – majoriteten backade och lyssnade till slut på sina egna tjänstemän – är frågan om ledarskap i den här staden. Vi får nu höra från olika aktörer att socialdemokratiska ledande politiker försöker lugna ned det hela och säga att det gick lite väl fort det första året. Alla ni som uppvisar hög kvalitet kommer inte att behöva vara oroliga, säger de.

Samtidigt ser vi på lokal nivå hur lokala politiker ändå fattar beslut efter beslut om återkommunaliseringar. I Farsta stadsdelsnämnd har man gått så långt att man säger att under 2016 ska det inte ske någon form av konkurrensutsättning. Dessutom verkar man inte heller ta hänsyn till vad tjänstemännen säger. Må så vara att en del tjänstemän har bytts ut, må så vara att en del har lämnat staden för att de inte riktigt står ut med politiken. Men det finns ändå många kompetenta tjänstemän kvar. De

skriver ofta i sina tjänsteutlåtanden att man inte har kompetens att kunna upprätthålla den kvalitet som verksamheten har haft med de utförare som man har haft avtal med. Man gjorde det med Fryshuset. Man skrev att det var viktigt att Fryshuset skulle kunna finnas kvar. Men vi ser det också i andra ärenden, som nu i Skarpnäck där tjänstemän i sitt tjänsteutlåtande beskriver att det bästa vore att fortsätta att ha det i annan regi.

Vi har många kvalitativa verksamheter i kommunen, men kommunen kan inte vara bäst på allt. Ibland har vi profilboenden, och vi har nischade verksamheter som kräver sin unika kompetens. Det vet tjänstemännen om, och det är också därför de skriver i sina rekommendationer att de inte rekommenderar återtagande. Men ändå är det politisk övertygelse att allt ska drivas i kommunal regi.

Min fråga är egentligen: Kommer man att fortsätta att kunna lyssna på tjänstemännen ute i stadsdelarna? Jag vet också att det finns tjänstemän i fackförvaltningar som är oroliga och som känner att man inte har kompetens att driva de specialiserade verksamheterna.

Jag tycker att man ska lyssna på föräldrar. Jag tycker att man ska lyssna på medarbetarna i de här verksamheterna och på tjänstemännen i staden. Jag tycker också att vi ska tala med alla dem som nyttjar tjänsterna. Jag vet, för jag har talat med många av dem på öppna förskolor och annat, och jag undrar: Handen på hjärtat – har du det, Karin Wanngård?

Anförande nr 14

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Karin Wanngård och jag har debatterat en liknande interpellation tidigare. Ni hade egentligen inte behövt få tre interpellationer i detta ämne om ni hade hejdat er lite grann i er iver med återkommunaliseringar. Det är klart att interpellationerna skrevs direkt efter beslutet om återkommunalisering, och några dagar efteråt tog ni tillbaka beslutet. Om ni hade tänkt efter lite grann hade vi inte behövt skriva interpellationerna och ha den här debatten nu.

Karin Wanngård skriver att Alliansen utmålar Socialdemokraterna som att de är emot privat verksamhet. Ja, det är inte så konstigt att man drar den slutsatsen. Ni bjuder i ganska hög grad på det själva genom att använda en retorik och en argumentation där ni ofta misstänkliggör privat verksamhet. Många gånger säger ni indirekt att den kommunala verksamheten egentligen är bättre. När ni har fått chansen har ni återkommunaliserat bred verksamhet.

Wanngård säger att det inte är ägandet som är huvudfrågan, utan det är kvaliteten. När kvaliteten brister tar kommunen tillbaka verksamheten. Men det var ju inte kvaliteten som var problemet med Fryshuset! Förvaltningen föreslog nämnden att Fryshuset skulle fortsätta att driva fritidsverksamheten. Man slog alla mål och löften man hade gett i upphandlingsunderlaget. Man hade längre öppettider, fler tjejer än vad man hade trott besökte verksamheten och man hade större bredd på verksamheten än man hade förbundit sig till. Ändå ville ni kommunalisera verksamheten.

Wanngård säger att ni hade en bra diskussion med Fryshuset och att ni då bestämde att de skulle fortsätta att driva verksamheten. Men varför fördes inte denna diskussion och dialog med Fryshuset före beslutet om återkommunaliseringen? Det är

väldigt konstigt att fatta ett beslut om återkommunalisering för att sedan ha en dialog med entreprenaden som sedan, efter folkliga protester, får ett beslut om ett förnyat avtal. Ville man på något sätt skrämma Fryshuset lite grann genom att ta tillbaka verksamheten? Visste man egentligen att man hela tiden menade att Fryshuset skulle behålla verksamheten, eller vad var egentligen anledningen till återkommunaliseringen när man ändå sedan gav tillbaka verksamheten till Fryshuset efter dialogen?

Varför fördes inte dialogen före beslutet om en återkommunalisering, helt enkelt? Det vill jag ha svar på.

Anförande nr 15

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande, fullmäktige! Finansborgarrådet försöker blanda bort korten. Det här handlar nämligen inte alls om att majoriteten försöker stärka kvaliteten i verksamheterna och därför ifrågasätter och omprövar. Det gör man kanske också, men det är inte alls det detta handlar om.

Det var nämligen så här: Stadsdelsnämnden beslutade att säga upp kontraktet med Fryshuset. Stadsdelsnämndens ordförande, som inte är närvarande i salen i dag och som jag därför inte ska nämna, sade att detta inte har att göra med att ni skulle ha några invändningar mot kvaliteten i verksamheten. Jag citerar möjligen inte ordagrant, men hon sade någonting i stil med: Vi vill ändra inriktningen på verksamheten. Man hade alltså inga anmärkningar på kvaliteten i Fryshusets verksamhet i Skärholmen. Man ville ändra inriktningen på verksamheten.

Då blev det, som det heter, ett himla liv. Fryshuset har nämligen muskler. Om det hade varit Pelles fritidsverksamhet, som bara bedrev detta, hade de sannolikt varit chanslösa. Men Fryshuset är en stark och kraftfull organisation som förmådde föra diskussionen med stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen. Då insåg man, och det får vi väl vara tacksamma för, att beslutet inte var särdeles väl genomtänkt. Då omprövade man det och förlängde avtalet med Fryshuset.

Det var det som hände. Det handlade inte alls om något slags diskussion om ifall man var missnöjd med kvaliteten på fritidsverksamheten i Skärholmen som Fryshuset bedrev. Det handlade om att man ville bli av med privata alternativ till kommunal verksamhet. Om inte det är ideologisering vet jag baske mig inte vad det är för något.

Anförande nr 16

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Finansborgarrådet slår sig för bröstet och säger att nu minsann ska det bara vara kvaliteten som är ledstjärna för när verksamheter ska handlas upp eller inte. Jag tror att de flesta som har sett det senaste årets olika haverier på området vet att det där bara är trams. Ni tycker inte om verksamheter som bedrivs av andra än kommunen själv. Fryshuset är det bästa exemplet på det. Fryshusets verksamhet i Skärholmen var inte kritiserad. Det fanns inga krav på att någon annan skulle driva det, just för att verksamheten fungerade väldigt bra.

Ett annat exempel på detta är Observatorielundens parklek. Det är precis samma sak där – en mycket populär verksamhet som stadsdelen bara bestämde sig för att ta tillbaka. Det fanns inga kvalitetsbrister.

Om det vore så att det enbart handlade om kvalitet: Hur kommer det sig då att soporna ligger – åtminstone gjorde de det för någon vecka sedan – i högar i söderförort utan att kommunen ens bryr sig om att ge viten till det bolag som har tagit på sig att göra detta?

(O r d f ö r a n d e n : Vi talar om Fryshuset i Skärholmen nu.)

Vi talar om kvalitet. Kvaliteten ska vara det som är vägledande när man väljer att handla upp eller inte handla upp; det tycker jag att Karin Wanngård har helt rätt i. Men problemet just nu är att Socialdemokraterna och de andra rödgröna partierna inte anser att kvalitet kan finnas i privat verksamhet. Därför väljer man att dra in privat verksamhet även när den samlade vetenskapen i Skärholmens stadsdelsförvaltning säger att Fryshuset driver en utmärkt verksamhet. Skälet till att ni ändrade uppfattning var att folk bråkade. Till er stora förvåning ville människor faktiskt inte ha denna fritidsverksamhet i kommunal verksamhet. De ville att Fryshuset skulle fortsätta att driva den.

Jag kan säga att det hedrar er att ni åtminstone lyssnade. Men för små verksamheter som inte har denna möjlighet, som Observatorielundens parklek, är det redan för sent. Där brydde man sig inte om kvaliteten det minsta när man drog in den verksamheten.

Anförande nr 17

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Det känns ibland som att vi inte debatterar just Fryshuset i den här salen i dag. Det finansborgarrådet var tydlig med, och som jag tycker är det viktiga i hela diskussionen, är att det handlar om kvalitet. Det handlar om att kvaliteten måste vara ledstjärnan.

Skillnaden mellan oss och oppositionen är att vi inte tror att kommunal verksamhet per automatik är den bästa. Vi tror inte heller att den privata verksamheten per automatik är den bästa. Vi tror att man måste använda kvalitetsbegreppen för att kunna avgöra huruvida en verksamhet ska bedrivas av aktiebolag eller kommunal verksamhet.

Vi har under mandatperioden visat att vi vågar låta den kommunala verksamheten lägga egenregianbud. Det tilläts aldrig under er tid. Jag undrar varför. Var ni rädda för att den kommunala verksamheten inte skulle hålla måttet? Eller var ni rädda för det motsatta? Vi tror att den kommunala verksamheten också kan vara oerhört kvalitativ. Det måste den få visa i konkurrensupphandling i upphandlingsprocessen.

Den stora skillnaden mellan oss och er är att vi låter den kommunala verksamheten också vara en del av stadens välfärd.

Anförande nr 18

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Med det senaste anförandet blir det på något sätt ännu märkligare med försvarstalet om vad som händer när det gäller Fryshuset. Det var helt klart att kvaliteten hade ökat under Fryshusets regi. Det var fler tjejer som hade deltagit. Deltagarantalet hade ökat, och kvaliteten i verksamheten hade stärkts. Men de rödgrönrosa politikerna valde ändå att gå emot tjänstemännen och inte lyssna till dem som tog del av verksamheterna

eller till medarbetarna. De bara körde över och sade: Det här ska tillbaka till kommunens regi. Det är detta vi vänder oss mot.

Om det är något alternativ som tar hänsyn till kvalitetsbegreppet är det Alliansen och Moderaterna, som står bakom att vi ska ha tydliga krav. Men vi ska också ha inspektioner och insyn i verksamheterna så att vi kan upprätthålla en hög kvalitet oavsett om det är kommunen eller ett alternativ som driver verksamheten. Ni talar om aktiebolag. När vi tittar på de bolag som har återkommunaliserats ser vi att det är en majoritet kvinnor som jobbar i verksamheterna. Det är en majoritet kvinnor som är i ledningen, och det är en majoritet kvinnor som är vd:ar. Det är ofta de här medarbetarna som en gång har lämnat kommunen och som tänker: Jag kan göra det här lite bättre, och jag kan pröva mina vingar! Dem slår ni nu igen dörren för. Det tycker jag är oerhört tragiskt och orättvist, och det gynnar inte en utveckling där vi har innovationer och kvalitet i våra verksamheter.

Den långsiktiga politiken lyste verkligen med sin frånvaro under debaclet med Fryshuset. Jag tror att man skickar mycket oroliga och olyckliga signaler när man den ena dagen säger att en verksamhet kan få vara kvar, men den andra dagen säger att man tar tillbaka den. Fryshuset uppmärksammades, men precis som Lotta Edholm sade finns det verksamheter, som Måbra förskolor, som inte uppmärksammades. Det som skedde var att personalen som var så uppskattad följde med Måbra förskolor till en annan kommun. De valde att inte stanna kvar i staden, för de hade valt detta företag som arbetsgivare. Det är beklagligt för alla de barn som går miste om den kompetenta personal som fanns i verksamheterna.

Förra året återtog 26 verksamheter. 9 är på gång bara i år. Det är ett klimat som man har skapat där Karin Wanngård tydligen har sagt i debatter att alla har skäl att vara oroliga. Det skapar en stor otrygghet i de verksamheter som finns. Ska vi kunna satsa? Ska vi kunna växa? Ska vi kunna ta in fler medarbetare under året? Eller kommer vi att kunna få vara kvar nästa år? Det är frågor alla ställer sig oavsett om det är medarbetare, föräldrar eller de som tar del av äldreboende och så vidare.

Det blir priset. Det är med otrygghet stockholmarna får betala när de rödgrönrosa går fram med sin aggressiva återkommunaliseringspolitik. Det här är bara början. Jag är glad att Fryshuset finns kvar. Men fler verksamheter hotas.

Anförande nr 19

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant när borgarrådet König Jerlmyr kommer in på frågan om trygghet. Vad är trygghet i verksamheter? Är tryggheten som anställd eller som förälder att verksamheten upphandlas vart tredje år, eller är tryggheten att kommunen sköter verksamheten? Vad är trygghet för de barn som vistas i verksamheten – att den kan läggas ut på ett aktiebolag som går i konkurs?

Det är därför det är så oerhört viktigt att vi i vår politiska vardag hela tiden arbetar med kvalitet. Vi ska hela tiden arbeta med ideella verksamheter och med privata företag som är beredda att nå upp till våra kvalitetskrav.

När det gäller trygghet vill jag gärna ha en diskussion om arbetsrätten, om rätten till dem som är anställda och som byter arbetsgivare vart tredje eller vart fjärde år i ovissheten att inte veta om man får följa med eller inte.

När det gäller tryggheten i fritidsverksamheten att känna som företagare att det inte bara handlar om tre år utan om tio år om man sköter sig måste vi hitta nya vägar. Det handlar inte om att konkurrera till lägsta pris. Det handlar om att vi som politiker kan handla upp verksamheter. Vi satsar på kvalitet, och vi ställer höga krav. Vi ställer miljökrav, vi ställer krav på bemanning och vi ställer krav på hur lokalerna ser ut. Om man uppfyller dessa krav ska man veta som företagare att man är välkommen att leverera kvalitet för våra medborgare i Stockholm.

Vi ska också veta att vi har kommunal regi som vet hur verksamheterna fungerar. Ibland handlar det om att man behöver bedriva verksamheter själva för att ha den fingertoppskänsla och specialistkunskap som garanterar att vi upphandlar på rätt sätt. Det är inte alltid enkelt att upphandla korrekt och riktigt när man inte själv bedriver verksamheten. Det är därför det är så genialiskt att ha en stad som är blandad: ideell verksamhet, privata företag och kommunal regi. Men det handlar till syvende och sist om tryggheten för personalen, tryggheten för barnen och om god kvalitet.

Anförande nr 20

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande, fullmäktige! Till skillnad från Karin och Karin tänker jag tala om återkommunalisering av Fryshusets fritidsverksamhet i Skärholmen, precis som ordföranden vädjade om.

Nu börjar det här bli lite löjligt. Ni får ju bestämma er för vilken försvarslinje ni ska ha. För det första har jag aldrig lånat någon kruka, för det andra var den trasig när jag fick den och för det tredje var den hel när jag lämnade tillbaka den – det är lite grann där vi är.

Med anledning av det som finansborgarrådet nu har sagt skulle jag vilja ställa några frågor. Du har talat om kvalitet, öppenhet och trygghet och vikten av att staden själv bedriver verksamheter så att man lär sig hur de fungerar. Då måste jag fråga: Fanns det några arbetsrättsliga invändningar mot Fryshusets fritidsverksamhet i Skärholmen? Fanns det några invändningar när det gäller lokalerna? Fanns det några invändningar när det gäller bemanningen? Fanns det någonting som sade att Fryshuset rent generellt inte visste vad de höll på med, eller var det kanske tvärtom? Inget av det som finansborgarrådet talar om handlar om just detta. Det handlar bara om en väldig massa andra saker.

Det är klart att vi ska göra vad vi kan för att ha den allra bästa kvaliteten i våra kommunala verksamheter. Men det var ju inte det ni gjorde. Ni sade upp en utmärkt fungerande verksamhet där inga klagomål hade framförts vad gällde kvaliteten över huvud taget, för såvitt Karin Wanngård nu inte besvarar mina frågor med ja. Det vore i så fall intressant, för det är ingenting som har dykt upp någonsin tidigare i debatten.

Ni sade upp verksamheten därför att ni inte ville att Fryshuset skulle bedriva den. Ni ville att kommunen skulle ta över den i stället – inte för att det var några problem med kvaliteten utan för att kommunalt är bättre. Det kröp fram till sist här i Karin Wanngårds inlägg att trygghet egentligen bara kan finnas i kommunal verksamhet –

när man håller på längre än tre år. Det var ju ni som sade upp avtalet med Fryshuset! Jag får faktiskt inte ihop det här.

Anförande nr 21

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Ingen skulle vara gladare än jag om man kunde lita på Karin Wanngård när hon säger att det enbart är kvalitet som ska vara avgörande. Då skulle det vara lugn och ro i den här staden. En verksamhet som vore dålig skulle man kunna lägga ut på entreprenad eller till pengsystem om den var kommunal. Om det är en privat verksamhet som är dålig tar man tillbaka entreprenaden eller avbryter till och med upphandlingen. Om det vore på det sättet tror jag att vi alla skulle vara rätt överens i den här salen.

Problemet med Fryshuset var dock att ni valde att ta tillbaka en verksamhet som det inte fanns någon kritik mot. Det är det som vi kritiserar, och detta sker gång på gång i Stockholms stad. Om ni vill leva upp till att det ska vara kvaliteten som ska vara styrande får ni faktiskt skärpa er på den punkten.

Anförande nr 22

K a r i n E r n l u n d (C): Fru ordförande! Den här debatten väcker fler frågetecken än vad den ger svar på den interpellation som har ställts i fullmäktige. Både Karin Wanngård och Karin Gustafsson står här uppe i talarstolen och talar om kvalitet. Jag lyssnar noga, och jag förstår att ni tycker att kvalitet är viktigt. Men den stora frågan är: Vad har ni egentligen för policy när det gäller kommunala verksamheter kontra icke-kommunala verksamheter?

Jag förstår också när jag lyssnar på debatten att ni tycker att det är viktigt att vi har både och, och att det är därför som ni återkommunaliserar verksamheter. Men vad är er policy? Tar ni tillbaka verksamheter på måfå? Är det varannan, var tredje, kanske var femte eller var tionde verksamhet som ska återtas i kommunal regi? Jag får inte ihop det, för vi får inget svar på frågorna.

Karin Wanngård säger att det är trygghet i verksamheten som är det viktiga. Det är viktigt att det finns en trygghet i att man vet att man ska kunna gå kvar i samma skola, att man ska kunna bo kvar i samma äldreboende och få samma fritidsverksamhet. Men det är ju precis det som ni ser till inte är fallet! Det är ni som återtar en fungerande verksamhet så att den tryggheten inte finns. Du säger att verksamheter ska finnas kvar så länge man sköter sig. Betyder det att ni tyckte att Fryshuset inte skötte sig? Jag får verkligen inte ihop det.

Du säger att det inte är lätt att upphandla. Nej, det är inte alltid lätt att upphandla. Vi behöver bli bättre på upphandling, och jag tror också att staden behöver bli bättre på uppföljning. Men när uppföljningen inte visar några brister tar ni ändå tillbaka verksamheten i kommunal regi.

Jag skulle verkligen vilja ha svar på: Vad är er policy när det gäller avtalsuppföljning, när det gäller trygghet och när det gäller när ni återtar verksamhet i egen regi?

Anförande nr 23

Erik Slottner (KD): Fru ordförande! Nu bjöd Karin Wanngård på ytterligare ett citat som ger skäl till oro och som får oss i oppositionen att undra om ni tycker att privat verksamhet är bra inom välfärden. Karin Wanngård säger: På vilket sätt ökar tryggheten för barnen när ett aktiebolag som driver skolor kan gå i konkurs? Du säger då inte rakt ut att det är dåligt med privata friskolor, men indirekt säger du ändå att friskolor bidrar till att öka otryggheten. Därmed vill du inte ha friskolor i Stockholm. Jag tycker att du insinuerar det på ett ganska tydligt sätt med detta uttalande.

Skulle man inte veta vilken verksamhet vi talar om i den här debatten tror jag att ungefär noll procent skulle ha gissat att vi talar om just Fryshuset. Wanngård och Gustafsson talar mycket om kvaliteten i verksamheten. Därmed insinuerar ni att kvaliteten skulle ha brustit i Fryshusets verksamhet i Skärholmen eftersom ni ville ta tillbaka verksamheten. Annars skulle ni ju inte vilja ta tillbaka verksamheten – om inte kvaliteten skulle ha brustit. Det är bara det att de ansvariga tjänstemännen inte tyckte att kvaliteten brast. Avtalsuppföljningen visade inte på några brister. Framför allt tyckte inte ungdomarna som besökte verksamheten att kvaliteten brast.

Frågan är: Vad är det ni tycker? I vilken del var det kvaliteten var undermålig enligt ert synsätt eftersom ni försvarade beslutet att återkommunalisera Fryshusets verksamheter i Skärholmen?

Anförande nr 24

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tjarar inte. Jag upprepar viktiga budskap. Och jag tänker upprepa det ännu en gång: Vi arbetar med kvalitet. Vi arbetar med kvalitet i stadens verksamhet. Jag förstod ordförandens tillsägelse att vi ska tala om interpellationen. Den heter trots allt *Återkommunalisering av Fryshuset i Skärholmen*. Då borde jag inte stå här och tala över huvud taget, för vi har inte återkommunaliserat Fryshusets verksamhet i Skärholmen. Det är just därför debatten får en annan svängning. Det handlar om kvalitet. Det handlar om att vi kan ha både kommunal och privat verksamhet i kommunen i våra välfärdstjänster. Det är inga problem med det. Men vi som politiker ska varje dag följa upp och säkerställa att vi får ut det mest effektiva för skattebetalarnas pengar oavsett om det är privat eller kommunal verksamhet.

Anförande nr 25

Borgarrådet Brinck (M): Ordförande, fullmäktige! Det där är ju jättebra. Vi vill också säkerställa att vi får ut bästa resultat för skattebetalarnas pengar. Men det är inte alls detta det handlar om.

Återigen: Karin Wanngårds budskap blir inte mer övertygande för att hon upprepar det hundra gånger. Det handlar fortfarande inte om det i det här specifika fallet. Vi vet att Fryshusets fritidsverksamhet i Skärholmen inte har återkommunaliserats eftersom man insåg, när det blev ett himla liv, att det var en dålig idé och backade. Men interpellationen skrevs medan återkommunaliseringen fortfarande var ett faktum. Att sedan ärendehantering i det här huset har gjort att den inte kommer upp till debatt förrän i dag är knappast vare sig vårt fel eller vårt ansvar.

Det är bra att verksamheten inte blev återkommunaliserad. Nu upprepar jag mig också, och jag ber om ursäkt. Men till skillnad från finansborgarrådets uttalanden handlar detta om vad interpellationen handlar om. Det fanns inga invändningar mot kvaliteten i Fryshusets fritidsverksamhet i Skärholmen. Jag säger det igen: Det fanns inga invändningar. Man återkommunaliserade för att man kunde, för att man ville och för att det är det man gör – inte för att man tyckte att det var något problem med den verksamhet Fryshuset hade. Om inte det skapar otrygghet för barn, föräldrar och personal i Fryshusets verksamhet vet jag inte riktigt vad som skulle kunna skapa otrygghet.

Jag vet att Karin inte har några inlägg kvar, så därför får vi ta svarsdebatten vid ett annat tillfälle. Men jag noterar återigen att jag inte fick några svar på mina frågor om huruvida det fanns några arbetsrättsliga invändningar, om det var något fel på lokalerna, om det var något fel med bemanningen eller om tryggheten på något vis i verksamheten kunde ifrågasättas så där i största allmänhet. Jag fick inte svar, för det fanns inga sådana invändningar. Man återkommunaliserade av ideologiska och politiska skäl – inte för att man hade problem med verksamheten så som den bedrevs.

Anförande nr 26

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! För att fortsätta att tala om Fryshuset skulle jag vilja återge vad finansborgarrådet säger i fjärde stycket i interpellationssvaret: Jag är nöjd med att parterna kunde komma överens. I det sista stycket står det: Jag är nöjd med att stadsdelen och Fryshuset hittade ett sätt att gemensamt komma vidare i sitt samarbete.

Det är oerhört tydligt: Vi tycker att Fryshusets verksamhet fungerade väl, och fungerar väl. Vi är nöjda med att Fryshuset har verksamhet i vår stad. Jag tycker att finansborgarrådet är oerhört tydlig med vad majoriteten anser.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Det fria skolvalet*

Anförande nr 27

Markus Nordström (M): Ordförande! Jag vill ställa en fråga till skolborgarrådet om det fria skolvalet och om den gemensamma gymnasierregionen. Sedan ett par år tillbaka – sedan 2011 – deltar Stockholms stad fullt ut i den länsgemensamma gymnasierregion som vi har inom ramen för samarbetet i KSL. I Dagens Nyheter förra veckan, den 12 januari, sade skolborgarrådet: Ett tänkbart alternativ är att göra undantag för de tre mest populära nationella programmen.

Bakgrunden till detta är att de rödgrönrosa gav utbildningsförvaltningen i uppdrag att skriva en rapport i samband med budgeten för 2015 där utbildningsförvaltningen bland annat lyfte frågan om att det fria skolvalet ställer krav på lokalinvesteringar i Stockholms stad. Det är en viktig fråga, men det borde vara en praktisk fråga att lösa. Det borde inte vara ett argument för att inskränka valfriheten.

Min fråga till skolborgarrådet och de rödgrönrosa är: Är de rödgrönrosa beredda att stoppa elevers rätt att välja gymnasieskola?

Anförande nr 28

Borgarrådet Burell (S): Herr ordförande! Tack, Markus, för att du ställer denna fråga! Vi har inga som helst planer på att förändra systemet. Jag har aldrig på något sätt tyckt att man ska göra det. Jag kan gärna här erkänna för er allesammans och för alla som lyssnar att jag var naiv nog att tro att jag skulle få ett par dagar på mig med denna omfattande rapport att i demokratisk anda samråda med mina kamrater i utbildningsnämnden och med mina medarbetare innan jag slog fast exakt vad som skulle gälla. Därför ville jag inte avfärda något av de alternativ som förvaltningen hade räknat på innan jag hade gjort det. Det var naturligtvis naivt, för det ledde till denna rubrik där en rubriksättare sade att det kan tänkas att det fria skolvalet skulle tas bort.

Det har det aldrig varit fråga om, och jag har förklarat detta så utförligt jag har kunnat på Facebook på ett offentligt inlägg, länkat till det via Twitter och så vidare. Jag har roat mig med att läsa Twitterflödet och sett att Markus Nordströms partikamrater i länet, framför allt, antingen har problem med sin läskunnighet eller sin förmåga att förstå det de läser. De har i all fall hittat något som gör att de får en liten bild som sprider sig på Facebook och andra sociala medier där det framstår som att vi skulle vilja inskränka skolvalet. Det har det alltså aldrig varit tal om.

Den snabba slutsats man kan dra av de körningar som förvaltningen har gjort är att vi måste satsa på att utöka kapaciteten. Det finns all anledning för oss alla att lära oss, inte minst våra unga, att resa över kommungränser för att ta del av både utbildning och jobb i hela regionen. Men då måste vi samtidigt hitta sätt att öka kapaciteten så att fler av våra ungdomar, som vi primärt har ansvar för, kan få sitt förstahandsval. Jag tror mycket på utbyggda gymnasiekluster, på att försöka öppna fler gymnasieskolor i innerstaden, och så vidare. Tack för frågan!

Anförande nr 29

Markus Nordström (M): Tack för svaret! Jag tolkar svaret som att skolborgarrådet var felciterad i Dagens Nyheter. Det var ingen rubrik, utan det var ett direkt citat i brödtexten i artikeln. Vilken tur att vi har ytterligare replikskiften här, för då får skolborgarrådet ytterligare en chans att totalt ta avstånd från att man vill inskränka elevers rätt att välja gymnasieskola.

Utbildningsförvaltningen skriver även att valfriheten ses som självklar av eleverna. Det är ganska självklart att den ses som självklar. Den är väldigt uppskattad. Vi har ökat valfriheten för elever i hela Stockholmsregionen, och att rulla tillbaka det vore såklart ett stort steg tillbaka som inte gynnar någon, allra minst eleverna, som inte kan förstå varför någon skulle komma på tanken att politiker är bättre på att välja skola än elever.

Följdfrågan blir helt enkelt: Kan skolborgarrådet lova att man inte kommer att inskränka det fria skolvalet?

Anförande nr 30

Borgarrådet Burell (S): Herr ordförande! Markus Nordström! Svaret på din fråga är ja. Jag har redan sagt – och jag kanske ska förtydliga det ännu mer – att jag var oskicklig nog att inte direkt avfärda allting självsvåldigt utan att ha samrått med någon och därför i det läget inte ville säga att jag ville avfärda något av alternativen. Men jag förstod snart att man nog behöver vara så despotisk som skolborgarråd i denna mediala situation att jag borde ha sagt det med en gång. Det är vad jag har tyckt hela tiden, och det är vad vi har tyckt hela tiden.

Jag tror att vi är helt överens om att vi ska fortsätta att utveckla gymnasierregionen. Det vi hittills inte har varit överens om, och som jag gärna vill höra från Markus sida, är om Markus Nordström också kan försöka påverka sina partikamrater i omgivande kommuner att gå in i en mer aktiv utbudsplanering så att man inte bara låter gymnasiemarknaden vara High Chaparral som liksom ska sköta sig själv. Vi ser ju nu i prognosen att vi inte kommer att ha den kapacitet som behövs, utan vi behöver vara proaktiva och våga planera kommunalt.

Anförande nr 31

Markus Nordström (M): Vi är principiellt för samarbete, och det är också därför vi har samarbete inom ramen för KSL, inte minst i utbildningsfrågor. Jag tror definitivt att det kommer att finnas anledningar framöver att sitta ned tillsammans med alla kommuner i Stockholms län och alla som deltar i gymnasierregionen och diskutera lokalförsörjningen och se hur vi tillsammans kan möta denna utmaning. Det är en utmaning att bygga nya skolplatser, men det är också en praktisk fråga som ska lösas. Det är inte en fråga som ska tas till intäkt för några inskränkningar av rättigheter som de allra flesta elever tar som självklara och uppskattar oerhört mycket.

Jag tackar så mycket för klargörandet från skolborgarrådet.

Anförande nr 32

Borgarrådet Burell (S): Herr ordförande! Jag ber att återigen få tacka dig, Markus, för att du tog upp det här. Det är uppmuntrande att du är vice ordförande

och jag är ordförande i Sisab, där vi samarbetar för att försöka få fram fler och bättre lokaler, inte minst för gymnasieverksamhet, och att vi sitter i utbildningsnämnden tillsammans.

Jag tror, precis som jag har sagt tidigare, att just dessa frågor tjänar mycket på en blocköverskridande samsyn. Vi har just i den här salen, utifrån att vi vill vara med i regionen, en extra utmaning att se till – eftersom det är så attraktivt att gå på skolor som ligger just i vår kommun – att öka kapaciteten här. Då kan ännu fler i hela regionen och inte minst våra egna elever, våra ungdomar här i Stockholm, få chans att komma in på en skola som de uppfattar som attraktiv och få en fin förlängning in till arbetslivet.

Fråga nr 2. Samtrans

Anförande nr 33

Borgarrådet E d h o l m (L): Herr ordförande! Ända sedan sommaren 2014 har skolskjutsarna i Stockholm varit kraftigt omdebatterade. Företaget Samtrans fick då uppdraget att sköta detta på entreprenad.

Skolskjutsar i Stockholm är nästan till hundra procent till för elever med funktionshinder. Vi har inte ”vanliga” skolskjutsar. Detta har fungerat väldigt dåligt under ett och ett halvt års tid. Skolborgarrådet har varje gång han har haft möjlighet att säga någonting om frågan skylt på mig eftersom jag var ansvarig för upphandlingen när den skedde. Detta har han gjort trots att jag har sagt att jag anser att upphandlingen bör brytas eftersom avtalet inte följs.

Nu löper avtalet ut i sommar. Min fråga är helt enkelt: Hur ser Olle Burell på detta? Kommer avtalet att förlängas? Om man inte tänker göra det – varför har man då inte upptagit något som helst arbete för att göra en ny upphandling?

Anförande nr 34

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Tack, Lotta Edholm, för att du tar upp frågan – den kära Samtransfrågan!

När man ingår ett avtal som det som Lotta medverkade till under den förra perioden löper det oftast på ett antal år. Det finns ett antal paragrafer som är mer eller mindre krångliga att ta sig ur, omförhandla eller bryta. Jag har på alla sätt legat på, och jag fortsätter att göra det, tillsammans med min förvaltning och tillsammans med övriga delar av staden. Det är servicenämnden och serviceförvaltningen som ansvarar för avtalen. Vi ligger på utföraren för att få bättring.

Här är det precis som i andra sammanhang: Ord kan stå mot ord. Jag kan inte offentligt gå in på alla detaljer i detta, men det jag kan säga är att en erfarenhet av vad som är dåligt med det avtal som ni var med och tecknade är att man gjorde brottet – införandet av avtalet – mitt i sommaren. Då är det svårt för parterna att kommunicera, för folk finns inte på plats. Därför blir det onödigt mycket strul och utmaningar i början av terminen. Därför har man bedömt att det inte går att bryta direkt nu. Det är jätteviktigt att ha ett system på plats från dag ett i ett nytt skede. Därför är det bra att man omförhandlar så att det är ett halvårs förlängning. Om man skulle byta utförare skulle det alltså ske vid årsskiftet, vilket är betydligt bättre. Då

har barnen kunnat hitta sina resvägar, och man har lärt sig var det finns olika problem med trafik och utmaningar kring de olika situationerna. Det är en klar förbättring.

Men det är helt klart så att ni i Alliansen bara gick på lägsta pris. Man har handlat upp samma utförare på fem olika avtalsområden, och det är ett som berör skolan. Samtrans har inte lyckats locka tillräckligt många taxichaufförer som vill stanna hos dem.

Anförande nr 35

Borgarrådet E d h o l m (L): Olle Burell säger att han på alla möjliga sätt har försökt att ligga på för att det ska bli bättre. Men jag har nog aldrig varit med om en verksamhet som har blivit så utskälld under ett och ett halvt års tid av så många föräldrar och verksamheter som denna har blivit. Under ett och ett halvt års tid har bolaget inte fått detta att fungera.

Min fråga är fortfarande: Tänker skolborgarrådet nu verka för att man gör en ny upphandling när det gamla avtalet löper ut? Det gör det den 1 juli 2016. Snart går det inte längre att skylla på mig i den här historien.

Jag undrar också på vilket sätt man kommer att se över hur avtalet har fungerat. Hittills är det serviceförvaltningen själv som har gjort det, men nu kommer dessutom anklagelser om fusk i själva uppföljningen av människor som jobbar inom bolaget. Det måste väl rimligen följas upp.

Anförande nr 36

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Jag tycker att det är klädsamt av Lotta Edholm att hon ändå ser sin roll i problemet och hur det har uppstått. Jag tycker att det är mänskligt att man gör som Lotta Edholm när man är i opposition – man kommer med enkla lösningar. Jag skulle inget hellre vilja än att bara kunna stå och säga: Nu bryter vi avtalet! Det är bara det att detta omfattar ungefär 1 300 barn. Det är resor i båda riktningarna, ungefär 2 600 resor maximalt. Det hela ska kombineras i olika slingor och andra saker som ni har bestämt för att spara pengar. Det är ju så fullt, sade Lotta Edholm tidigare här i en debatt. Men detta var ett system som höll på att skena iväg kostnadsmissigt.

Det här är förknippat med stora utmaningar. Jag kan i dag inte svara på frågan, för det är inte heller mitt ansvar att bestämma om alla upphandlingar. Det är ett av fem avtal som berör medborgare som verkligen behöver få en god service. Jag är otroligt upprörd över alla de följder som har blivit av det avtal som ni tecknade.

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (L): Det är lite märkligt att Olle Burell nu säger sig inte vara särskilt ansvarig för detta när han anklagar mig, som hade exakt samma position, för att vara just ansvarig för att avtalet tecknades.

Jag tycker att en stor fördel med att handla upp verksamheter – förutom alla andra fördelar – är att man kan dra in verksamheten. Man kan upphäva ett avtal när det inte fungerar. Men om vi ska kunna veta om avtalet fungerar måste vi göra en kundundersökning. Det har inte gjorts såvitt jag vet, utan man har litat på bolagets uppgifter.

Jag är helt övertygad om, efter att ha läst alla mejl som fortsätter att komma med näst intill oförminskad takt, att man inte har gjort det redan nu.

Jag förstår att jag inte kommer att få något svar på frågan om huruvida staden tänker fortsätta med avtalet eller om man tänker göra en ny upphandling. För mig är det fullkomligt självklart att man borde göra en ny upphandling från och med den tidpunkt då avtalet faktiskt löper ut.

Anförande nr 38

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Ett av grundproblemen när Alliansen gjorde en ny upphandling var att man samtidigt som man skaffade en ny utförare av detta genomförde en striktare och egentligen mer korrekt tillämpning av reglerna som gjorde att det var färre barn som fick åka ensamma i bilarna. Det upplevdes av familjerna och barnen som en kvalitetssänkning. Detta borde man ha kommunicerat på ett mycket bättre sätt, så det är två utmanande situationer som kommer samtidigt. Man gjorde också ett avtal som innebär att man skulle införa detta när skolorna var semesterstängda. Det är en del av grundproblemet.

Det är därför det är väldigt bra att man har lyckats nå en överenskommelse om en omförhandling och en förlängning på ett halvår. Det här är ett sätt att sätta press på Samtrans; det har jag också sagt offentligt i radio. Jag har inte rätt att uttala mig om huruvida man ska ha kollektivavtal eller inte. Vi har inte rätt att kräva det. Men jag tycker naturligtvis att det är oerhört problematiskt att Samtrans inte har det. Det är en del av förklaringen till att de inte får de förare som behövs för att skapa en kontinuitet och en god kvalitet för barnen. Det bär ni skulden för.

Fråga nr 3. Kostnaden för skolpaviljonger för asylsökande och ensamkommande flyktingbarn

Anförande nr 39

P e r O s s m e r (SD): Ordförande, fullmäktige! Nu får borgarrådet Burell motionera lite mer i trapporna till talarstolen. Frågan gäller att utbildningsnämnden den 14 januari i år, såvitt det är bekant, fattade ett beslut om att hyra skolpaviljonger för asylsökande och så kallade ensamkommande flyktingbarn. De ska placeras på ett 20-tal skolor – 23 stycken lär det vara här inom Stockholms stad. Den kostnad som är beräknad enligt uppgifter från utbildningsförvaltningen är 81 miljoner kronor per år. Det är alltså en fördyring under fem år framåt, det vill säga drygt 400 miljoner kronor.

Min enkla fråga är egentligen ganska formell: Kommer frågan om de här 400 miljoner kronorna att hänskjutas till beslut i kommunfullmäktige, allt i enlighet med de regler som finns för kommunstyrelsens ekonomiutskott? Man talar om 300 miljoner kronor. Eller är det enligt de övergripande bestämmelserna i kommunallagen 3 kap. 9 §, som ju handlar om viktiga principiella beslut etcetera?

Anförande nr 40

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det är oerhört angeläget och bra att Stockholms stad står starkt rustad inför den utmaning som vi nu ska klara av med att se till att det finns lokaler för alla barn som bor i Stockholm.

Jag är glad för den totala enighet som finns i utbildningsnämnden om att vi sätter full fart. Vi har haft både utbildningsförvaltning och Sisab och andra resurser i staden som har tittat på olika tänkbara lämpliga tomter för att utöka lokalkapaciteten.

Det här är en uppskattning av den totala kostnaden för detta per år. Sedan kan man multiplicera det med 4, vilket man kan göra med många delar av den kommunala verksamheten. Man kan ta det gånger 10, 20 eller 100 och få ihop summor som är väldigt stora. Men i det här fallet är det de facto enskilda objekt som vart och ett kommer att tas upp för beslut i kommunstyrelsens ekonomiutskott. Ärendena återkommer sedan var för sig.

Anförande nr 41

P e r O s s m e r (SD): Som jag fattar svaret, herr ordförande, kommer inte frågan upp i kommunfullmäktige, utan man kommer att dra den i kommunstyrelsens nämnd för detta. Det är inte det svar jag önskade få. Vi vill från SD:s sida se detta som en helhetsbedömning. Det är stora belopp sammanlagt: minst 400 miljoner kronor, och det kommer säkert att bli mer med åren. Vi får väl se. Ytterst är det förvaltningsdomstolen som får ta ställning i frågan.

Jag är inte övertygad om att många föräldrar tycker att det är toppen att många kanske 20-åriga så kallade ensamkommande barn finns på skolgården tillsammans med deras egna små barn. Men jag vill egentligen inte föra diskussionen, för vi får väl se. Om det inte kommer upp i kommunfullmäktige kan vi inte diskutera det, i varje fall inte från SD:s sida.

Anförande nr 42

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det var väl ingen som tvivlade när ledamoten ställde sin fråga på att det fanns en otäck underton i den. Det handlar egentligen inte om formaliteter.

Vi har tjänstemän som kan sin sak. De har talat om att så här kan man göra. Så ska man göra, och det är så vi gör.

Anförande nr 43

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! Jag konstaterar vilket svar vi har fått, och jag hoppas att frågan kommer till kommunfullmäktige på ett eller annat sätt.

Fråga nr 4. Sophämtning

Anförande nr 44

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag vill ställa en fråga till dig, Katarina, som är ansvarigt borgarråd för sophanteringen. För några veckor sedan uppstod sopkaos i vår stad. Givetvis vill jag att Stockholm ska utvecklas och inspireras av andra världsstäder, men jag hade inte tänkt mig att det skulle vara Neapel som vi skulle inspireras av.

Vi kunde läsa om och uppleva hur sopor staplades i rader, och våra stockholmare uppmanades att förvara soporna på balkongen i väntan på avhjälp problem. Under flera veckor uteblev sophanteringen. Medierapporteringen beskrev en ohållbar situation med sopberg och skadedjur som smorde kråset. På 15 dagar kom det in

nästan 900 felanmälningar och klagomål. Sophanteringens fungerade inte på nästan 3 000 platser runt om i staden.

Ordföranden i Stockholm Vatten, också miljöpartist, hade inte ens informerats om kaoset. Ansvarigt borgarråd verkade inte heller riktigt ha situationen under kontroll.

Nu, Katarina, när det har gått någon vecka: Hur ser situationen ut nu? Hur kunde vi hamna i ett sådant här sopkaos?

Anförande nr 45

Borgarrådet L u h r (MP): Detta är ett stort problem. Vi har haft ett omfattande sophaveri. Det är inte bara så som Lotta Edholm nämnde, att det har legat sopor i Söderort, utan det har varit så över hela staden.

Det är ett problem som har varit orsakat av flera saker. Bland annat har vi bytt entreprenör, och de inköpta lastbilarna som skulle tömma de bottentömmande avfallsbehållarna fungerade inte. Alla bilar hade ett fabriktionsfel, så det gick inte att tömma. Samtidigt fungerade inte det datasystem som skulle kommunicera felanmälningar mellan Stockholm Vatten och den nya entreprenören, vilket gjorde att man inte riktigt förstod omfattningen av sophaveriet från början.

Det här berörde nästan 3 000 bottentömmande avfallsbehållare och ungefär 130 000 stockholmare. Det är självklart helt oacceptabelt att det blir så här. Men det viktigaste för oss har varit att lösa situationen så snabbt som möjligt. Inte heller jag blev informerad i tid, och det är ett problem. Jag fick information ganska sent, och det beror bland annat på att kommunikationen var dålig. Man visste inte heller riktigt hur stort problemet var från början.

Som det ser ut i dag har alla reklamationer åtgärdats. Det ska inte ligga sopor någonstans. Jag har fått reda på att alla bilar inte är igång igen. De har varit inne för att man skulle kunna åtgärda problemet. Flera bilar körs nu, men det står fortfarande kvar containrar på vissa ställen där man kastar sina sopor i stället för att kasta dem i de bottentömmande behållarna.

Det viktigaste för oss har alltså hela tiden varit att åtgärda problemet så snabbt som möjligt för att det inte ska ligga sopor någonstans på gator och balkonger.

Anförande nr 46

J o n a s N a d d e b o (C): Tack för svaret, Katarina! Det känns skönt att detta är på väg att få en lösning. Jag känner ändå så här: År 2016 har vi inte koll på de tekniska specifikationer som krävs i en sådan här stor upphandling. Under samma år har vi också så dålig it-teknik att vi inte har koll på vilka sopor som blir hämtade eller inte. Det är faktiskt väldigt konstigt. Man får vara glad att denna röra bara gällde sopor. Det är en viktig fråga, men det var ändå bra att upphandlingen inte gällde sjukvård, omhändertagande av äldre och sådana bitar.

Vad har du gjort, Katarina, för att se till att detta inte ska upprepas? Det är min fråga.

Anförande nr 47

Borgarrådet L u h r (MP): Jag har en dialog med Stockholm Vatten om vad det är som har gått fel. Nu när man har åtgärdat problemet bör man titta på vad det är som

har varit problematiskt. I upphandlingen har man olika kvalitetskriterier. Vi har också kvalitetsavdrag som vi kommer att använda i processen mot entreprenören. Jag tycker att när man tittar på detta när man upphandlar måste man se till att man tror att upphandlade företag ska kunna åtgärda det hela. Detta upphandlade företag är en stor sopentreprenör. Det fanns alltså ingen orsak till att man skulle tro att det inte fungerade.

När sådant här händer får man titta på om man skulle kunna förbereda sig bättre. Som vi har diskuterat med Stockholm Vatten skulle det då bli ganska mycket dyrare åtgärder. Här kan man ha en kapacitet att ta in andra entreprenörer som kan hjälpa till när det blir sådana här problem. Jag tror att det kanske är så man måste lösa detta också i fortsättningen.

Anförande nr 48

J o n a s N a d d e b o (C): Det är bra att du belyser just ansvarsfrågan, för jag har funderat lite på den. Hur kommer vi att se till att de som har drabbats av den uteblivna sophämtningen kompenseras? Kommer det att kunna ske på något sätt? Och på vilket sätt kommer vi som stad och upphandlare att kräva vite för att utföraren har brustit i att uppfylla ingånget avtal? Jag tänkte att du kan få tala om hur det ska gå till. Kan vi ge kompensation till dem som har fått för dålig sophämtning?

Anförande nr 49

Borgarrådet L u h r (MP): Nu när sopproblemen är lösta har vi börjat inleda de juridiska diskussionerna. Det handlar både om viten och om kvalitetsavdrag som man ålägger entreprenören för att man inte har uppfyllt det som man lovade att göra. Vi får se vad vi landar i. Det kommer att bli viten, och det kommer att bli kvalitetsavdrag.

Fråga nr 5. Bristande sophantering i Stockholm

Anförande nr 50

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag har samma tema som i den förra frågan, men en lite annan ingång. Sopbergen har vuxit i Västerort. Det är skönt att höra att problemen nu är lösta. Men frustrationen har varit stor, av förklarliga skäl. Den aktuella entreprenören har erkänt bristerna och försökt att åtgärda dem, vilket är bra. Men man får också säga att denna strategi från entreprenörens sida har visat sig vara framgångsrik eftersom man nu från Stockholm Vatten säger att det inte är aktuellt med några viten. Ansvarigt borgarråd, Katarina Luhr, har i medierna understött detta ställningstagande och sagt att man inte ska utdela några viten.

Jag vill helt enkelt veta varför ni är så rädda för att ta till vitesredskapet och om inte detta uttalande riskerar att skicka fel signaler till de företag som deltar i upphandlande verksamhet i Stockholm.

Anförande nr 51

Borgarrådet L u h r (MP): Det var jättebra att Erik Slottner ställde denna fråga, för jag har varit väldigt tydlig med att det blir viten. Det blir kvalitetsavdrag, och det blir viten. Man inleder just nu de juridiska processerna för att titta på det här, så jag är glad att jag fick just denna fråga. Detta är också någonting som jag har sagt i medierna: Det blir viten.

Anförande nr 52

E r i k S l o t t n e r (KD): Fast det man har sagt är: Nu pratat vi inte vite, utan nu ska vi bara lösa situationen! Jag tyckte kanske att det var lite konstigt, för man kan faktiskt göra två saker samtidigt. Det borde man klara. Om man bara är inriktad på att lösa problemen skickar det ändå signaler om att man inte gör så mycket mera efter det att problemet är löst. Viten är ju ändå ett effektivt påtryckningsmedel för att snabba på processen framåt. Om man har att göra med en entreprenör som är välvillig och som man tror kommer att lösa detta kan man sätta vitet lite längre fram i tiden. Om man har ett företag som är jobbiga att göra med kan man sätta vitet inom en kort tid för att på så sätt öka trycket.

Jag tycker att det har varit olyckligt när man säger att man nu bara löser problemet och sedan tar det här med viten och så vidare. Så funkar inte riktigt vitesförfarandet, utan det används mycket som ett påtryckningsmedel – lite beroende på vad avtalet säger. Det har jag inte hundra koll på. Men vitet är viktigt som ett påtryckningsmedel, och det missade man när man uttalade sig på det sättet.

Anförande nr 53

Borgarrådet L u h r (MP): Avtalet är tydligt skrivet, med både kvalitetsavdrag och viten. I det här fallet har jag haft löpande kommunikation med Stockholm Vatten sedan jag blev informerad om detta. Hela tiden har både jag och Stockholm Vatten haft uppfattningen att Stockholm Vatten gör allt vad de kan för att lösa situationen tillsammans med andra inkallade entreprenörer som hjälper till när kapaciteten inte räcker till med bilarna, som hade fabriktionsfel.

Jag tycker att det allra viktigaste hela tiden är att lösa problemet. Det har legat sopor på stockholmarnas gator, och folk har haft sopor på balkongen. Då måste man verkligen ta i och göra allt vad man kan. Att då lägga in viten samtidigt gör ingen skillnad om man redan gör precis allt vad man kan.

Anförande nr 54

E r i k S l o t t n e r (KD): Det är bra att vi har haft att göra med ett sådant företag den här gången. Men återigen: Vite kan vara ett effektivt påtryckningsmedel för att skynda på åtgärderna. Jag måste också säga att jag tycker att ni i de uttalanden som har gjorts har varit tydliga med att ni kommer att använda det som ni kallar för reklamationsavgifterna. Det kommer att komma; det har varit tydligt. Men vite har hängt lite mer i luften. Det får vi återkomma till när vi har löst problemet, har ni sagt. Jag tycker att det har skickat lite fel signaler. Det har helt enkelt skickat för mjuka signaler gentemot entreprenörerna i Stockholm. Det tycker jag är ett problem.

Jag hoppas att man nu kommer att ta tag i detta i enlighet med vad avtalet ger rätt till, för jag tycker att det är viktigt att vi utdömer viten i de fall där upphandlad verksamhet inte sköter sig enligt de uppdrag som man har.

Jag tycker även att Jonas Naddebos idé om kompensation till hyresgästerna är ett bra förslag, som jag tycker att ni bör titta vidare på. Det är i enlighet med de tjänstegarantier som vi kristdemokrater har föreslagit; när kommunen inte uppfyller löften ska man få ekonomisk kompensation.

Anförande nr 55

Borgarrådet L u h r (MP): Man använder viten som en anledning att trycka på ett företag. Om man redan anser att ett företag gör allt vad det förmår för att göra det här tycker jag inte att man ska gå in med viten i processen när det står i avtalet att man kan arbeta både med kvalitetsavdragen när företaget inte uppfyller det de ska och med viten. Då tycker jag inte att det gör någon skillnad om man går in för att trycka på ännu hårdare när företaget verkligen gör allt man kan.

Detta är en ganska intressant diskussion. Jag skulle vilja lyfta det här med sopor. Man ser det verkligen bara när det inte fungerar. En fungerande sophantering ska fungera så att man inte märker någonting. Detta har också visat hur mycket sopor vi producerar. Det är någonting som vi måste jobba vidare med och titta på. Det pekar på att vi har en dålig hantering, till exempel när man ska sortera och när man ska slänga grovsopor. Jag tror att det finns rätt mycket vi måste titta på här efter. Men jag tror att i dagsläget har det viktigaste varit att ordna upp den sophantering som inte har fungerat.

Fråga nr 6: Förutsättningar för hemtjänst

Anförande nr 56

D e n n i s W e d i n (M): Hej borgarrådet! Äldreomsorgens nya utmaningar har nu börjat uppmärksammas mer och mer. Människor har andra förutsättningar och gör andra val än för 20 år sedan. Det står klart. Med utgångspunkt i Stockholms läns äldrecentrum, som forskar om just kvaliteten i hemtjänsten har tröskeln för när man kan beviljas äldreomsorg via kommunen höjts de senaste decennierna. Det är allas vårt stora misslyckande.

SVT har uppmärksammat en platsbrist i Stockholm och att tröskeln är hög när man ska få ett boende trots vårdbehov. I dina kommentarer till detta hänvisar du mycket till att man ska ha någonstans att vända sig om man inte har biståndsbedömning. Men jag undrar lite grann hur du ser på att vi ska göra med dem som faktiskt bedöms ha ett vårdbehov men som inte får rätt vård.

Anförande nr 57

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu ska vi se om jag har förstått frågan rätt. Du menar alltså vad man ska göra med de individer som får en biståndsbedömning och har rätt till ett äldreboende. Menar du dem som inte får plats på det önskade boendet eller dem som inte får plats alls?

(D e n n i s W e d i n (M): Eller hemtjänst – precis.)

Okej! I de flesta fall när man har en biståndsbedömning och man har fått bedömning att till exempel få plats på ett boende följer vi alltid upp de gånger det blir avslag och säkerställer det hela tiden. Ofta tackar man då nej för att man inte har fått plats på just ett speciellt önskat boende. Då måste vi hela tiden titta på vad det är som gör att folk önskar vissa typer av boenden och vad vi kan göra för att höja attraktiviteten och kvaliteten i de andra. I de rapporter jag får från förvaltningarna bedömer jag att det oftast handlar om att man inte har fått plats på just det boende man önskar.

Jag tror att det snart är dags att diskutera också innehållet i våra boenden. Vi har varit duktiga på vård- och omsorgsboenden, men servicehusen behöver vi diskutera. Hur kan vi lyfta kvaliteten? Vad har vi för strategi för innehållet i servicehusen? Vi behöver göra någonting åt fastighetsbeståndet – det vet vi i och med att 14 av 16 inte når upp till Arbetsmiljöverkets krav. Men ingen i den här salen vill lägga ned servicehusen, vad jag vet. Snart är det dags att diskutera i alla fall innehållet i dem.

Men vad gäller avslag beror det som sagt ofta på att man inte får plats på just det boende som man önskade. Dessa problem kommer alltid att kvarstå så länge det finns populära boenden. Men det är klart att man ska följa det och hur man kan se till att de inte blir icke verkställda beslut.

Anförande nr 58

D e n n i s W e d i n (M): Tack för svaret! Jag tänkte mycket på att det visar sig att många får full hemtjänst, och att det då kanske skulle ha varit vårdmässigt bra att man också fick en plats på boende.

Jag tänker kanske framför allt på att vi måste göra en omprövning av hur stadsdelarna arbetar just med biståndsbedömningen och om detta är en tröskel. Jag funderar också på om detta skulle kunna vara någonting som vi hittar en politisk enighet i. När stadens biståndshandläggare själva framhåller att man har ett krav på att man först ska ha maximalt med hemtjänst när man ansöker om boende tycker jag att vi alla har misslyckats någonstans. Det är stelbent, och det är oacceptabelt om det sker.

Moderaterna har lagt fram förslag kopplat till detta i budgeten för 2016. Vi tänker framför allt på att centralisera biståndsbedömningen från stadsdelarna och reformera bedömningen till olika steg. Jag funderar lite på om detta kunde vara någonting vi kunde hitta en enighet i och kanske gå vidare med.

Anförande nr 59

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu förstår jag vad du är ute efter. Jag fattade inte riktigt tidigare. Det här med hemtjänststimarna är alltid lite svårt, för om personer vill bo kvar hemma med full hemtjänst ska de givetvis erbjudas detta. Det beror på; man måste i så fall gå in och bryta upp statistiken, kanske göra individintervjuer och så vidare för att se vad det beror på. Det är alltså inte helt lätt att svara på frågan. Är det förändringar i preferenser som gör att fler vill bo kvar hemma, eller är det andra skäl? Det måste man titta på.

Vad gäller biståndsbedömningen är det någonting som vi hela tiden måste tala om. Jag är verkligen för en blocköverskridande samsyn i äldreomsorgen, för detta är så pass stora framtidsfrågor, inte minst mot bakgrund av de demografiska förändringarna. Vi kan inte ha fyraårig hattighet. Jag tror dock inte riktigt på centraliserad biståndsbedömning i dagsläget. Du kanske kan övertyga mig, men det blir väldigt långt. Vi har ibland en övertro på att vi ska förstatliga, kommunalisera, decentralisera eller centralisera. Då byter vi nivå, men får nya problem. Säg någonting, så får jag svara!

Anförande nr 60

Dennis Wedin (M): Tack för svaret! Jag tror att vi dels måste erkänna biståndsbedömningen som den tröskel det är i dag och kanske våga se över system på ett sätt som vi inte har gjort tidigare. Då är det nog ett blocköverskridande samarbete som kan vara bra. Just när det kommer till hemtjänsten funderar jag också på detta att vi ser att många har full hemtjänst. Även om de inte ska in i boende måste man se över hur hemtjänsten kan stärkas. Där finns det en oro från vår sida inför den utredning som ska presenteras. Kommer det att vara vänsterideologiska reformer eller kommer det att vara utifrån Stockholms faktiska utmaningar? Det kommer vi att ha en debatt om när utredningen kommer.

Jag tänker till exempel på det som Alliansen skrev i sin budget förra mandatperioden: När omsorgsbehovet och biståndsbeslutet inte stämmer överens, kanske på grund av ett hastigt ökat behov, ska det finnas möjlighet att snabbare ompröva sitt biståndsbeslut. Jag funderar på om också detta skulle kunna vara någonting som man kanske kan stärka.

Gärna politisk enighet om centraliserad och reformerad biståndsbedömning, och framför allt mindre byråkrati, stärkta vårdmöjligheter och valmöjligheter!

Anförande nr 61

Borgarrådet Lindblom (V): Vad gäller biståndsbedömningen tror jag att viktigare än att diskutera vilken nivå den ska ligga på är att diskutera biståndshandläggrollen som sådan. När man gör tidsstudiemätningar, till exempel i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, ser man att både socialsekreterare och biståndshandläggare har en låg andel klienttid. De ägnar en väldigt liten del av sin arbetstid till att faktiskt träffa medborgare eller de personer som de ska arbeta gentemot.

Jag tror att om vi ska få en äldreomsorg som är flexibel, som verkligen är personcentrerad och som utgår från individens behov behöver vi förändra biståndshandläggrollen. I dag är den alltför mycket av en grindvakt. Man har fakturahantering, och man ska se till att hålla budget. Vi behöver ha en biståndshandläggroll där man jobbar proaktivt och uppsökande – klassiskt socialt arbete. Biståndshandläggare är också socialarbetare. Det vi gör nu i såväl det personalstrategiska arbetet som i socialförvaltningen och äldreförvaltningen är att titta på förutsättningarna för biståndshandläggare och socialsekreterare att just jobba socialt. Jag tror att det är det som saknas.

Fråga nr 7. Äldreomsorgen

Anförande nr 62

Annikatrin Åslund (L): Det var väl en specificerad fråga! Jag tror att vi är många som har sett på tv den senaste veckan och blivit lika upprörda allihop när vi har sett hur det är inte bara i Stockholm utan i hela landet. Det handlar ofta om bristen på möjlighet att få komma till ett boende. Där har vi inte varit bättre heller, egentligen.

Siffrorna visar att antalet platser på äldreboenden har minskat kraftigt i hela landet. Vi i Stockholm har ju lite tid på oss. Det dröjer ett tag innan boomen kommer till oss,

men den kommer inom en inte alltför avlägsen framtid. Det är redan i dag många som är oroliga för att de inte kan få komma till ett äldreboende.

Hur tänker du? Hur ska du garantera att vi här i staden sätter igång med byggandet av äldreboende så att det finns platser för att täcka behovet när det kommer? Vi har inte hur mycket tid på oss som helst.

Anförande nr 63

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag håller helt med dig vad gäller planeringen. Vi har sagt ett tag nu att vi har ett par år på oss. Men de åren tickar ned. Det är också därför vi i årets budget har skrivningar om att vi ska göra en långsiktig handlingsplan för hur vi ska tillgodose äldres behov av boende i framtiden. En av baktankarna är att vi ska börja få ihop äldreboendeplaneringen med markplaneringen, för där har det varit ganska mycket vattentäta skott. Man planerar inte för den åldrande befolkningen när man bygger nya stadsdelar i Stockholm, och det har man inte gjort i andra kommuner heller. Där vill jag få en bättre samsyn.

Vi har allihop fått vår hemläxa vad gäller skolorna, till exempel. Gruppstäderna har vi diskuterat. Men ordet ”äldre” nämndes inte i exploateringsnämndens budget förrän i år, och det var för att jag tjtade in det på 15 000 ställen. Det är en sådan sak.

Det som jag försöker säga i alla ABC-intervjuer är att om man har behov av vård och omsorg under stora delar av dygnet måste man få plats på ett servicehus eller ett vård- och omsorgsboende. Det finns inga ursäkter. Problemet är att om man tittar på de krav som har kommit från till exempel Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen ser man att framför allt servicehusen har blivit alltmer vårdinriktade. Där har vi ett glapp. Jag är ute mycket, och många av de äldre som jag träffar efterfrågar just en grundläggande gemenskap och bemanning under stora delar av dygnet. Det är egentligen inte hälso- och sjukvården som är det primära. Givetvis ska man kunna koppla på hemsjukvård om vårdbehoven förändras, men de äldre vill ha trygghet och gemenskap. Där saknar vi ett boendealternativ i dagsläget.

Anförande nr 64

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Det finns servicehus som fungerar bra utefter det sätt som du säger att de borde göra när du talar om mellanboendeformer. Det finns sådana exempel redan i dag, och det är många som vill komma till dessa servicehus.

Vi har inte riktigt fått nya siffror när det gäller servicehus. De senaste siffrorna visar att det var 43 procent som fick avslag, samtidigt som vi har många tomma platser. Det är någonting som är konstigt. Det går inte ihop, vad jag kan se. När det gäller siffror på omsorgsboende i staden har det visat sig att avslagen har ökat. Hur tänker du om rätten att bo kvar hemma? Det är egentligen en bra grej från början. Men den har för många, men inte för alla, förvandlats till ett tvång. Hemmet har blivit ett fängelse. Hur ser du på biståndsbedömningen, och vad tänker du göra för att bryta denna kvarboendepincip när det handlar om biståndsbedömningen?

Anförande nr 65

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag håller med om att kvarboendepincipen i flera avseenden har drivits för långt. Men det vi saknar i Stockholms stad i dagsläget är ett

tryggt boende där man inte behöver ha biståndsbedömning. Tanken var att trygghetsboendena skulle vara den typen av boendeform. Men det vi ser i Micasa med de stora vakanserna är att hyrorna är alldeles för höga. Även om man formellt får möjlighet att komma in på ett trygghetsboende i morgon eftersom det finns tomma platser har man ändå inte möjlighet därför att hyran är så pass hög. Om man ska vara helt ärlig är inte heller trygghetsnivån särskilt hög. Det finns Micasavårdar där två till tre gånger i veckan.

Som lagkraven är formulerade är servicehusen till för individer som behöver hälso- och sjukvård under stora delar av dygnet. Det är någonting som man får ha en diskussion om i de statliga instanserna. Men det jag ser framför mig är att vi behöver ett tryggt trygghetsboende. Vi behöver göra om och göra rätt. Många äldre efterfrågar just ett bra mellanboende där man får trygghet och gemenskap, och inte i första hand hälso- och sjukvård.

Anförande nr 66

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Många som bor på servicehus behöver en del sjukvård, men inte så mycket som på ett vanligt vård- och omsorgsboende. Det är så det ser ut.

Tänker du göra någonting för att ta upp diskussioner med högre instanser, så att säga, för att ändra detta? Det är egentligen betydligt enklare. Vi har de servicehus vi har, och visserligen behöver många av dem repareras. Men om man tittar på de egentligen ohemula krav som finns – har du tänkt på att du skulle kunna ta och diskutera detta med de instanser som sätter käppar i hjulet? Vi liberaler har avsatt pengar i vår budget, för vi tycker att man känner bäst själv när man kommer upp i ålder. De som kan klara sig själva vill göra det så långt det bara går, men när man känner otrygghet blir det något annat. Därför har vi sagt att man från 85 års ålder, om man önskar och vill, ska kunna få komma till ett servicehus.

Är det inte lite konstigt att då bara sätta sig ned och tycka att man kan skylla på högre instanser? Du har ju lite makt nu, så du skulle kunna tala med dem och sätta press på dem. Stockholm är en stor stad.

Anförande nr 67

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är ingen som riktigt skyller på högre instanser. Vi sköt nu till 52 miljoner kronor för att få till en bättre biståndsbedömning i både hemtjänst och särskilda boenden. Men som servicehusen är definierade i lagstiftningen ska det vara en biståndsbedömning. Den ska utgå ifrån individuella behov, men det handlar om vård- och omsorgsbehov under stora delar av dygnet.

Jag skulle gärna vilja få till en boendeform där man över huvud taget inte behöver någon biståndsbedömning, utan där man själv helt enkelt kan fatta beslut när man känner att man behöver trygghet och gemenskap. Man vill ha någon som ser en när man kommer och någon som jag vet namnet på och som alltid är på plats. Därför har vi just ett konkret uppdrag med att se över våra fastigheter och våra äldreboendeformer.

Som du sade i början har vi bara några få år på oss. I äldreomsorgen, vad gäller boendena, behöver vi få ordning och struktur. Hur ska vi kunna möta de demogra-

fiska utmaningarna? Trygghet och gemenskap och särskilda boenden efter behov – det är självklart!

Fråga nr 8. Stadens utgift för uppsägning av tidigare restauratör kommer att påverka stadens olika verksamheter

Anförande nr 68

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! I den tvist som uppsägningen av den förra arrendatorn av Rådhuskällaren blev det inget prövningstillstånd i Högsta domstolen. Hovrättens dom står alltså fast. Detta meddelades före jul, och det innebär att staden ska betala 136 miljoner kronor i skadestånd. Till detta kommer rättegångskostnader och framför allt räntor. Det blir minst 200 miljoner kronor.

Jag skulle vilja ställa många frågor, men jag ska nöja mig med en enkel fråga till borgarrådet Wanngård: I vilka avseenden kommer denna utgift, alltså de 200 miljoner kronorna, att påverka stadens olika verksamheter?

Anförande nr 69

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är inte kul när staden är inne i tvister, oavsett vad de gäller. Det är ännu tråkigare när man förlorar en tvist som man har bråkät om under ett antal år – det ska tilläggas – om avtalet för tidigare restauratör i Stadshuset.

Vi har förlorat i högre instans och ska betala rättegångskostnader. Precis som Per är inne på kommer nog det hela att uppgå till omkring 200 miljoner kronor. Staden har varit förutseende i denna tvist och avsatt pengar tidigare i stadens bokslut. Detta kommer alltså inte att påverka driftbudgeten för staden. Det är svaret på din fråga.

Anförande nr 70

P e r O s s m e r (SD): Tack! Det var ett bra svar på det viset att det inte påverkar budgeten. Sedan kan man göra några reflektioner. Bakgrunden till det hela var att staden hade kommit på kant med restauratören. I stället för att lugna sig ett år till dess att ordinarie hyrestid gick ut hävde man avtalet. Jag vet inte om Socialdemokraterna var med och beslutade detta i kommunstyrelsen, men hur som helst var det en dålig affär i den långa raden av dåliga affärer som Alliansen har gjort sig skyldig till.

Jag vet som sagt inte vilken roll Karin Wanngårds parti hade, så det är fel av mig att skjuta på pianisten. Jag kan bara konstatera att det har blivit ett hål i kommunens sparbössa och att det har runnit ut 200 miljoner – alltså borta med vinden.

Men det är inte mycket mer att göra, så jag får väl säga: Tack för svaret!

Anförande nr 71

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Detta är som sagt en tvist som har pågått under ett antal år. Flertalet tidigare finansborgarråd har varit med om detta. Det skulle förvåna mig, om man backar många år bakåt, att det ligger någon som helst ideologisk politik i detta. Vad det handlar om är huruvida restauratören har skött sig eller inte. Där har staden haft en uppfattning medan restauratören har haft en annan. Då har det varit en

juridisk tvist. Det brukliga när man går in i sådana tvister är att man finner så bred enighet som möjligt.

Anförande nr 72

P e r O s s m e r (SD): Jag kan konstatera att man hade kunnat undvika den juridiska tvisten. Domen är ganska klar. Jag ska inte citera, för jag vill inte nämna något namn på dem som är involverade. Jag konstaterar bara att man aldrig skulle ha gjort så här. Det var lite konstigt.

Men så är det här i livet. Som jag sade: Pengarna är borta med vinden, och det är inte mer med det.

Anförande nr 73

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag kan bara konstatera att efterklokskap är den enklaste delen av visdom. Alltid när man står som den förlorande parten skulle man å ena sidan eller å andra sidan ha betett sig på ett visst sätt. Men nu fattade man de här besluten då och drev ärendet. Efterklokskap är som sagt enkelt.

Fråga nr 9. Bromma flygplats

Anförande nr 74

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande! Jag vill fråga finansborgarrådet lite om vad som händer nu när vi strax före jul fick besked från regeringen om att Bromma flygplats kommer att bli kvar över en överskådlig framtid. Ambitionen att lägga ned flygplatsen och bygga bostäder där stryks nu ur Anders Sundströms utredningsuppdrag.

Ni i vänstermajoriteten har tillsammans, med Miljöpartiet i spetsen, länge talat om att ni ska bygga tusentals bostäder på Bromma. Jag undrar: Vad gäller nu, när vi har fått det här beskedet från regeringen? Vad är er nya strategi för var ni ska bygga bostäder och infria era bostadslöften? Jag undrar också om den tunnelbanelinje som ni har förespråkat ska gå via Bromma flygplats och vidare västerut. Skrotar ni nu de planerna, och vilka är i så fall era nya prioriteringar när det gäller tunnelbaneutbyggnaden?

Anförande nr 75

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! När det gäller Bromma flygplats är det precis samma sak som jag har sagt tidigare: Vi kommer inte att lägga ned Bromma flygplats om det hotar jobb eller tillväxt. Jag tror inte att Bromma flygplats kommer att kunna utvecklas i en lång framtid, utan jag är övertygad om att Arlanda måste utvecklas. Dels flyger vi med större flygplan i framtiden, dels vill vi säkerställa en god infrastruktur när det gäller miljövänligare flygbränsle. Det är kostsamma investeringar, och då är det klokast att göra den investeringen på Arlanda. Det handlar också om att flygbolagen själva gärna vill använda Arlanda och Stockholm som en hub för resor bland annat till USA.

Arlanda måste utvecklas; det är någonting som vi verkligen måste stå upp för tillsammans. Därmed är det detta som Anders Sundström ska kolla på. Det som hände dagarna strax före jul var att Anders Sundströms uppdrag angående förhandling ströks ur direktivet. Vad det innebär är att han ska bli färdig med sin utredning

redan i mars i stället för i oktober. Det är alltid positivt när vi får svar på frågor om saker och ting i förväg.

Därefter hade du också en fråga om Sverigeförhandlingen. Det är helt riktigt: Vi har spelat med den tunnelbanedragning som går över Bromma till Västerort i Sverigeförhandlingen. Snart kommer HG Wessberg tillbaka med vad de är villiga att förhandla om. Då får vi se om den sträckningen är med eller inte.

Anförande nr 76

K a r i n E r n l u n d (C): Tack så mycket! Men jag tror att du missförstod min fråga. Jag frågade inte ifall du tyckte att det var bra eller dåligt att ha kvar eller lägga ned Bromma flygplats. Åtminstone jag har tolkat regeringen så – men det verkar som att du har tolkat den på ett annat sätt – att det besked vi fick före jul innebär att Bromma kommer att vara kvar som flygplats under en överskådlig framtid.

Det jag undrade över är hur ni i så fall ska klara av att infria era bostadsplaner. Ni har ju använt Bromma flygplats som ett alibi för att slippa förtäta och slippa tala om bostäder på andra ställen. Det var det som var min fråga, inte om du tycker att Arlanda eller Bromma ska utvecklas.

Anförande nr 77

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Vi har ett högt satt bostadsmål om 40 000 nya lägenheter till 2020. Vi har varit fullt medvetna i den här salen om att Bromma flygplats kommer att finnas kvar 2020. Vad det handlar om med Bromma är hur utvecklingen ska se ut efter 2040. Vi har också ett mål om att Stockholm ska vara fossilbränslefritt 2040. Det måste vi arbeta hårt för att uppnå.

Vi kommer också att uppnå mål om 140 000 nya lägenheter 2030; det finns det planer på oavsett Bromma eller ej. Även om Bromma skulle ha lagts ned i går vet både du och jag hur lång tid en planprocess och även en markupprustning kommer att ta. Det gäller både målen 40 000 lägenheter 2020 och 140 000 lägenheter 2030. Men sedan, i framtiden, tror jag också att man kommer att behöva bygga på Bromma.

Anförande nr 78

K a r i n E r n l u n d (C): Jag tycker fortfarande inte att vi pratar om samma sak. Jag förstår att ni fortfarande har som ambition att trots regeringens besked före jul fortsätta att driva frågan om att Bromma flygplats ska läggas ned. Så tolkar jag dig. Du säger att frågan om den här nya tunnelbanelinjen har tonats ned av er. Är det alltså så att ni kommer att fortsätta att driva att det ska byggas en tunnelbanelinje till Bromma flygplats trots att flygplatsen kommer att finnas kvar? Jag blir inte riktigt klok på det. Det känns som om du säger en sak och dina regeringsföreträdare säger en annan.

Anförande nr 79

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte ansvara för hur du vill förstå det jag säger. Det är ditt eget ansvar. Jag har varit oerhört tydlig här i salen med vad som gäller i Brommafrågan. Jag driver utvecklingen av Arlanda varje dag. Jag tror på flygets framtid. Jag tror också på att vi ska nå målet om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040. Jag tror också på att med större flygplan och med

bättre och miljövänligare flygbränsle krävs det att man vågar investera i infrastruktur, och det har vi möjlighet att göra på Arlanda. Efter 2040 kommer vi också att kunna se bostäder där Bromma finns i dag.

§ 14 Valärende, fyllnadsval

Anförande nr 80

Martin Westmont (SD): Ordförande! Jag vill bara meddela att vår nominering av Simon Johansson till Södertörns tingsrätt utgår. Vi kommer att återkomma med ett annat namn vid ett senare tillfälle.

§ 15 Cykelbana på Värtavägen (Utl. 2016:1)

Anförande nr 81

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare på radio och tv och press! Jag är glad att kunna stå här i dag i ytterligare ett cykelärende. Den här gången gäller det Värtavägen från Valhallavägen ned till Tegeluddsvägen. Det är ett viktigt projekt för att fortsätta att genomföra den cykelplan som antogs 2012. Med det här ärendet tar vi ytterligare ett stort steg framåt. I det här området har vi i fullmäktige tidigare fattat beslut om bland annat projektet på Lidingövägen, vilket nu är på gång att verkställas. Det här är också ett viktigt led i att få till de cykelinfrastrukturer som vi behöver från Östermalm till Norra Djurgårdsstaden.

Det har inte varit ett helt enkelt projekt. Det har fattats genomförandebeslut tidigare i trafiknämnden, och det har varit tvunget att tas om, bland annat på grund av att de upphandlingar som har gjorts inte riktigt har fungerat. Det blir en kostnadseffekt här. Det är mycket dyrare nu än vad det var den gången det togs upp i trafiknämnden. Det är någonting som vi beklagar. Vi kan inte göra så mycket åt det, men däremot har vi nu initierat en genomgång av de här projekten för att se vad det är som gör att det är så dyrt att bygga cykelbanor i Stockholm. Vi vet att det generellt är dyrt att bygga saker i Stockholm eftersom det är komplicerade miljöer, men det är inte bra att det blir så här mycket dyrare. Men det kommer att bli en bra lösning som många kommer att kunna ta del av, och den kommer att förbättra möjligheten för oss att utveckla staden. På det här sättet kan vi bli en levande cykelstad.

Till det här projektet har vi också knutit ett pilotprojekt som handlar om placering och utformning av skyltar. Det är ett annat intressant problem när vi ska få in alla transportslag i staden. Historiskt har cyklisterna och de gående fått komma i andra hand. Det har gjort att skyltar har hamnat mitt på cykelbanor, mitt på gångvägar och på andra sätt varit i vägen på ett direkt trafikfarligt sätt. Det är någonting som vi måste göra någonting åt. Det finns gamla rutiner för vilken typ av skyltar och stolpar man sätter ut. Nu ska vi se över detta och försöka hitta bättre lösningar som inte bara kan vara till gagn för Värtavägenprojektet utan för alla våra cykelbanor och gångvägar runt om i staden. Jag tycker att det är det roligaste med det här projektet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och ser fram emot att stockholmarna nu får ytterligare en fantastisk cykelväg.

Anförande nr 82

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Att vara liberal är att vara kluven, sade den gamle folkpartiledaren Gunnar Helén, och i den här frågan kan man faktiskt hålla med. Det är bra att vi fattar ett reviderat genomförandebeslut i denna fråga eftersom den här cykelbanan behövs. Samtidigt kan man tyvärr konstatera att kostnaderna har skjutit i höjden på ett mycket oroväckande sätt. Trafikborgarrådet har ett särskilt ansvar att ha koll på investeringarna framöver, annars kommer inte pengarna att räcka till särskilt mycket, varken till cykelbanor, till en avstängd Nynäsväg eller till annat som man råkar tycka är kul för stunden. Och detta trots att ni ökar stadens låneskuld med 1 miljard i månaden.

Men, mina vänner, när vi nu gör avvägningen mellan olika intressen i trafiken finns det andra risker, nämligen att de som faktiskt har ett behov av parkeringsmöjligheter

i just detta fall kommer i kläm. Därför vore det angeläget att man säkrar parkeringsmöjligheterna i närområdet. Dyrare parkeringar och andra åtgärdsförslag till trots kommer parkeringsbehovet i den här staden inte att försvinna över en natt.

En sak som jag dock är glad över är att trafikborgarrådet Daniel Helldén tar upp min kastade handske när det gäller att stadens trafikförvaltning måste bli bättre på att hantera skyltningen vid stadens cykelbanor. Jag tycker att det är bra att du särskilt har lyft in detta i ärendet. Jag, och säkert du också, har fått ett antal brev från upprörda cyklister och andra som undrar om vi politiker är så korkade som vi verkar vara när vi låtit bygga cykelbanor som det står vägs skyltar mitt i eller smalnat av cykelbanor så att de blivit rent trafikfarliga för att få plats med skyltar. Korkat, sade både Bill och Bull, och säkert Helldén och gamle Helén också. Hur som haver: Bra jobbat med det! Se till att hålla koll på stälarna och låt oss bygga denna!

Med det yrkar jag bifall till Liberalernas förslag.

Anförande nr 83

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Ordförande! Det här är ett bra projekt. Det är en bra investering, och vi är för den. Jag vill fortsätta där trafikborgarrådet slutade när det gäller de kraftigt höjda kostnaderna. Hade det rört bara det här projektet, där vi ser att kostnaderna nästan har fördubblats jämfört med de ursprungliga beräkningarna, hade det kanske inte varit så anmärkningsvärt, men det är ju regel snarare än undantag när det gäller den här typen av investeringar att man spränger de ursprungliga kostnadsramarna rätt rejält. Jag tycker att det är problematiskt. Det måste vi titta på. Gör vi glädjekalkyler? Vad är det som händer? Det är klart att det i varje enskilt projekt finns skäl till att det blir så just där, men inte varje gång och inte hela tiden. Det är bekymmersamt.

Vi menar också att det är viktigt att hitta ersättningar för de parkeringsplatser som försvinner. Det är ett antal parkeringsplatser som försvinner. Vi behöver inte nödvändigtvis hitta de parkeringsplatserna på marknivå, men det är viktigt att de finns i närområdet. Vi tycker inte att majoriteten tar det riktigt på allvar.

Men i övrigt är det ett bra projekt, och jag yrkar bifall till det.

Anförande nr 84

M a l i n E r i c s o n (FI): Fru ordförande! Det är trevligt att vi genom det här projektet ska ta ett grepp om de felpplacerade skyltarna. Det är mycket tydligt att kunskapen om hur skyltar ska placeras relativt cyklisters framfart inte har varit den allra bästa. Nu när vi ser cykeln som ett prioriterat trafikslag är det bra att vi börjar se de problem som tidigare har varit osynliga därför att man inte har tänkt på cykeln som just ett prioriterat trafikslag.

Att ett antal parkeringsplatser försvinner är helt i linje med att vi ska prioritera den rörliga trafiken framför den stillastående. Det är kanske dags att innerstadsborna börjar fundera på om det är rimligt att ha bil i staden. Går det att hitta parkering om man bor i innerstaden? Kanske inte alltid. Vi i FI ser gärna att vi gör ännu mer plats för gång- och cykeltrafik genom att ta bort ännu fler parkeringsplatser i hela innerstaden.

Det är mycket tråkigt att kostnaderna ökar. Det är inte bra för vår kassa. Men om det inte kommer in anbud som ligger inom budgeten – två anbudsförfaranden har gjorts utan att det har kommit in några anbud som faller inom ramen för budgeten – måste det naturligtvis vara fel på budgeten. Någon har räknat lite för lågt. Men med den större och förhoppningsvis mer realistiska budgeten kommer arbetet snart igång.

Anförande nr 85

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Det här handlar inte om FI:s målsättning att stoppa privatbilism i innerstaden. Den har ni gett uttryck för tidigare. Nu handlar det här om ett ganska konkret projekt och hur man ska hantera de parkeringsplatser som försvinner. Jag vet att ni inte tycker att det är viktigt, men trots allt försvinner inte bilarna i innerstaden bara för ni tycker att de borde göra det. De finns där. Om man inte har någon som helst beredskap för att hitta ersättningar för de parkeringsplatser som försvinner kommer fler människor att köra omkring och leta efter parkeringsplatser. Jag tycker inte att det är en bra lösning.

Sedan vill jag faktiskt hävda att det inte var den här majoriteten som kom på det här med cykling i Stockholm. Det var inte heller den här majoriteten som kom på att det är bra om skyltar står så att man kan se dem och så att de inte är vi vägen. Det är ett ständigt problem var man ska placera dem så att de är synliga och samtidigt inte är vägen. På Malin låter det lite grann som om ingen har tänkt på det här bekymret innan ni kom till makten, och så är det faktiskt inte.

Anförande nr 86

M a l i n E r i c s o n (FI): Nej, jag vet att Centerpartiet till exempel har varit mycket aktivt när det gäller cyklismen. Jag förstår att alla som har cyklat i Stockholm och har mötts av en skylt mitt i vägen har blivit uppmärksam på att det är på det här sättet. Då undrar jag varför ni inte har gjort någonting åt det tidigare. Det kanske inte var tillräckligt viktigt.

Anförande nr 87

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag är glad över att vi alla är överens om vi nu ska försöka åtgärda problemen med skyltarna. Det finns en bred enighet om de här cirkulären, och de gläder mig. Det är någonting som Stockholm behöver så att vi kan gå i rätt riktning.

Jag vill kommentera detta med parkeringsplatserna. I den första delen av ärendet finns det en trafikutredning där man tittade på hur många parkeringsplatser som försvinner i området. Det är ungefär 70 parkeringsplatser som försvinner. Man kunde samtidigt konstatera att det faktiskt fanns ett överskott på parkeringsplatser i de här områdena. Dessutom är boendeparkeringsandelen ovanligt låg. Den är 26 procent, och snittet i staden ligger på 42 procent. Det betyder att huvuddelen av de här parkeringsplatserna används av arbetspendlare som pendlar in till staden. Just nu har vi en parkeringsplan som ändrar taxorna ute på remiss. Det gör det ännu mindre förmånligt att komma som arbetspendlare med bil i stället för att ta kollektiva färdmedel in till staden. Vi har dessutom fått en höjning av trängselskatterna den 1 januari, vilket gör det ännu mindre troligt att man tar bilen in till staden. Vi räknar med att det inte ska ställa till med några problem för dem som behöver ställa ifrån sig bilen på Gärdet med omnejd. Däremot får vi bra cykelbanor.

§ 16 Sammanhållen överenskommelse om vård och omsorg för äldre (Utl. 2015:163)

Anförande nr 88

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tror att det är uppenbart för de allra flesta att samverkan och samarbete mellan kommun och landsting behöver stärkas när det gäller vård av och omsorg om våra äldre. Därför välkomnar jag den här överenskommelsen. Mitt mål är att den äldre ska uppleva vården och omsorgen som en helhet och att personalkontinuiteten ska vara hög oavsett om den äldre har behov av enbart serviceinsatser eller om det handlar om rehabilitering efter till exempel sjukhusvistelse och hälso- och sjukvård. Vi står inför mycket stora utmaningar. Vi har en pågående demografisk förändring, och den kommer att accelerera inom kort. Vi behöver ställa om och förbereda äldreomsorgen för att möta de här utmaningarna.

Jag sitter i en samverkansgrupp för vård och omsorg som Kommunförbundet Stockholms län har tillsatt på uppdrag av sin styrelse. Den leds av Martina Mossberg som är moderat från Haninge. Vi i den här ledningsgruppen är överens om att ha mycket ett bra samarbete i just de här frågorna. Vi är överens om att kommunerna måste dra sitt strå till stacken för att vi ska få ihop helheten, den sammanhållna vårdkedjan.

Jag välkomnar den här överenskommelsen, men vi i den här salen behöver faktiskt hjälpas åt eftersom det inte räcker med den här överenskommelsen. Om vi ska få en sammanhängande vårdkedja behöver vi gå flera steg längre. Jag hoppas på er hjälp i den frågan.

§ 17 Utveckling av Stockholms nya livsmedelscentrum i Larsboda industriområde i Farsta (Utl. 2015:164)

Anförande nr 89

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Som ett led i att kunna utveckla Slakthusområdet till ett attraktivt bostadsområde med förbättrad tillgänglighet kring Gullmarsplan med mera måste den befintliga livsmedelsindustrin flytta till nya lokaler. Livsmedelsindustrin som finns i Slakthusområdet medför som bekant omfattande trafik, buller, lukt med mera som inte enkelt går att förena med bostäder, kontor eller andra verksamheter som kommer att finnas i Slakthusområdet i framtiden.

År 2011 fick fastighetskontoret i uppdrag att genomföra en lokaliseringsutredning för ett nytt livsmedelscentrum i Larsboda. Det har genomförts flera utredningar, och det har skett tillsammans med företagarföreningen i Slakthusområdet och de flesta företagarna i området. Berörda förvaltningar har naturligtvis också deltagit. Larsboda är verkligen en lämplig plats som nytt livsmedelscentrum. Här finns tillräcklig produktionsarea med moderna och effektiva industrilokaler för en livsmedelsproduktion som vi kan bygga där. Det är möjligt att skapa en god tillgänglighet med bra trafik- och logistiklösningar. Det finns även utrymme att expandera verksamheten. Det är också väsentligt. Även svårare frågor som miljö, buller, teknisk försörjning och annat går att hantera på ett bra sätt.

Andra fördelar är att Farstas framtida utbyggnad också kan genomföras parallellt med utvecklingen av Stockholms livsmedelscentrum i Larsboda. Fler arbetsplatser behövs verkligen i de södra delarna av Stockholm. Bara det här projektet kommer att kunna ge ungefär 1 000 nya jobb.

Totalt kommer projektet att kosta 1,9 miljarder kronor och visar på ett positivt nettovärde och en rimlig projektavkastning. För att säkra ekonomin måste hyresavtal med de blivande hyresgästerna vara tecknade ungefär motsvarande 70 procent av intäkterna. Projektets komplexitet gör att 20 miljoner kronor inom fastighetsnämndens investeringsbudget krävs för tillkommande utredningar inom projektet.

Det är också viktigt att det här projektet nu genomförs skyndsamt med byggstart nästa år, 2017, och inflyttning av den första etappen 2019. En god samplanering måste också ske med just omvandlingen av Slakthusområdet där vi ska bygga ungefär 4 000 nya bostäder, kontor och annan verksamhet.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 90

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det här är ett ärende som jag lade ned mycket tid på under de år som jag var borgarråd här i staden. Jag är mycket glad över att Socialdemokraterna och majoriteten nu tydligt sätter ned foten när det gäller Larsbodadelen. Det finns en stor skepticism och misstänksamhet mot politiker hos företagare i den här staden. Det finns viss fog för den skepticismen. I det här fallet, där vi har jobbat med att livsmedelsklustret i Slakthusområdet ska få möjlighet att även fortsättningsvis vara ett kluster och har hittat Larsbodaområdet för detta, har jag nästan satt min heder i pant på att vi ska jobba tillsammans för att det här ska bli en

mycket bra lösning. Jag är mycket glad över att majoriteten nu lägger fram det här förslaget. Jag tror att det betyder väldigt mycket för trovärdigheten gentemot politiken i Stockholm från företagen. Det finns faktiskt över 200 företag i Slakthusområdet. Nu kommer inte alla de företagen att flytta till Larsboda, men det är mycket viktiga livsmedelsföretag som har skrivit på detta letter of intent för att de gärna vill fortsätta att samverka och vara i närheten av varandra.

Jag instämmer i det som Jan Valeskog säger, nämligen att det är viktigt att detta sker skyndsamt. Det är också viktigt att det blir nya lokaler på en rimlig prisnivå. Det är viktigt att hålla kolla på den delen för att det ska vara attraktivt för de här företagen att flytta till Larsboda och växa i det området.

Jag välkomnar verkligen det här förslaget till beslut och hoppas att vi snart kommer att få se det samlande livsmedelsklustret i Larsboda i stället för i Slakthusområdet.

§ 18 Överenskommelse om fastighetsreglering med Stockholms läns landsting avseende del av fastigheterna Vasastaden 1:45 i Stockholms stad och Solna Haga 4:18 i Solna stad

Överenskommelse om exploatering med försäljning av mark för kommersiellt ändamål/lifescience inom fastigheten Vasastaden 1:45 (blivande kvarteret Princeton) i Hagastaden, Norrmalm, till Scandinavian Life Science AB (Utl. 2016:2)

Anförande nr 91

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet gäller en fastighetsreglering i Hagastaden mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Det är en process om ett markbyte som, vad jag förstår, har pågått under väldigt många år. Nu förvärvar alltså staden mark från landstinget för 101 miljoner kronor, och staden överlåter kvarteret Princeton för 245 miljoner kronor till Scandinavian Life Science AB. Som framgår av ärendet har stadens expertråd för markvärderingar godkänt värderingen marken. Projektet möjliggör därmed byggande av ett nytt kontor med lifescience-innehåll samt en korrigerig av kommungränsen mellan Solna och Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 92

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Det finns egentligen inte så mycket att säga om det här ärendet, men jag tycker att det vore lite synd om vi inte nu uppmärksammar det faktum att vi, i och med den fastighetsreglering och detaljplan som kommer, nu för första gången knyter samman Stockholm och Solna stad rent fysiskt. Det är något som kan vara värt att tänka lite på. Det är mycket trevligt att dessa två städer nu växer ihop konkret.

§ 19 Liljevalchs konsthall, fastigheten Konsthallen 1, 3 och 4, till- och ombyggnad och renovering (Utl. 2016:3)

Anförande nr 93

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Liljevalchs konsthall anses vara en av Stockholms vackraste byggnader och är verkligen en välrenommerad och internationellt känd utställningsmiljö för konst. Byggnaden, som är från 1916, är också blåklassad, det vill säga högsta bevarandeklass.

I dag fungerar inte konsthallen optimalt utan är i behov av en rad förbättringsåtgärder för att kunna vara en konkurrenskraftig konsthall. Bristerna är dessvärre många i dag. Det handlar om att hallens struktur i dag gör det svårt att åstadkomma ett flexibelt och modernt utställningstänkande. Det råder betydande svårigheter att kunna växla mellan stora och små utställningar. Det är brist på toaletter, och butiken är undermålig både när det gäller storlek och funktion. Ett eget kafé saknas, vilket dagens besökare faktiskt förutsätter finns. Det handlar om undermåliga teknik- och lagerutrymmen, problem med klimatreglering och många andra brister.

Vi behöver alltså göra till- och ombyggnader av konsthallen och bygga till ca 2 500 kvadratmeter på parkeringsplatsen. Energi- och klimateffektiviseringar samt tillkomst av ett nytt ytskikt i befintlig konsthall måste också ske.

Men även grundläggningen måste förbättras och göras om. Byggnaden har satt sig i leran, uppemot 40 centimeter som mest. De grundvattensänkningar som nu sker i takt med landhöjningen och klimatförändringen är ett hot mot hela byggnaden om inget görs. Det gör vi alltså nu även om vi hade kunnat vänta fem år till, för då hade vi fått börja om igen. Det är naturligtvis bättre att ta allt på en gång.

Genom detta ärende ska vi alltså åstadkomma en modern och flexibel konsthall. Vi kommer att kunna utöka från fyra till åtta utställningar per år. Det beräknas innebära ca 100 000 fler besökare och ökade intäkter med ungefär 6 ½ miljoner kronor per år. I lokalerna kommer även Stockholm konst att få nya möjligheter att exponera och kommunicera sina många konstprojekt. Kostnaden är, som framgår av ärendet, 165 miljoner för till- och ombyggnader och 91 miljoner kronor för framför allt grundförstärkningar. Därutöver tillkommer 5 miljoner kronor för inredning, belysning med mera.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 94

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Fru ordförande! Liljevalchs är en mycket populär konsthall bland stockholmarna och en viktig del för Stockholms kulturliv. Att nu gå vidare med planerna på att låta Liljevalchs utvecklas är både välkommet och välbehövligt.

Kostnadsutvecklingen är dock oroväckande. Projektet har redan överskridit budget med nästan 50 procent jämfört med inriktningsbeslutet. Vi tycker inte att delar av fördyringen är tillräckligt klargjord. På liknande sätt har det varit stora kostnadsökningar inom flera ny- och ombyggnadsprojekt under det senaste året. Det gäller allt

från idrottsanläggningar till kulturfastigheter, där Liljevalchs är ett exempel som berörs i detta ärende.

Den här typen av kostnadsöverskridanden riskerar att tränga undan andra angelägna investeringar på kulturområdet. Vi instämmer därför i stadsledningskontorets kritik mot att man i ett antal projekt har haft stora svårigheter att göra kostnadsbedömningar i tidiga skeden. Det är viktigt att man nu vidtar krafttag för att förbättra kostnadsprognoserna initialt. Det är välkommet att Liljevalchs nu utvecklas, men vi är bekymrade över kostnadsökningen och de konsekvenser som fördyringen medför.

Jag yrkar därför bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation.

Anförande nr 95

J a n V a l e s k o g (S): Vi skulle kunna prata om projektfördyringar rent generellt, men vi ska hålla oss till ämnet här. Det här är ganska typiskt. Vi har ett verkligt bra exempel här med Liljevalchs. Det gäller framför allt kostnader som är kopplade till markförändringar och till de grundförstärkningar som behövs. Som jag sade förut hade vi kunnat vänta fem, sex, sju eller åtta år till, men då hade vi varit tvungna att göra det. Jag tror att det skulle bli betydligt dyrare än om vi passar på att göra allt på en gång. Det är därför vi har lagt in det tidigare än vad som kanske är helt nödvändigt, och då blir naturligtvis kostnaderna betydligt högre.

Anförande nr 96

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Det stämmer att de här grundförstärkningarna utgör en del av utgiftsökningen, men en nästan lika stor del finns under posten nödvändiga åtgärder för att säkerställa de kvalitativa målen. Det finns inte angivet vad det innebär. Vi tycker att det är bekymmersamt att man inte har specificerat detta mer i detalj.

Anförande nr 97

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande, ledamöter och övriga! Liljevalchs är en unik plats. För många kulturovana kulturkonsumenter är Liljevalchs kanske den enda platsen de regelbundet återvänder till, till exempel under vårsalongen. Det är en fantastisk plats, och lokalerna har ett stort renoveringsbehov. Därför välkomnar vi kristdemokrater renoveringen och tillbyggnaden.

Men det är något skevt med upphandlingarna. Varje bygge vi har i staden spräcker budgeten på oroväckande sätt. Det kan inte bara vara glädjekalkyler. Jag förstår att markförutsättningar förändras, och jag förstår att saker och ting som är svåra att förutsäga sker, men det är något knas med upphandlingarna ändå. Är kraven fel ställda, har vi ingen entreprenör som är beredd att bygga eller får vi för få anbud är det någonting som vi måste förbättra. Här har jag som är i opposition ett privilegium, nämligen att kunna ställa krav på den nuvarande majoriteten att ta ansvar för detta. Gör det!

Jag yrkar bifall till den reservation som Alliansen lämnat i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Det är glädjande att Kristdemokraterna inser behovet av renoveringen. Personligen gillar jag Liljevalchs. Det är en av de platser

som jag längtar efter att besöka varje år, och det gäller i synnerhet vårsalongen. Det är därför som vi är så glada över att vi äntligen kommer att göra denna nödvändiga renovering och utbyggnad för att bland annat anpassa konsthallen till dagens klimat- och säkerhetskrav. Jag glad över att både vi i majoriteten och förvaltningen är överens om behovet av att se till att kostnaden för projektet inte ökar ytterligare. Liljevalchs är stockholmarnas omtyckta konsthall, och det är bland annat därför vi införde en tia som inträde förra året så att ännu fler besökare kan ta del av den konsthallen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 99

M i k a e l V a l i e r (KD): Jag tackar för att vi blev tackade.

Anförande nr 100

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet finner att tillbyggnaden är kreativ och välkommen. Jag tycker att Liljevalchs är ett av våra absolut vackraste museer. Att sedan få göra ett besök på Blå Porten är alltid en stor glädje.

Det är jätteviktigt att restaureringen av både Liljevalchs och Blå Porten görs mycket pietetsfullt. Det har tidigare funnits hot både mot restaurangen och mot den vackra innerträdgården. Det får kosta för att det ska bli bra. Vi ska självfallet inte slösa med medel, men det kommer att behövas pengar för att göra det på ett bra och pietetsfullt sätt. Jag hoppas verkligen att det görs bra, för det står inte så mycket i ärendet om hur vi ska göra förutom grundförstärkningen och att man ska förbättra standard och ytskikt. Jag hoppas verkligen att det blir kompetenta människor som gör detta. Stockholmarna älskar den här platsen.

Anförande nr 101

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Utan att förlänga diskussionen alltför mycket vill jag bara kort yrka bifall till vår reservation och anmäla att vi välkomnar att den här tillbyggnaden nu kommer till stånd, men jag vill ansluta mig till det som mina allianskamrater har sagt om att det är oroväckande med de kostnadsfördyringar som uppstår. Det är en fråga för fastighetsnämnden att bevaka och hantera framöver.

§ 20 Detaljplan för del av kvarteren Påsen och Godsvagnen m.m. i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen, Dp 2011-19218-54 (Utl. 2016:4)

Anförande nr 102

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är ju kul och välkommet med 750 bostäder och två förskolor. Det är naturligtvis positivt, men Miljöpartiet vill dock framföra att vi har en liten brasklapp. Rätt stadsqualiteter gör att en hel stadsdel blir mer värd. Hammarby Sjöstad ligger i gränslandet mellan innerstad och förort och har blivit mycket känd för stadsplaneringen och sin miljöprofil, men det finns ett mycket stor behov av och önskemål om mötes- och kulturlokaler. Det finns möjligheter att skapa detta på ett bra sätt i industrifastigheten Påsen 10. Många, till och med hela Stockholm, skulle ha vunnit på att den innovativa, aktörsdrivna kulturaktören Helios13 hade getts förutsättningar att bedriva sin verksamhet på ett långsiktigt hållbart sätt. Ni ser den fastigheten på bilden här. Det är en fantastisk byggnad.

Tyvärre ska man alltså riva en del av den innerlänga som hade behövts för den här verksamheten. De stadsmiljöer vi skapar i dag måste vara långsiktigt attraktiva. Kortsiktighet och kostnadsbesparingar eller vinstmaximering som endast gynnar vissa måste faktiskt ge vika för insikten om att staden byggs för framtiden för alla. Jag tycker att staden har varit lite passiv. Vi måste hitta sätt för att skydda kulturföreningar, nätverk och aktörer och hitta utrymmen för dem i staden, så att vi får den levande stad vi vill ha.

Anförande nr 103

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! För ordningens skull skulle jag tycka att det vore på sin plats att Miljöpartiet gör klart om man står bakom det här ärendet eller ej. Cecilia Obermüller yrkar uppenbarligen inte på någonting här. Jag tolkar det så att ni står bakom ärendet men att ni ändå har någon form av brasklapp. Ni skriver i ert särskilda uttalande att det vore sorgligt om en verksamhet i äkta världsklass riskerar att krackelera genom stadens oförmåga att hjälpa till med planläggningen. Du representerar ju stadens oförmåga, Cecilia Obermüller. Det är er oförmåga som riskerar att krackelera hela planläggningen. Jag tycker att det är lite märkligt. Miljöpartiet måste bestämma sig för om man är för eller emot, om man är i opposition eller majoritet, Cecilia Obermüller.

Anförande nr 104

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Jag vill göra klart att Miljöpartiet står bakom den här detaljplanen. Det gör vi definitivt. Vi hade hoppats att situationen skulle kunna lösas, men jag vet inte hur det går. Jag kan inte bestämma över de stora aktörerna, för det här är ju en av de stora aktörerna som vi hade hoppats skulle ha lite mer insikt. Jag vill bara säga att jag tycker att man ska vara tuffare mot en del av de stora byggherrarna i Stockholm. Det är trots allt vi som har planinstrumentet och kan sätta ned foten. Jag hoppas fortfarande att det löser sig. Än är inte slaget förlorat. Ja, vi står bakom 750 nya bostäder och 2 förskolor men har lämnat in en brasklapp.

§ 22 Nyttoparkeringstillstånd för hemtjänstpersonal (Utl. 2015:134)

Anförande nr 105

D e n n i s W e d i n (M): Ordförande! En p-bot kan äta upp lönen för hemtjänsten. I Göteborg slipper hemtjänsten snart betala p-böter som de får i tjänsten, och i Stockholm vill stadshusmajoriteten helst att hemtjänstpersonalen går eller cyklar. Det var en rubrik och en ingress i en artikel i DN i januari 2015. Jag skulle vilja påstå att det är ett av få tillfällen där Stockholms medier verkligen kritiskt granskat den sittande majoriteten och deras låga ambitioner när det gäller äldreomsorgen. Man undrar vad det var som gjorde att just detta fick uppmärksamhet. Kanske beror det på just det oväntade i att de rödgröna här gör så tydligt att man väljer bort särskilt nyttoparkeringstillstånd för vårdpersonal, något som deras rödgröna kollegor i Göteborg är så stolta över. Kanske beror det på det tondöva uttalandet från ansvarigt borgarråd om att majoriteten snarare vill att hemtjänstpersonalen går eller cyklar framför att använda bil i jobbet. Eller också såg man kanske just kärnan i den problematik som är anledningen till jag har skrivit den här motionen till fullmäktige om de problem som hemtjänstens medarbetare upplever kring detta i sin situation.

Jag har själv haft kontakt med en tjej som heter Felicia, en medarbetare inom hemtjänsten i Stockholm. Hon berättade om sin situation: Jag cyklar i jobbet, och det gör majoriteten också, men det måste fortfarande finnas bilar inom hemtjänsten, till exempel i vintertid när det är riktigt ruskigt. Ibland får man hänga kassarna från mataffären på cykelstyret, och en gång ramlade jag och slog mig mycket.

Hon sade också att en bil underlättar enormt när man ska hinna med sitt schema. Om man får böter betalas ju detta av den som kör bilen.

Att reducera kostnaden för nyttoparkeringstillstånd för hemtjänstpersonal skulle göra det lättare för Felicia och hennes kollegor. Det skulle vara ett enkelt sätt för staden att prioritera deras viktiga arbete och göra det möjligt för hemtjänstens verksamheter att nå ut till de äldre som behöver insatser. Precis som den rödgrönrosa majoriteten avfärdade Moderaternas förslag om en kontinuitetsbonus inom hemtjänsten för verksamheter som är framgångsrika och utformar sina scheman så att samma medarbetare kan besöka samma äldre avfärdar man nu också detta förslag. Jag upplever att ert politiska tema kopplat till detta är att det inte behövs och att det finns för många hemtjänstföretag.

Att bifalla den här motionen skulle bidra till att hemtjänstpersonalen lättare kunde använda bilen. Det skulle också förhindra att Felicia och hennes kollegor skulle åka på stora privata kostnader på arbetstid. Lösningen är inte att avfärda bilen eller att avfärda hemtjänstens breda mångfald. Ta den här möjligheten att införa fler tillstånd som skulle få positiva följder för såväl de äldre som hemtjänstens medarbetare!

Ordförande! Med detta vill jag yrka bifall till motionen.

Anförande nr 106

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för den här motionen! Jag ska försöka att svara efter bästa förmåga. Först och främst kan man konstatera att redan i dag har företag som bedriver omsorgsverksamhet i hemmet och som i sin verksamhet har behov av fordon för att transportera saker möjlighet att ansöka om nyttoparkerings-

tillstånd. Det finns nyttoparkeringstillstånd för hemtjänsten, och de är också subventionerade i jämförelse med vanlig parkering. Jag vill bara klargöra det. Men det är inte äldreförvaltningen eller äldre- och personalroteln som utfärdar nyttoparkeringstillstånd, utan när det gäller regelverk och prissättning hänvisar jag till trafikförvaltningen. Det är de som sätter priserna här.

Då är frågan vad jag har sagt och inte sagt. Låt mig vara jättetydlig. Ända sedan någon uppgörelse på 30-talet, Saltsjöbadsavtalet, är det arbetsgivaren som leder och fördelar arbetet. Det innebär att om arbetsgivaren leder och fördelar arbetet på ett sådant sätt att bil behövs i tjänsten ska arbetsgivaren självfallet stå för alla omkostnader. Det är sådant som vi som arbetsgivare kan ta hänsyn till, och det bör andra seriösa arbetsgivare också göra.

Här är frågan då: Är ännu mer sänkta kostnader för nyttoparkeringstillstånd en viktig väg framåt för hemtjänsten? Nej, jag tror faktiskt inte det. När du pratade om Felicias arbetssituation nämnde du också hennes pressade schema. Där någonstans har vi det grundläggande problemet. Vi har ett grundläggande problem med att personalen är så pressade att de inte hinner ta ett par minuter extra för att hitta en parkeringsplats. Det drabbar den äldre, det drabbar personalen och det innebär att vi kommer att få svårare att rekrytera i framtiden.

Jag håller med äldreförvaltningen om vad som står i deras remissvar. Det som vi i äldre- och personalroteln fokuserar på är sådana saker som forskning och empiri har visat är mycket betydelsefullt för kvaliteten inom hemtjänsten. Det handlar om möjlighet för äldre att påverka innehållet i insatserna, tillräcklig tid för att insatserna ska kunna utföras på ett bra sätt, hög personalkontinuitet, kompetens hos medarbetare och chefer och nära samverkan mellan beställare, utförare, kommun och landsting.

Anförande nr 107

D e n n i s W e d i n (M): Tack för svaret! Här tror jag att det skulle vara bättre om vi hade fokus på vad detta skulle innebära när det gäller äldreomsorgsverksamheterna. Jag vill uppmärksamma Södermalms stadsdelsförvaltning. I sina synpunkter under remissrundan angav de att de hemtjänstaktörer som har långa avstånd mellan sina hemtjänstmottagare ofta har bilar för hemtjänstpersonalen. Vid en förfrågan till de hemtjänstaktörer som följs upp av Södermalms stadsdelsförvaltning visade det sig att sex utförare har sammanlagt tolv bilar, och två av dessa har nyttoparkeringstillstånd. Man påpekade också att man i förfrågningsunderlag har fokus på att bilarna ska vara miljövänliga och avslutade med att förvaltningen är positiv till förslaget. Det var då den rödgrönrosa majoriteten röstade ned sin egen förvaltning när det gäller remisserna på den här motionen.

Jag skulle vilja säga så här: Avfärda inte bilen! Gör det lättare att jobba inom hemtjänsten! Avfärda inte hemtjänstens mångfald! Presentera egna förslag för att öka kvaliteten och höj ambitionen inom äldreomsorgen!

Bifall till motionen!

Anförande nr 108

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Med tanke på att jag har så låga ambitioner för äldreomsorgen är det konstigt att jag vill göra om hela biståndshandläggningen och ParaGå-systemet. Jag tittar på kraven på privata och offentliga utförare och på samverkan. Det är jättekonstigt.

Det är inte så att vi avfärdar bilen. Det behövs självfallet bilar, inte minst inom nattjouren och nattpatrullen. Men nyttoparkeringsstillstånden är framför allt tillämpbara i innerstaden eftersom de gäller gatumark. De är knappt tillämpbara i ytterstaden. I innerstaden finns det också förutsättningar att lägga bra scheman inom små geografiska områden. Behöver man bil ska man använda bil, men det är också subventionerat i dag med nyttoparkeringsstillstånd. Även om vi skulle sänka avgifterna för nyttoparkeringsstillstånden några hundralappar till innebär inte det att en rutten arbetsgivare ändå inte skulle kunna lägga över det på sina arbetstagare.

Anförande nr 109

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Som trafikborgarråd och ansvarig för parkeringsfrågorna vill jag säga att ur trafikförvaltningens och mitt perspektiv bör de aktörer i staden som behöver nyttoparkeringsstillstånd, vilket verkar vara fallet här, självfallet ansöka om detta i vederbörlig ordning.

Göteborg anförs som ett exempel där man har tittat på att ta bort avgifterna för nyttoparkering när det gäller just hemtjänstpersonal. När de tittade på detta hade de inte det här vårdvalssystemet, LOV, när det gällde hemtjänsten. När man gjorde den här bedömningen sade man att detta nog skulle rymmas inom likställighetsprincipen, det vill säga kommunallagens regler om att man inte får favorisera vissa aktörer. Det är inte säkert att det skulle fungera med det system som vi har här. Det är inte heller säkert att Göteborgs system är tillåtet att ha på det sättet. Det är inte helt enkelt att göra det som motionären vill. Jag tycker att det rimliga är att de aktörer som är ute på stadens gator ska ansöka om nyttoparkeringsstillstånd som alla andra.

Anförande nr 110

D e n n i s W e d i n (M): Nu lät du ändå väldigt byråkratisk, Daniel Helldén. Jag trodde att Miljöpartiet skulle ha lite mer visioner i politiken. Jag vill läsa lite ur de artiklar som skrevs när det här uppmärksammades. De berättade om Sofia som startade ett eget företag och jobbade som timanställd i ett privat hemtjänstföretag för att tjäna extra pengar. Hon åkte runt till kunder i både när- och ytterförorter. Hon säger att inne staden går det inte att parkera alls. Hon berättar att tillstånden kostar 15 000 kronor per bil och år. Hon problematiserar det här just kopplat till att det är en kvinnodominerad bransch. Det är när karlarna kör som det kallas nyttotrafik.

Det handlar om otroligt mycket pengar för en hemtjänstanställd att åka på den här privata avgiften. Det är därför som jag tycker att vi borde uppmärksamma just den här gruppen som är ute så mycket och ska vara ute så mycket i sina yrken. Jag undrar: Var finns Miljöpartiets vision som vi hörde lite om i valrörelsen? Det här var lite för mycket byråkrati för min smak.

Anförande nr 111

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte om det är byråkrati. Det är kommunallagens regler, och de är inte helt enkla att hantera. Stockholms stad har generellt en

hårdare linje när det gäller att tolka kommunallagen än många andra städer som till exempel Göteborg. Jag tycker att det är viktigt att poängtera att när man tog fram de här reglerna i Göteborg var inte valfrihetsreformen genomförd där, utan det fanns bara kommunala utförare och bara kommunal parkeringsverksamhet och kommunal mark. Då tittade man på det och sade att det var ett nollsummespel, och därför gjorde det detsamma. Ingen skulle förfördelas jämfört med någon annan.

Här är det privata aktörer i staden som har mycket hemtjänst och kör bil. Då blir frågan, kontra annan verksamhet i staden, varför inte andra ska få lägre avgifter för nyttoparkeringstillstånd. Det är inte helt enkelt. Visst låter det byråkratiskt och kanske lite stelt, men ibland får man som borgarråd vara lite byråkratisk.

Anförande nr 112

K a r i n E r n l u n d (C): Jag vill yrka bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen, det vill säga bifall till motionen. Motionen handlar om ett problem som har uppmärksammats, och motionen presenterar en lösning. De argument som jag hör emot den här motionen handlar inte om motionens förslag, utan de verkar snarare handla om våra valfrihetssystem.

Bifall till motionen!

Anförande nr 113

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara förtydliga att vi aldrig kan tvinga en arbetsgivare att betala böterna. Det är hemtjänstföretaget som står för kostnaderna för nyttoparkeringstillstånden, inte den enskilda arbetstagaren. Men även om vi skulle sänka avgiften med ett par hundralappar finns det ingenting som vi som stad kan göra för att de anställda inte ska betala böterna. Kostnaderna kan ändå övervältras på dem. Jag vill bara klargöra det.

Anförande nr 114

K a r i n E r n l u n d (C): Så är det absolut. Det förstår jag också. Jag tycker bara att det är lite anmärkningsvärt att de argument som anförs både i handlingarna och i talarstolen inte handlar om själva förslaget i sak. Det ni anför är ju att hemtjänsten i stället ska förläggas till ett mindre geografisk område. Det framförs den typen av argument som egentligen handlar om stockholmarnas möjligheter att själva välja vilken hemtjänstutförare som man vill ha snarare än om själva förslaget om nyttoparkeringstillstånd.

Anförande nr 115

E r i k S l o t t n e r (KD): Nu vill också Kristdemokraterna bifalla motionen i likhet med Moderaterna och Centern.

§ 24 Valfrihet inom äldreomsorgen (Utl. 2015:162)

Anförande nr 116

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag kan konstatera att det var mycket bra att vi i Alliansen lämnade in den här motionen. I svaret på motionen avslöjar de rödgrönrosa synen på valfrihet, mångfald, kvalitet och självbestämmande. Den rödgrönrosa majoriteten har förvisso redan tidigare visat sitt rätta ansikte när de har återkommunaliserat 26 verksamheter under förra året, och 9 är på gång i år. Vi har talat om detta tidigare i kväll. Det rör sig om allt ifrån vård- och omsorgsboenden till parklekar och sociala verksamheter.

Vi saknar att man tar med brukar- och medarbetarperspektivet i samband med återtagandet. Det har inte tagits i beaktande när man har fattat beslut i nämnderna. Pratet om att det är kvalitet som gäller faller rätt platt när man inte tar det i beaktande vid beslutet. Det handlar om ideologiska återtaganden. Vi kan se det i Farsta – jag har nämnt det tidigare – där man menar att inga nya verksamheter ska konkurransutsättas under 2016. I Hägersten-Liljeholmen och Enskede-Årsta-Vantör har den rödgrönrosa majoriteten också gjort ideologiska ställningstaganden. På Södermalm har Socialdemokraterna sagt att de inte har några problem med att återkommunalisera verksamheter som också fungerar mycket bra. En del stadsdelsnämnder, som Skarpnäck och Farsta, tvingas nu backa från beslutet eftersom tjänstemännen skriver i sina utlåtanden att kvaliteten är hög och att de rekommenderar att ha det in annan regi än kommunens i fortsättningen också.

Det finns också en annan dimension när det gäller återkommunaliseringarna, och det handlar om jämställdhet. Det handlar om de kvinnor som jobbar i verksamheterna och de kvinnor som är vd:ar för de här företagen. Det handlar om karriärmöjligheter inom äldreomsorgen. Det handlar om kvinnors arbete och om entreprenörskap i den sociala sektorn. Det här är viktigt för att driva kvalitet, utveckling och innovationer i våra välfärdsverksamheter, och nu riskerar man att stänga dörren för detta.

Till skillnad från den rödgrönrosa majoriteten står vi i Alliansen upp för nytänkande och kvalitet och för stockholmarnas rätt att få välja vilken verksamhet som passar dem bäst. Det är viktigt att vi slår fast att det är just kvalitet, inte vem som är utförare, som är det viktigaste för oss när vi ska utveckla vår äldreomsorg för framtiden.

Fru ordförande! Därför vill jag yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 117

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag har full förståelse för att oppositionen vill måla upp en bild av det man menar pågår i Stockholm, men jag tycker att det är viktigt att titta på siffror och se hur verkligheten ser ut.

Just nu ska vi prata om äldreomsorgen. Låt oss titta på de avtal som förlängdes kontra de som inte förlängdes under förra året. Det var 20 avtal som förlängdes, och tre förlängdes inte. Tre av 23 är drygt 13 procent. Det är alltså väldigt få avtal som inte har förlängts. Jag kommer att med en dåres envishet hävda att som beställare av varor och tjänster, oavsett om det gäller Volvo, Skönsmons hemtjänst eller Kiruna flygplats, måste man själv kunna avgöra och göra en bedömning av om det är

lämpligt att man fortsätter att producera den här varan in house eller om man ska outsourca. I Högdalen, där vi på grund av Arbetsmiljöverkets nedslag på boendet behöver se över samtliga boendeplatser, är det inte klokt att ingå nya avtal. Det är inte ideologi, utan det är pragmatism.

Ta tre djupa andetag och titta på vad vi skriver och hur siffrorna ser ut! Man ska ha rätt att välja utförare i Stockholms stad även i framtiden. Vi tittar på hur man långsiktigt kan utveckla äldreomsorgen. Det gäller inte minst samverkan mellan utförare och beställare och mellan kommun och landsting. Vi försöker dessutom främja mångfalden genom att titta på hur vi kan skapa bättre förutsättningar för till exempel idéburen sektor, som är väldigt liten i Stockholms stad i dagsläget.

Oroa er inte! Tre avtal förlängdes inte, men 20 avtal förlängdes. Det är en väldigt liten andel, och det fanns sakliga skäl för samtliga.

Anförande nr 118

H a l i t A z i z o g l u (MP): Först vill jag tacka presidiet för en tidigt födelse-dagspresent. Tack!

Ordförande, ledamöter och stockholmare! Äldre ska ha valfrihet när det gäller vård, omsorg och utförande av tjänster. Det viktiga är inte bara att det finns flera aktörer att välja mellan, utan det ska vara kvalitet och meningsfullt. Vi ser självfallet fördelar med att det finns flera olika aktörer. Det är kvalitetsdrivande och ställer krav på såväl kommunens egna verksamheter som de privata aktörerna att ständigt bli bättre. Vi är trygga med att Stockholm prioriterar kvaliteten och medborgarnas behov. Det är mycket tydligt att privata alternativ fyller en viktig funktion även i den rödgrönrosa majoritetens Stockholm.

Det är tydligt att det inte är vi som är dogmatiska i frågan. När Alliansen styrde var målet att allt skulle privatiseras. Vi anser att kvalitet och medborgarnas behov måste prioriteras. Allt ska inte privatiseras. Allt ska inte heller drivas kommunalt. För att säkerställa behoven av äldreboenden på lång sikt och fortsätta verksamhetsutvecklingen inom hemtjänsten har den rödgrönrosa majoriteten startat utredningar om äldreboenden och hemtjänsten. Majoriteten arbetar för att ha en god balans mellan olika utförare när det gäller vård- och omsorgsboenden och hemtjänst som ingår i valfrihetssystemen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 119

D e n n i s W e d i n (M): Ordförande! Jag vill särskilt nämna Socialstyrelsens rapport som visar vad de äldre tyckte om äldreomsorgen 2015. På de äldreboenden som drivs i privat regi upplevde de äldre att det var något lättare att få träffa en sjuksköterska jämfört med de äldre som bodde på äldreboenden i kommunal regi. De äldre var också i större utsträckning mycket nöjda med aktiviteterna på äldreboendet. Jag vill också föra fram att man gör ett medvetet val att bo på ett äldreboende, och då är det knasigt att politiskt ändra på för många saker.

En sak som inte förs fram när man nämner siffran 13 procent är att 13 procent är 13 procent för mycket. Här går ni emot förvaltningens förslag. Ni går in politiskt och

gör den här justeringen. Det låter som om detta är en naturlig process, men här har ni gått emot era förvaltningar. Det är totalt 26 återkommunaliseringar, och nio är på gång. Det här är ett mönster, och därför tål det att tas upp av oppositionen i en sådan här debatt.

Moderaterna tar ansvar för en stark valfrihet mellan kommunala och fristående verksamheter. Vi tycker att man ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt. Vi tror på öppenhet, kvalitetskrav och bättre valfrihetsrådgivning. Jämför inte när vi genom fri etablering låter egna initiativ växa och politiskt uppmuntrar mångfald med när ni tvingar fram återkommunaliseringsprocesser! Jag förstår inte hur det här ideologiska drivet ska prägla de pågående hemtjänst- och boendeutredningar som kommer nu. Det är någonting som jag är mycket oroad över och som vi kommer att bevaka.

Jag vill särskilt föra fram är att ni i underlaget pratar om kontinuitet som någonting att mäta. Här vill jag uppmärksamma att ni i samband med er budget även behandlade min motion om en kontinuitetsbonus för verksamheter som jobbar särskilt med just detta. Det gjorde mig mycket förvånad. Ni förklarade till exempel i budgeten att kontinuiteten för de äldre ökar med fler fasta anställda och heltid som norm. Heltid har i flera år varit just normen. Det handlar om att man måste skapa tydliga incitament när det gäller schemalaggningsen i de verksamheter som jobbar med detta på ett bra sätt. Det här var ett förslag från mitt håll för att kolla på detta.

När det gäller återkommunaliseringar är vår fråga: Hur kommer detta att prägla de pågående utredningarna som handlar om hemtjänsten, där vi hoppas att utgångspunkten ska vara en ökad kvalitet, och även den boendeutredning som borgarrådet pratade om i dag?

Anförande nr 120

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Det här fullmäktigesammanträdet kom att handla väldigt mycket om valfrihet. Jag tycker att det är bra eftersom det är mycket viktigt att vi diskuterar dessa frågor, och valfriheten i Stockholm är faktiskt hotad.

Varför brinner då vi centerpartister så mycket för valfrihet inom välfärden och inom äldreomsorgen? Det finns många anledningar. För det första ska alla de som vill vara med och utveckla välfärden välkomnas. Nya idéer och innovationer måste tillåtas och tillåtas testas.

För det andra driver konkurrens kvalitet. Det är när elever, föräldrar och äldre har möjlighet att välja, och framför allt välja bort, som verksamheter hela tiden tvingas att bli bättre och bättre, annars byts man helt enkelt ut.

För det tredje har människor olika preferenser. Det är genom fri etableringsrätt och valfrihetssystem som man har möjlighet att välja olika inriktningar på verksamheter. Det kan handla om olika språkinriktningar, särskilda hbtq-boenden eller andra saker.

När jag var liten fick man lov att folkbokföra sig hos en släkting eller flytta om man ville välja bort sin skola eller sitt äldreboende. Dit vill vi verkligen inte komma

tillbaka. Frågan om valfrihet handlar egentligen om människors makt över sin egen vardag.

Under det här fullmäktigesammanträdet, då vi har diskuterat valfrihet mycket, hör jag hur ni i vänstermajoriteten pratar varmt om att kvalitet ska stå i fokus och att vi ska ha valfrihet. Men så länge ni försvårar för entreprenörer och ideella krafter och förhindrar dem från att utveckla verksamheter och starta nya verksamheter hindrar ni också stockholmare från att ha makt över sin egen vardag.

Därför vill jag yrka bifall till motionen.

Anförande nr 121

T o r u n B o u c h e r (V): Nu pratar vi helt plötsligt om valfrihet, men den här motionen handlar ju om privatiseringar. Ni blandar hela tiden ihop begreppen valfrihet och privatiseringar. De privatiseringar som har skett i Stockholm under de två föregående mandatperioderna har trots allt varit mycket hårt regelstyrda och avtalsbundna. De 130 privata hemtjänstföretagen är ungefär som 130 olikfärgade påsar med likadana bullar i. Jag vet inte riktigt på vilket sätt de här fantastiska privatiseringarna som ni med orubblig entusiasm har ägnat er åt under åtta års tid egentligen har gett de äldre någon valfrihet.

Anförande nr 122

K a r i n E r n l u n d (C): Jag tycker att det är ganska tydligt att min entusiasm handlar om att välkomna alla de entreprenörer, privata och ideella initiativ som vill starta nya verksamheter. Man startar ju en ny verksamhet därför att man har en affärsidé eller en ideell idé. På så sätt skapas nya verksamheter som stockholmare har möjligheter att välja och välja bort. Det är precis det som ni nu förhindrar. Det är den äkta valfriheten. Valfrihet handlar om att stockholmare ska ha möjlighet att välja olika inriktningar på sina boenden, men det handlar också om möjligheten för människor att göra en idé till verklighet och starta ett nytt äldreboende till exempel. Det är det som ni förhindrar genom er politik.

Anförande nr 123

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag vill börja med att säga att jag ser fantastiskt mycket bra äldreomsorg i Stockholm. Det finns en enorm drivkraft, ett engagemang och ett nytänkande i äldreomsorgen. Många äldre vittnar också själva om hur bra de trivs på sitt äldreboende, vilken bra hemtjänst de har och vilka fantastiska människor som jobbar där och tar hand om dem. Jag tycker faktiskt att många privata utövare sticker ut. Jag är övertygad om att de privata företagen och de ideella organisationerna som bedriver äldrevård har bidragit till att utveckla äldreomsorgen totalt och även bidragit till att utveckla den kommunala äldreomsorgen.

Problemet är inte återkommunaliseringarna i sig. Även Alliansen gjorde återkommunaliseringar, och det ska göras om utföraren är olämplig. Problemet är den ideologiska drivkraften som finns hos er på vänstersidan. Problemet är när väl fungerande verksamheter som förvaltningen velat ska få förlängt avtal blir av med sina avtal. Då är det inte kvaliteten utan ägandet som är i fokus. Många gånger tror man också att en återkommunalisering i sig ska lösa problemen. Det gör den inte. Att kommunen driver en verksamhet är ingen garanti för att allt ska bli guld och gröna skogar. Det

finns exempel på när återkommunaliseringar har lett till ännu sämre kvalitet än vad som fanns innan.

Jag träffade också en stadsdelsnämndsförvaltning som hade ett kvantitativt mål för hur stor andel av den stadsdelens äldreomsorg som skulle skötas i egen regi. Man hade alltså ett kvantitativt mål i stället för ett kvalitativt. Det blev jag mycket förvånad över.

Den här återkommunaliseringen och den debatt vi har skapar en osäkerhet hos privata aktörer. Det lägger locket på i Stockholm. Det minskar såklart viljan och entusiasmen hos privata företag att utveckla och etablera äldreverksamhet i Stockholm. Anna König Jerlmyr lyfte upp frågan om jämställdhetsaspekterna som också ska finnas med här. En majoritet av de här företagen drivs just av kvinnor.

Jag tycker också att det finns en annan intressant aspekt. Ni i majoriteten säger att det ska finnas minst ett kommunalt alternativ i varje stadsdel. Då hamnar återigen fokus på ägandet och inte på kvaliteten. Om det inom ett område finns 30 privata utförare och en kommunal finns ju inte bara två alternativ. Det finns 31 alternativ. De privata företagen är ju inte *ett* alternativ. Det finns mångfald inom det privata ägandet.

Anförande nr 124

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag är förvånad över ert oerhört korta minne, Erik. Jag tror att väldigt många av oss minns de aktivitetsplaner som tillfördes varje nämnd under den förra mandatperioden och den dessförinnan. Där skulle man sälja ut och privatisera till varje pris och hur många som helst på löpande band. Och nu har du mage att prata om ideologiska återkommunaliseringar. Det var ideologiskt om något. Jag förstår verkligen inte hur du kan stå här och prata om återkommunaliseringar när ni sålde ut och privatiserade på löpande band utan kvalitetshänsyn.

Anförande nr 125

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Är det någon hämndverksamhet som Socialdemokraterna sysslar med nu? Ska ni hämnas på Alliansen och själva göra ideologiska återkommunaliseringar? Det var ett slags erkännande som du kom med nu. Jag tycker att det är uppseendeväckande att säga att vi inte tog någon som helst hänsyn till kvaliteten. I de brukarundersökningar som görs kan vi se att den privata äldreomsorgen får bättre omdömen av de boende än vad kommunala utövare får, och samma sak gäller dem som får hemtjänst av privata utförare. Då tycker jag att det är mycket märkligt att man säger att Alliansen inte tog hänsyn till kvaliteten. Det var precis det vi gjorde. Vi ser att de privata utövarna har bidragit till att utveckla äldreomsorgen i Stockholm. Då vore det mycket konstigt om vi inte överlät en stor del av äldreomsorgen till privata utövare. Det vore mycket märkligt om vi inte gjorde det. Jag tycker att det har varit bra eftersom det har utvecklats kvaliteten i äldreomsorgen.

Anförande nr 126

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Den motion som vi nu debatterar är en mycket märklig motion. Först och främst vill man att vi upphör med något som är omöjligt att upphöra med eftersom vi inte gör det som ni vill att vi ska sluta göra. Det är ungefär lika relevant som att be mig sluta åka rullskridskor när jag aldrig har åkt rullskridskor. Hur ska vi kunna upphöra med ideologiskt

motiverade kommunaliseringar när vi inte har någon sådan plan över huvud taget? Vi har inga aktivitetsplaner för när, hur och var vi ska kommunalisera. Det är bara att läsa innantill i stadsdelsnämndernas egna verksamhetsplaner så ser man att den här majoriteten inte har någon sådan aktivitetsplan. Det står inte ett ord om att allt som nu är privat ska kommunaliseras.

Det som sticker i borgarnas ögon och som jag antar är anledningen till att ni har skrivit den här motionen är att vi däremot har upphört med de ideologiskt motiverade aktivitetsplaner som ni hade. Under den förra och den förrförra mandatperioden hade stadsdelsnämnderna aktivitetsplaner för hur all verksamhet som inte var myndighetsutövning skulle konkurrensutsättas. Denna mycket ideologiska, nyliberala rulla-tillbaka-det-offentliga-ideologin har styrt den här staden i åtta år. En del stadsdelsnämndsordföranden var inte så glada över det. En del tyckte att det kanske inte var världens bästa idé att privatisera precis alla parklekar i hela staden, men påbudet var så tydligt som någonsin kan begäras. Det stod i aktivitetsplanerna att de skulle konkurrensutsättas. Dessa aktivitetsplaner byggde inte ett enda dugg på huruvida konkurrensutsättningen var rimlig. Det togs inte heller någon som helst hänsyn i aktivitetsplanen till om verksamheten fungerade bra eller dåligt. Konkurrensutsättning är alltid bra i era ögon trots att evidensen för att konkurrensutsättning i alla sammanhang främjar kvalitet faktiskt är obefintlig.

Jag undrar ibland hur smart det egentligen var att inom ramen för LOU försöka utsätta vartenda litet LSS-boende för nya upphandlingar vart åttonde år med stor risk för att ny ledning, ny personal och ny struktur kommer vart åttonde år. Det är boenden som är till för ganska sköra människor som bor där hela livet. Jag uppfattar de föregående mandatperiodernas konkurrensutsättning av till exempel de boendena som en ren experimentverkstad för nyliberal ideologi utan någon som helst hänsyn till de brukare som utan att tillfrågas ingått i experimentet. Brukarperspektivet har varit flagrant frånvarande i diskussionen under åtta års tid.

Anförande nr 127

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Är det några som inte verkar bry sig huruvida verksamheten fungerar bra eller inte är det ju ni på vänstersidan. Ni återkommunaliserar ju oavsett om verksamheten fungerar bra eller inte.

Dessutom får ni väl också inse att vi blir lite misstänksamma eftersom Torun företräder ett parti som vill förbjuda privat företagande inom bland annat äldreomsorgen. Ni vill förbjuda aktiebolag att bedriva äldreomsorg. Det skulle göra att en mycket stor del av de privata vårdgivare som i dag finns i Stockholm skulle få lägga ned sin verksamhet, och då skulle de återkommunaliseras den vägen. Det är egentligen er dröm. Nu har ni inte hela majoriteten med er på detta, men skulle ni få er vilja igenom skulle i princip all verksamhet återkommunaliseras lagstiftningsvägen, och det är ju ännu värre.

Jag vill passa på att yrka bifall till motionen eftersom jag glömde att göra det tidigare.

Anförande nr 128

Torun Boucher (V): Det är tråkigt att du har fel både på punkt ett och på punkt två. Vi försöker inte återkommunalisera allt. Det mesta återkommunaliserar vi

över huvud taget inte. Vi har inte sagt någonstans att vi ska förbjuda alla privata aktiebolag. Det är helt fel. Vi har fört en diskussion om hur mycket vinst företagen får plocka ut från verksamheten till sina ägare, och det är inte alls samma sak som att vi vill förbjuda privata bolag. Jag vet det eftersom jag håller på med den här frågan ganska mycket själv. Jag är ledsen, men du har fel.

Anförande nr 129

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): De signaler ditt parti sänder när det gäller privata verksamheter är ju att de helst inte ska finnas kvar alls om de inte är en stiftelse möjligtvis, Torun. Det spelar inte så stor roll vad ni säger här, för de signaler som sänds ut säger något helt annat.

Låt mig gå över till detta med aktivitetsplaner. Jag tror inte att du har suttit i någon stadsdelsnämnd. Då tycker jag att detta är lite konstigt. En aktivitetsplan innebär att man ska titta på verksamheterna för att se vilka som är möjliga att konkurrensutsätta. Man går igenom hela verksamheten och ser hur den fungerar, och ibland kommer man fram till att den bedrivs bäst i kommunal regi. Då avstår man, men man har gjort ett övervägande. Det händer titt som tätt. Det är en helt annan sak än vad du försöker ge sken av att vi har gjort. Vi har gjort en ordentlig och förutsättningslös genomgång av varje verksamhet och tittat på hur den bäst bedrivs. Det tror jag inte att ni vågar göra. Det verkar faktiskt så.

Anförande nr 130

T o r u n B o u c h e r (V): Mitt parti sänder inte ut några andra signaler än dem jag känner till. Liberalerna däremot älskar att missuppfatta vilka signaler vi sänder ut. Det är en annan sak.

I sitt inlägg tog Dennis Wedin upp brukarundersökningar. Det är ett faktum i Stockholms stad att de egna verksamheterna har känt sig väldigt åsidosatta under lång tid. De har känt att de inte har haft stöd för att utveckla den egna regiverksamheten. Just nu försöker vi stödja det som vi redan i dag har i egen regi för att de återigen ska kunna ha en bra verksamhet i trygg förvissning om att de faktiskt får göra det också för majoriteten här i Stadshuset. Vi möter så himla mycket glädje över att vi kommer med den här politiken. Vi möter så många entusiaster ute i våra egna verksamheter som tycker att det är så kul att någon ser dem.

Anförande nr 131

D e n n i s W e d i n (M): Ni försöker göra det till att ni inte är så ideologiska. Jag har kollat på er hemsida, och det står fortfarande att äldreomsorgen läcker pengar till privata företag. Det första man kan konstatera är väl att man bland annat läcker pengar till Kommunal. Det har vi lärt oss nyligen genom medierna eftersom att Kommunal är en storinvestor i privata aktörer. Det här säger någonting om vilken ideologi ni har. Det är den som är er drivkraft i detta.

När vi öppnar för olika alternativ är det ni som tar tillbaka fungerande verksamheter. Du nämner hemtjänsten och säger att det är som olikfärgade bullar. Ja, det är en mångfald som berikar. Du har ett perspektiv som är gravt allvarligt eftersom kvaliteten inte spelar någon roll. Jämför inte att vi genom fri etablering låter initiativ växa och politiskt uppmuntrar mångfald med att ni tvingar fram återkommunaliseringar! Jag undrar hur detta kommer att prägla de här utredningarna.

Anförande nr 132

T o r u n B o u c h e r (V): Jag kommer inte att hinna svara på allt detta, men jag tänker i alla s ä g a n å g o t om de här missuppfattade bullarna. Bullarna var tyvärr inte olikfärgade, utan det var påsarna som var det. Påsarna är olika, men innehållet är detsamma. Det är så verkligheten ser ut just nu. Det beror helt enkelt på att ni är LOV- och LOU-styrda.

Jag har verkligen aldrig sagt att vi inte skulle vara ideologiska. Jag har redan förut stått i den här talarstolen och sagt att det här är en ideologisk församling. Vi består av politiker. Vi är självfallet ideologiska, men ni försöker driva det som någon sorts vapen gentemot oss att vi råkar befinna oss i en ideologisk församling. Jag försöker bara upplysa er om att ni är, och var under åtta år, mycket tydligt nyliberala och ville rulla tillbaka det offentliga, så att ni kommer ihåg det och inte glömmer bort det.

Anförande nr 133

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar givetvis bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jag tycker att debatten under det här året efter valet har varit mycket märklig. Vi kallas för aggressiva återkommunaliserare. Det är ideologiska återkommunaliseringar, och inom äldreomsorgen är det tre äldreboenden som har tagits tillbaka och 20 avtal som har förlängts. Jag har svårt att se den aggressiviteten.

Jag vill givetvis också hänvisa till de aktivitetsplaner som antogs efter valet 2006. Det var klumpvisa upphandlingar utifrån dessa aktivitetsplaner. Det kunde vara nio, tio, elva eller tolv äldreboenden på ett bräde uppe samtidigt i kommunstyrelsen. Det tyckte jag var rätt så aggressivt.

Faktum kvarstår, i alla fall i mitt huvud, att 2014 drevs 75 procent av äldreomsorgen av entreprenörer. Det var till och med drygt 75 procent. Resten hade en kommunal utförare. Den kommunala delen var försvinnande liten när vi tog över. Faktum kvarstår också att dagen innan budgeten 2012 lade den dåvarande majoriteten in ett förslag till beslut om att vi måste lägga mer pengar på inspektion för att skandalerna var så många i Stockholm. Faktum kvarstår att de äldre som inte ville, orkade eller kunde välja hemtjänst lottades ut och ibland till och med till hemtjänstföretag som inte ens hade lyckats få kunder, men det fick de i detta lotteri.

Det är givetvis fortfarande kvaliteten som ska vara styrande för vård av och omsorg om våra äldre. Vi pratar väldigt ofta om kontinuitet här. Kontinuitet består många gånger, utan att man har fasta anställningar och oaktat om det är privat eller kommunalt, av att man har heltidsanställning och att den äldre har så få människor runt omkring sig som möjligt. Men samtidigt är det så att när avtalen väl löper ut och man ska upphandla finns det ingen säkerhet för det företag som har skött detta så himla bra, som alla äldre tycker om och som deras anhöriga tycker om. Den säkerheten och garantin finns aldrig i upphandlingarna. Men givetvis måste man alltid titta på om man ska upphandla eller ta det i egen regi. Några procentmål finns inte.

Sedan kan jag inte låta bli att säga någonting om jämställdhet. Jag är undersköterska sedan 34 år, och enligt er ideologi är den enda möjligheten att jag ska starta ett eget företag inom äldreomsorgen. Det måste väl också finnas en möjlighet till löneut-

veckling, kompetensutveckling och karriärutveckling inom arbete i omsorgen oaktat om den är kommunal eller privat. Det kan ändå inte vara så att karriärutvecklingen ska vara att jag ska starta företag.

Anförande nr 134

K a r i n E r n l u n d (C): Det är himla konstigt att ni tycker att det är just inom de kvinnodominerade branscherna som man inte får driva företag. Däremot tycker ni att det är helt okej med upphandlingar och entreprenader inom de mansdominerade branscherna. Men det var inte det som jag egentligen tänkte säga i den här repliken.

Du sade inledningsvis att du tycker att det är lite orättvist av oss att vi kallar er politik för ideologiska återkommunaliseringar. Jag undrar då: Vad vill du kalla det för när ni återkommunaliserar verksamheter som inte har fått några klagomål från brukarna och där det inte visat sig finnas några kvalitetsbrister när man har gjort uppföljningar? Vad vill du kalla de återkommunaliseringarna om de inte är ideologiska?

Anförande nr 135

M i r j a R ä i h ä (S): Fru ordförande! Jag använder aldrig ordet ”orättvis”. Jag sade att jag tycker att det är en konstig debatt. Det är något helt annat. Jag vill inte ha någon rättvisedebatt om det här.

Låt oss ta ett exempel av de tre som vi har återtagit. Vi kan titta på Tallbacken i Bromma som vi har pratat om i fullmäktige tidigare. Jag tycker att det är märkligt att man upphandlar delar av en fastighet. Det är märkligt att man delar en fastighet på två företag. Det nya företaget har inga samlingslokaler för de äldre, utan de går fortfarande till det kommunala äldreboendet. Här finns det givetvis samordningsvinster där man kan bedriva en helhet. Jag tycker att det kan vara en orsak till att ta tillbaka detta för att få en enhet.

Jag vet inte alla orsaker till varför stadsdelsnämnder återtar. Det har jag inte i huvudet. Då måste jag läsa väldigt mycket protokoll. Det kan jag ju göra någon natt.

Anförande nr 136

D e n n i s W e d i n (M): Kom igen nu, Mirja! Jag måste ändå tro att många väljare förutsatte att om det var några som skulle stå emot Vänsterpartiet vid ett rödgrönt styre skulle det vara Socialdemokraterna. Du pekar på precis den ideologiska låsning som vänstermajoriteten nu har hamnat i. Jag tror också att väljarna utgick ifrån att Miljöpartiet skulle göra någonting, men vi såg att Miljöpartiet tidigare var uppe och försvarade byråkratin i äldrefrågorna i stället för att möjliggöra för nyttoparkeringstillstånd. Ni måste släppa detta att äldreomsorgen är en byråkratisk koloss som den var från utgångspunkten är allting var offentligt.

Ni lade 2 miljoner på detta med kommunbroddar i budgeten. Det kommer förmodligen att bli sommarbroddar eftersom den här upphandlingen kommer att ta så lång tid. Jag undrar om ni är nöjda med den här byråkratiska kolossen som ni fortsätter att driva på för. Vill du inte själv se en flexibilitet inom äldreomsorgen som utvecklar den framåt?

Anförande nr 137

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Varför skulle det vara omöjligt att ha utveckling och flexibilitet i den kommunala verksamheten? Varför ska inte de som är anställda där ha inflytande över verksamheten? Vad jag vet har Stockholms stad fortfarande ett samverkansavtal där det sägs att personalen ska ha inflytande över verksamhetens utveckling. Jag tror inte att detta att vara delaktig alla gånger handlar om driftsformen. Det handlar om att man vill. Det går att ha olika inriktningar i kommunal verksamhet likväl som i privat verksamhet. Det har vi alltid kunnat ha. Jag förstår tyvärr inte problemet, Dennis.

Anförande nr 138

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Du undrar varför den enda möjligheten ska vara att starta eget inom äldreomsorgen, Mirja. Det är inte detta det handlar om för en undersköterska. Det handlar om att man kan ha fler arbetsgivare. Som det såg ut förr – då var både du och jag med – kunde man välja på kommunalt och kommunalt, och det är kanske inte så stor skillnad mellan dem. Det ser väldigt lika ut på de olika ställen. Jag har nu fått ännu mer insyn i hemtjänsten genom att jag har en mamma som har hemtjänst. Jag kan lova dig att om man skulle säga till henne och hennes goda vänner att det är påsar med olika färg och samma innehåll skulle de definitivt inte hålla med om det. Det är en jätteskillnad, och det borde du se. Du träffar väl medlemmar från både kommunala och privata verksamheter i ditt jobb.

Anförande nr 139

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! I mitt jobb gör jag inte det. Jag är på en landstingssektion är vi i princip har några bussförare och resten är landstingsanställda undersköterskor, barnsköterskor och vaktmästare. Jag möter inte privatanställda i min verksamhet. Nu är du inne på personalfrågorna. När man har tittat på arbetsvillkoren hos de privata och hos de kommunala utförarna inom äldreomsorgen har man hittat lägre sysselsättningsgrad och lägre löner. Nu när vi gjorde låglönesatsningen i Stockholms stad på 70 miljoner lade vi in sökbara pengar för de privata företagen. Det var drygt 7 miljoner. Hur mycket sökte de? Jo, 500 000. Det innebär att det kommer att vara mer attraktivt att jobba i kommunen framöver utifrån att lönerna kommer att vara högre där.

Anförande nr 140

A n n - K a t r i n Å s l u n d (L): Ordförande! Jag till börja med att yrka bifall till reservationen. Att vi är för en mångfald av utförare är ingen hemlighet. Det är inte heller någon hemlighet att vi brinner för äldreomsorgen. Vi är övertygade om att antalet utförare att välja mellan har mycket stor betydelse. Vi är bekymrade över den här återkommunaliseringen. Ni tjarar hela tiden om att det inte är så många. Man återkommunaliserar på olika ställen, och ni säger att ni inte kan läsa just deras verksamhetsplaner och att ni inte kan yttra er över deras beslut i stadsdelsnämnderna. Men ser ni inte att det finns ett mönster? Det är också intressant att man kan se att det ser olika ut i olika stadsdelar. Det beror inte på just de äldreboendena, utan jag tror att det beror på hur starkt ideologiskt kopplad man är i de här stadsdelarna.

Det är faktiskt så att valfriheten är hotad. Har ni inga mål med återkommunaliseringen finns de nog i bakhuvudet i alla fall. Det kan vi vara ganska säkra på. Som jag sade tidigare träffar jag många äldre som har hemtjänst. Direkt i morgon kommer jag att berätta för dem vad Torun har sagt om att det bara är olika färg på påsarna. Jag

vet att de kommer att bli fullständigt ursinniga. Det är en jätteskillnad, och det är därför som det är så himla viktigt att man kan få välja.

Det kommer också att behövas fler boenden när vi blir äldre. Det talade vi om här på frågestunden. Vi vill också se att det är fler som bygger fler boenden. Då är LOV nödvändigt. Det är ni emot.

Mirja talade också om att om man hade ett LOU-upphandlat boende som fungerade bra var det ingen garanti, för det måste ju upphandlas igen. Ja, så är det. Det är därför vi gillar LOV. Ni gillar inte LOV. Vi gillar lagen om valfrihet, och det gör därför att vi gillar valfrihet.

Vem kommer att vilja bygga och starta nya boenden om ni fortsätter att sända de signaler som ni gör? När man träffar privata utförare får man höra att de är mycket oroliga och mycket bekymrade. Personalen som jobbar i privata företag har ofta sin bakgrund i det kommunala, och de har valt att byta. Mirja säger att det är många som söker sig till kommunerna, och det är väl bra, men det finns ju en anledning till att de en gång sökte sig därifrån, och det är kanske inte bara lönen.

Anförande nr 141

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Vi kommer väl knappast att övertyga varandra i den här församlingen under kvällen i den här frågan, men det är ändå ganska häpnadsväckande att Vänsterpartiet benämner valfrihet som en nyliberal experimentverkstad. Det är ett ganska kraftigt uttryck för någonting som handlar om att det inte är politikernas godtycke som ska gälla utan att stockholmarna och medarbetarna själva ska kunna få välja vilken verksamhet som passar dem bäst. Men det får stå för Vänsterpartiet och den rödgrönrosa majoriteten.

Det var 26 återtaganden förra året, och det är klart att inte alla avtal i staden löpte ut då. Vi kan säkert förvänta oss fler verksamheter som tas tillbaka i kommunal regi under året. Det riskerar också att breda ut sig till andra områden. Vi har till exempel sett det inom skolan där man också säger nej till att låta fristående skolor att etablera sig.

Jag var i Rågsved häromveckan, och då sade en lärare att det är så tråkigt att inga friskolor ville etablera sig i Rågsved. Men faktum är att det var en friskola som ville etablera sig i Rågsved, men där sade skolborgarrådet nej. Nu var det tur att Skolin-spektionen kom fram och gav skolan tillstånd att etablera sig, men det är lite den synen man har. Kommunens verksamhet ska vara den bästa, och det ska inte finnas någon annan konkurrens. Det är klart vi också tycker att kommunala verksamheter ska ha hög kvalitet.

Det är viktigt att medarbetarna har en bra arbetsmiljö. Vi i oppositionen är också oroade över att sjukskrivningstalen ökar i kommunala verksamheter i staden. Det är viktigt att vi har en bra kvalitet för medarbetare och för våra äldre även om det är kommunala boenden. Det är självklart. Vi säger till stockholmarna att de måste kunna få välja själva, och vi säger till medarbetarna att de kan välja arbetsgivare men de kan också välja bort arbetsplatser. Det är en viktig princip. Det är kvaliteten som styr.

Det har varit många påståenden här i luften, och Socialstyrelsen har tittat på och granskat äldreomsorg utifrån fristående drift och kommunal drift. De konstaterar att år 2014 var kvaliteten på de fristående äldreboendena generellt bättre än på de kommunala när det gäller samtliga kvalitetsparametrar som lyfts fram. Man kan se att lönerna är högre. Det är lägre personalomsättning. Man har färre sjukskrivningar. Brukarna upplever kvaliteten som högre i de fristående verksamheterna. Det finns ingenting som pekar på att det generellt skulle vara dålig kvalitet.

Det är som sagt ideologi och politik där man har kommunen för ögonen. Det ska vara en arbetsgivare och ett alternativ för stockholmarna. Jag tycker att vi kan mer. Jag tycker att valfrihet ska vara vår ledstjärna för framtiden där vi för över makten från politikerna till stockholmarna själva.

Bifall till motionen!

Anförande nr 142

T o r u n B o u c h e r (V): Jag kände mig nästan apostroferad, och dessutom upplever jag att missuppfattningarna och sammanblandningarna haglar här i salen. Valfrihet och aktivitetsplaner är verkligen inte alls samma sak. Det jag försökte upplysa er om var att era aktivitetsplaner var mycket ideologiskt motiverade. Jag har inget emot ideologi en gång till, men de var ideologiskt motiverade.

Valfrihet är däremot något som vi just nu aktivt arbetar med i äldreomsorgen. De här olikfärgade påsarna ska nu få olika innehåll. Det är en av våra absoluta målsättningar. Jag hoppas att vi två kan komma överens om att även den sortens valfrihet är en eftersträvarsvärd valfrihet.

Anförande nr 143

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det handlar om retorik och praktik. Man säger att man är för valfrihet, och å andra sidan tar man tillbaka verksamheter i egen regi. Man säger att man vill ha en mångfald, och å andra sidan säger man i verksamhetsplanerna att inga nya konkurrensutsättningar kommer att ske under året. Det gör oss oroad.

Vi hör ofta att vi inte ska vara oroliga. Men sedan kommer det beslut i stadsdelsnämnderna där man egentligen godtyckligt, utan kvalitetsargument bakom, återtar verksamheter. Det är klart att det sprider oro. Vi ser det när det handlar om företagsklimatet där återkommunaliseringarna bidrar till ett betydligt sämre företagsklimat än tidigare. Det är många kvinnor som driver de här verksamheterna. Detta slår mot dem men också mot de kvinnor som är anställda i de här verksamheterna som inte vet om de kommer att kunna jobba kvar i företaget nästa år eftersom de inte vet om de kommer att finnas kvar. Det skapar otrygghet och en dålig arbetsmarknad.

Anförande nr 144

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu börjar det bli lite rundgång i debatten, men jag vill bara förtydliga några saker innan vi skiljs åt. Jag upprepar att det är 20 avtal inom äldreomsorgen som har förlängts och tre avtal som inte har förlängts. Man ska även i fortsättningen ha rätt att välja utförare i Stockholm, och man ska också ha möjlighet att påverka insatsernas innehåll. Verklig valfrihet och verkligt självbestämmande för mig är inte bara att välja mellan alternativ A eller alternativ B,

utan det handlar också om att kunna påverka inom alternativet. Det är också därför som vi ser över hela biståndsbedömningen.

Vi kommer också att främja idéburen sektor eftersom vi ser att den är tillbakatryckt i Stockholm. Vi tittar på hur kommunen kan verka för att främja förutsättningar för idéburen verksamhet för att verkligen bidra till mångfald.

Framför allt vill jag att vi snart börjar diskutera vad vi vill med äldreomsorgen om 10, 20 och 30 år. Som bekant har vi snabba demografiska förändringar. Vi kommer att få en mycket hög andel äldre äldre. Inom några få år kommer det att börja sticka iväg. Vi har en förändrad försörjningskvot som kommer att innebära mycket stora utmaningar för kommunerna. Vi måste börja blicka framåt. Hur ser den äldreomsorg och den hemtjänst ut som möter behoven hos framtidens äldre? Där har vi några nyckelfrågor. Det gäller samverkan, självbestämmande och framtida kompetensförsörjning. Hur ska vi kunna få människor att söka sig till våra välfärdsyrken?

Jag uppskattar den här typen av ideologiska debatter. Jag vill förtydliga att det är tre avtal som inte har förlängts och 20 som har förlängts. Samtidigt måste man som beställare förbehålla sig rätten att göra vissa avvägningar mellan vilka verksamheter som ska outsourcas eller inte.

Sist men inte minst: Vart ska vi sedan? Nu är det dags att börja förbereda hur framtidens äldreomsorg ska se ut.

Anförande nr 145

Ulla Hamilton (M): Fru ordförande! Jag är lite nyfiken på distinktionen mellan det som är idéburen verksamhet och det som inte är idéburen verksamhet i Claras värld. Är Volvos arbete med miljöbilar en idéburen verksamhet eller inte? Är byggandet av hållbara miljöfastigheter en idéburen verksamhet eller inte? Är en skola som jobbar med att alla elever ska få så bra resultat som möjligt en idéburen verksamhet eller inte? Det vore ganska intressant att få höra definitionen. I min värld är företag idéburna verksamheter.

Anförande nr 146

Borgarrådet Lindblom (V): Du ställde precis samma fråga till mig på oktobersammanträdet med ungefär samma exempel, och jag kan väl upprepa mitt svar. Jag utgår ifrån definitionen inom forskningen som bland annat Famna, som är intresseorganisationen för idéburen verksamhet, utgår ifrån. Man brukar skilja mellan kommunal eller offentlig, privat och idéburen enligt Famna och forskningen.

§ 27 Interpellation om cykelbanor i Stockholm (nr 2015:48)

Anförande nr 147

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 148

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Det är alltid trevligt när man känner att man gör skäl för arvodet. Nu har jag nämligen fyra interpellationer på raken, vilket jag inte är riktigt säker på om fullmäktige ska beklaga eller gratulera till. Det får ni väl komma fram till efteråt.

Den första handlar om cykelbanor och effekterna av byggandet av nya vägar. Byggandet av Norra länken har till exempel lett till en avlastning av vissa gator i innerstaden. Det har i sin tur ökat framkomligheten för bland annat cyklister. Det tycker vi är bra, och det tror jag att borgarrådet Helldén också tycker är bra.

Något som man då kan fundera på är hur man ska fortsätta att arbeta på det här sättet och hur man ställer sig när det gäller fortsatt utbyggnad av vägnätet, till exempel med den östliga förbindelsen och de effekter den kan ha när det gäller trafiksituationen i innerstaden. Det finns beräkningar som säger att den östliga förbindelsen kan minska trafiken i vissa delar av innerstaden, till exempel på Strandvägen, med upp till 10 procent. Det låter möjligen inte så vansinnigt imponerande, men 10 procent när det gäller en trafikminskning är fruktansvärt mycket. Om man kan åstadkomma det genom att bygga den östliga förbindelsen har man inte bara löst ett antal problem när det gäller infrastruktursituationen runt Stockholm utan också förbättrat framkomligheten i innerstaden. Det tycker vi är bra.

Dessvärre svarar inte riktigt Daniel Helldén på de här frågorna. Han talar i stället rätt mycket om så kallad inducerad trafik, det vill säga det som somliga transportforskare påstår händer när man bygger nya vägar, nämligen att trafiken ökar. Det gör den i lägen där det inte finns några alternativ, det vill säga där det inte finns en fungerande infrastruktur i form av kollektivtrafik, men det gör det ju i Stockholm.

Därför skulle jag vilja ha lite tydligare svar av trafikborgarrådet om hur han föreställer sig att det här ska se ut. Hur ställer sig till exempel majoriteten till fortsatta utbyggnader av vägnätet? Hur ser ni på att det faktiskt är så att trafiken minskar i innerstaden och därmed ökar framkomligheten för fotgängare och cyklister? Hur ställer sig trafikborgarrådet till de siffror som har tagits fram och som säger att trafiken i innerstaden kan minska med upp till 10 procent om den östliga förbindelsen byggs? Jag vill påpeka att den östliga förbindelsen också finns med i de inspel som majoriteten har gjort till Sverigeförhandlingen, så vi får väl anta att ni i den rödgrönrosa majoriteten faktiskt har diskuterat det.

Anförande nr 149

M a l i n E r i c s o n (FI): Fru ordförande! Jag tycker att det är mycket intressant med en interpellation som har rubriken Cykelbanor i Stockholm men handlar om motorleder. Det finns flera sätt att minska biltrafiken på vissa sträckor eller i vissa områden. Om man är ett bilkramarparti föredrar man förstås lösningen att leda om trafiken så att den hamnar någon annanstans, ofta där man själv eller ens väljare inte drabbas så mycket av den. Många av oss andra tycker att det bästa sättet att minska

biltrafiken på vissa ställen är att minska biltrafiken överallt så att kollektivtrafiken och gång- och cykeltrafiken får plats på gator och vägar. Att motivera byggen av motorleder med att det gör trafikmiljön bättre för gång- och cykeltrafikanter är bara bakvänt. Om man vill göra infrastrukturen bättre för de trafikslagen ska man bygga för dem och inte för bilarna.

Avsikten med Norra länken var att flytta biltrafiken från ett övertrafikerat vägstycke, och det har visat sig fungera. Vilka motsvarande effekter det skulle bli med Förbifarten eller en östlig förbindelse kan man undra. Nedfarter och påfarter kommer snarare att sätta upp hinder för gång- och cykeltrafikanter som alla motorleder gör. Då får vi bygga broar och undergångar för fotgängare och cyklister för att de ska kunna ta sig fram hjälpligt där bilisterna har fått gräddfil. Att försöka dra växlar på utbyggda cykelbanor för att motivera en östlig förbindelse är lite väl avancerat.

Anförande nr 150

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Själva upprinnelsen till den här motionen är det jag sade när vi klubbade igenom beslutet om cykelbanan på Lidingövägen. Norra länken hade då minskat trafiken med ungefär 30 procent på Lidingövägen och Valhallavägen. Sedan har den ökat igen. Det beslut som fattades om den leden var självfallet något som vi skulle utnyttja för att utveckla cykelbanorna i Stockholm.

Vi vet att mer vägutrymme skapar utrymme för fler bilar, och det blir fler bilar. Det är ingenting som bara vissa forskare har tittat på, utan det är belagt att det är på det sättet. De prognoser som togs fram inför öppnandet av Norra länken var att det skulle ta fem år att fylla på vägnätet igen med samma trafikmängd trots att vi fick en helt ny tunnel. Om vi då tar bort trafikutrymme på till exempel Lidingövägen innebär det att den trafiken inte kan komma tillbaka. Det är centralt eftersom vi, och jag tror även Cecilia Brinck, vill ha ett levande Stockholm som utvecklas och där cyklar, fotgängare och kollektivtrafik kommer fram bra. Då får vi en levande stad där vi kan ha uteserveringar. Det blir en helt annan stad än den vi har i dag där bilarna tyvärr har fått dominera i för hög utsträckning.

Om man bygger nya trafikleder skapar det mer trafik på ett annat sätt också. Norra länken har haft den effekten att trafiken innan för tullarna i Stockholms stad ökade för första gången på många år därför att det blev så mycket mer vägutrymme där också. För att klara klimatmålen, förbättra luftkvaliteten och få en bättre och mer levande stad måste vi generellt minska trafiken. Vi kan inte bygga trafikleder hur som helst och tro att det är lösningen på detta, utan vi måste skapa alternativ för stockholmarna. Då är det framför allt kollektivtrafiken vi ska satsa på. Det handlar också om bra cykelbanor och bra möjligheter att röra sig, det vill säga hur vi bygger och utvecklar staden.

Jag tror att Cecilia Brinck drar förhastade slutsatser utifrån det jag sade och utifrån vad som är möjligt att göra. Jag tycker också att Cecilia ska ta i beaktande att det sedan hon skrev sin motion har det kommit ett nytt klimatmål som har en mycket skarpare skrivning. Vi måste göra ännu mer nu.

Anförande nr 151

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Med tanke på till exempel allt strul med Förbifarten är jag inte helt säker på att trafikborgarrådets uppfattning att vi bygger vägar hur som helst är helt motiverad. Det är i själva verket väldigt långa, besvärliga och knepiga processer – det vet vi alla – innan vi kommer fram till den typen av beslut.

Däremot vill jag tacka Daniel Helldén som trots allt gör något slags försök att besvara mina frågor, åtminstone muntligt. Men jag blir – jag vill inte säga bekymrad, för det kan man bli över mycket här i världen – lite fundersam över Feministiskt initiativ. Vi drar inga växlar av någonting. Vi noterar att det förhåller sig på ett visst sätt, och sedan försöker vi dra vad vi uppfattar som någorlunda relevanta och rimliga slutsatser av det.

Jag vet att ni i Feministiskt initiativ vill ha bort privatbilism från innerstaden. Det har framgått ganska tydligt i den här salen. Den uppfattningen är ni, såvitt jag vet, ensamma om i fullmäktige, åtminstone när det gäller det rätt militanta sätt som ni framför den på. Vi vill inte det. Vi tycker att bilisters rättigheter och bilisters behov av att kunna använda bil också bör respekteras när vi planerar trafikflödena i Stockholm.

Jag har sagt det förut, men nu upprepar jag det, att det inte är så att vi som kör bil i Stockholms innerstad gör det på kul. Vi gör det därför att det är det enda sätt som vi kan lösa våra transportbehov på. Andra metoder funkar inte. Det är på det sättet vi löser våra vardagslogistiska bekymmer. Det kan ni tycka är onödigt, men det är det beslut som vi som kör bil fattar med utgångspunkt från de behov och de preferenser som vi har. Det måste vi också ta hänsyn till när vi planerar trafiken i innerstaden.

Vi delar tankarna i den framkomlighetsstrategi som har tagits fram om de prioriterade trafikslagen, om fotgängare, om cyklister och om kollektivtrafik. Det är självklart. Men om vi uppnår en effekt genom att bygga nya vägar och nya transportleder förbi staden, som till exempel tar sig till uttryck i att framkomligheten för cyklister och fotgängare ökar i innerstaden, tycker inte jag att det riktigt kan beskrivas som att vi försöker dra växlar på någonting, utan vi ser det som en positiv bieffekt av stora infrastrukturprojekt.

Självklart ska vi arbeta för att öka framkomligheten för cyklister, för fotgängare och för kollektivtrafik i innerstaden, men oavsett vad Feministiskt initiativ tycker i frågan kommer bilarna att finnas kvar där inom en överskådlig framtid.

Anförande nr 152

M a l i n E r i c s o n (FI): Fru ordförande! Jag tycker att det här är intressant. Jag undrar fortfarande hur det ska gå till att trafikmiljön för cyklister, gångtrafik och kollektivtrafik ska förbättras av just Förbifarten. Hur det nu ska gå till förstår i alla fall inte jag med tanke på att det antal bilar som rör sig i innerstaden inte kommer att använda sig av den, antar jag. Ska man åka förbi så ska man åka förbi.

Det är ingen av oss som påstår att vi tror att privatbilismen i innerstaden består av att folk åker omkring därför att de tycker att det är så himla roligt. Men med tanke på att ni sitter i landstinget och har ansvar för SL kanske det kan vara bra att börja där och

se om det inte går att göra kollektivtrafiken lite bättre även i innerstaden, om det nu är så oerhört svårt att klara sig utan bil där.

Anförande nr 153

Borgarrådet B r i n c k (M): Men Malin, har du läst vår cykelplan? Har du läst framkomlighetsstrategin? Där står det ganska tydligt hur vi tycker att trafikslagen ska prioriteras i innerstaden. Jag har inte talat om Förbifarten, för i det här sammanhanget är inte Förbifarten det mest intressanta projektet. Det jag talar om är iakttagna effekter av bygget av Norra länken, som är färdig, och tänkbara effekter av bygget av den östliga förbindelsen, som inte är påbörjad än men som förhoppningsvis snart blir det.

Det är detta det handlar om; det handlar inte om Förbifarten.

Jag tror faktiskt att det finns möjlighet att förbättra trafikmiljön för alla i Stockholm, att förbättra framkomligheten för kollektivtrafik, för fotgängare och för cyklister utan att bilisterna för den skull helt måste petas ut ur innerstaden. Det är det som vårt framkomlighetsarbete har gått ut på. Det är det som jag tror att vi måste arbeta för, om det inte är så att ni tycker att vi ska tillämpa metoder av ett slag som borde vara främmande för en demokratiskt vald församling.

§ 28 Interpellation om klottersanering (nr 2015:49)

Anförande nr 154

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 155

Borgarrådet B r i n c k (M): Herr ordförande! Trafikborgarrådet säger i sitt svar att det skulle vara en missuppfattning att staden har sänkt ambitionerna när det gäller klottersanering. Den iakttagbara verkligheten utanför det här huset talar ett annat språk. Efterlevnaden av 24-timmarsgarantin har försämrats kraftigt, det vet vi, sedan nolltoleransen mot klotter avskaffades. Jag ser inte att majoriteten vill vidta några särskilt kraftfulla åtgärder för att återupprätta 24-timmarsgarantin.

Det nya sättet att anmäla har gjort det enkelt att anmäla klotter. Man kan anmäla klotter via en app, men inte ens trafikkontoret säger att förklaringen till den ökade mängden anmälningar uteslutande är användningen av appen, utan det är ett ökat antal klotterbrott. Det kan ärligt vem som helst som rör sig i staden iaktta med egna ögon. För mig som inte bor i innerstaden utan i söderut räcker det med att åka tunnelbana, vilket jag gör, för att se att det är mer klotter och det får sitta kvar längre. Det tycker jag är beklagligt.

Det här handlar inte om huruvida man är för eller mot klotter som konstform. Jag har inget problem med graffiti som konstform. Det här handlar om att klotter i den här typen av miljöer skapar otrygghet, skapar osäkerhet och gör Stockholm till en mindre tilltalande och mindre trygg miljö för människor att vistas i. Det vet vi.

Därför är det viktigt att klotter tas bort så fort det uppkommer, att 24-timmarsgarantin efterlevs och att man inte försöker relativisera det här med klotter på det sätt som jag tycker att en del företrädare för majoriteten har gjort då och då, dock inte trafikborgarrådet, vill jag säga, genom att säga att det här på något vis handlar om människors legitima uttryck och att det är en konstform. Ja, det är en konstform, och att klottra på väggar och ytor som man har tillgång till och äger har jag inga som helst problem med. Det är inte det som det här handlar om, utan det handlar om klotter som förstör våra gemensamma ytor i staden, väggar, murar och tunnlar. Det tycker jag inte att man ska ha lov att göra. 24-timmarsgarantin måste återupprättas.

Anförande nr 156

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Den 24-timmarsgaranti som finns gäller. Sedan är det inte alltid lätt att exakt säga i vilken grad som man hinner med att sanera inom 24 timmar. Bland annat finns det problem, som jag tror att jag nämner i svaret, med att man i vissa tider på vintern inte kan klottersanera på det sätt som man vill, det vill säga omedelbart. Om det är väldigt kallt kan man skada vissa typer av ytor. Det går inte alltid att göra på det sätt som garantin förutsätter, men den ska gälla.

Sedan tycker jag att man måste beakta att 24-timmarsgarantin handlar om de platser och ytor som staden äger och har hand om. Vår garanti gäller till exempel inte det som är SL:s saker, och det gäller inte för privata fastigheter. Många gånger uppfattas det som att garantin inte uppfylls när det egentligen är saker där det inte är vårt ansvar i staden att hantera det. Det är också en sak som man ska ta i beaktande.

När det gäller frågan om antalet skadegörelser har ökat eller inte sedan man kan göra anmälan via appen vet vi att det har inneburit en enorm ökning av antalet anmälningar. Det kom till stånd i januari 2014, och det har varit en kraftig ökning därefter. Anmälningarna ökade med nästan 60 procent när man jämför 2013 och 2014. Generellt när det gäller anmälningar i staden, oavsett vad det gäller för anmälningar, till trafikkontorets app gick de upp bara mellan 2014 och 2015, när folk började känna till den möjligheten, från 26 000 anmälningar till 45 000 anmälningar. Vi vet att anmälningsfrekvensen gör att saker och ting verkar mer än vad de är.

Sedan behöver det här såklart analyseras närmare. Målet för trafikkontoret och verksamheten i nämnden är att 24-timmarsgarantin ska gälla.

Anförande nr 157

Borgarrådet B r i n c k (M): Herr ordförande! Jo, trafikborgarrådet har sagt förut att 24-timmarsgarantin ska gälla. Men det gör den uppenbarligen inte. Det är problematiskt.

Visst är det svårt att sanera på vintern. Man tvingas använda kemikalier som vi inte vill använda, och det ska vi inte heller göra. Men det problemet är inte nytt; det har alltid funnits. Inte heller är skillnaden mellan vem som har ansvar för vad ny. Det har varit så tidigare också. Vi har ansvar för att sanera klotter på våra ytor, och privata fastighetsägare har ansvar för sina. Det har inte heller uppstått efter september 2014. Den förklaringen håller inte.

§ 29 Interpellation om nedskräpningen i Stockholm (nr 2015:50)

Anförande nr 158

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 159

Borgarrådet B r i n c k (M): Herr ordförande! Jag ska bara förklara för fullmäktige varför det blir så här med fyra interpellationer från mig på raken. Det blir så därför att jag kan lämna in en interpellation bara när jag tjänstgör. Jag lämnar därför in alla samtidigt, och då kommer de efter varandra på föredragningslistan. Det är inte så att presidiet motarbetar er och tvingar er att lyssna på mig och Daniel Helldén så här länge. Jag ville bara säga det.

Det är mycket riktigt så som borgarrådet skriver i sitt svar, att stockholmarna under en lång tid haft synpunkter på nedskräpningen. Det gör nödvändigtvis inte att synpunkterna är mindre viktiga. Bara för att det har varit ett problem tidigare blir inte problemet mindre nu. Det varierar över tid, och det varierar mellan stadsdelar. Det har ibland att göra med de kontrakt man har. Ibland fungerar de, ibland fungerar de inte fullt så bra.

Men problemet är att upplevelsen av Stockholm som skräpigare och mindre städat blir allt starkare. Vi ser till exempel att antalet anmälningar gällande papperskorgar som inte töms ökar. Antalet anmälningar om skräp på gatan ökar. Det handlar då inte om att folk lägger sin julgran under lyktstolpen, för det är ett speciellt problem som får hanteras i särskild ordning. Det handlar om att man lägger sin skräppåse på gatan när papperskorgen är full. Under de senaste veckorna har det tillkommit problemet med sophantering, som trafiknämnden inte hanterar, utan Stockholm Vatten, så den frågan slipper Daniel just nu.

Precis som klotter leder nedskräpning och en skräpig och nedsmutsad miljö i staden till att stadsrummet blir mindre attraktivt. Det upplevs som mindre tryggt och mindre säkert och mindre trivsamt. Bara det är ett skäl till att se till att städning och uppröjning fungerar.

Jag tror att vi måste komma fram till att ha högre ambitioner för hur städningen i staden ska se ut och hur den ska gå till, om vi vill ha den snygga och trygga stad som vi pratar om och där människor trivs.

Vi inledde under perioden från 2006 till 2014 rätt omfattande satsningar för att lösa problemet med nedskräpning. De satsningarna har den nuvarande majoriteten nu helt tagit bort. I budgeten för 2015 skar man ned 35 miljoner på städningen. De pengarna har inte återförts. Man säger att de ligger i ram, men vi vet aldrig vad som händer med pengar som har varit specialdestinerade och sedan läggs i ram. De används till någonting annat.

Vi tycker inte heller att det duger att ha ambitionen att hinna städa upp allteftersom. Vi måste ligga steget före och tömma papperskorgarna innan de är sprängfyllda och städa gatorna i stället för att bara hänvisa till möjligheten att anmäla när problemet redan har uppstått. Det går att göra det; det visade vi mellan 2006 och 2014.

Anförande nr 160

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag skulle vilja säga, när nu Cecilia Brinck talade om en snygg och trygg stad, att vi vill ha en snygg, trygg och levande stad. Det är vårt mål, och det kommer vi att arbeta för. Självklart ska inte stockholmarna uppleva att det är en smutsig stad eller att skräp och annat ligger vid sidan av våra soptunnor. Det är helt centralt.

När det gäller budgetfrågorna hänvisar Cecilia till att det togs bort pengar från städningsanslagen. Det var så att år 2014, då Alliansen lade mer pengar än vad som var brukligt för städning, gick 10 miljoner av de pengarna till PM 10-åtgärder. Några miljoner gick till extra städning, för det var valår. 2 miljoner gick till projektet Open streets. Av dessa tillägg gick inte så mycket till städning som var mer traditionell städning. Det var mer pengar, men år 2013 lade ni 130 miljoner, år 2014 lade ni 143 miljoner. År 2015 lade vi 135 miljoner enligt den prognos som då var – jag har inte fått de senaste siffrorna. Men det var ungefär samma summor som det har varit hela tiden. Då kan man säga att det kanske är så att vi generellt behöver höja anslagen och se över hur vi gör med städningen.

Men det handlar inte bara om att lägga pengar, utan det handlar också om att vara kreativ och hitta nya lösningar. Därför har vi initierat ett projekt som handlar om källsortering i bland annat parker och som redan har satts i gång. De första speciella sopkärlen finns på plats i Rålambshovsparken. Sådana ska testas också i Tensta och Bredäng som ett sätt att komma till rätta med problemen.

Det som vi har märkt är att den take-away-kultur som vi har, med stora byttor som vi tar mat med oss i och sätter oss i parkerna för att äta maten, ställer till det med mycket sopor. Det gäller inte bara parker utan generellt alla soptunnor i staden. Folk ska ha det bra i staden, de ska äta sin mat och leva och ha det trevligt. Men vi måste lösa sopproblemet, och då är sopsorteringskärlen ett sätt för detta.

Ett annat blir de nya typer av soptunnor som komprimerar soporna. Kommer det fyra som har köpt take-away-mat och petar in byttorna i soptunnan så är den full. Det går mycket fort en solig dag i Stockholm. I de nya tunnorna pressas soporna ihop, och då tar de liten plats. Och så kan nästa komma med sina matsopor och slänga dem i soptunnan, och vi slipper att se dem vid sidan om. Det är ett sätt att vara kreativ. Det intressanta är att dessa soptunnor drivs med solceller. Det är verkligen en mycket smart lösning.

Anförande nr 161

Borgarrådet B r i n c k (M): Herr ordförande! Jag är inte säker på att problemet med nedskräpningen löses med sopsorteringskärl i Rålambshovsparken. Men det får vi väl se. Det går nämligen att minska nedskräpningen i Stockholm. Borgarrådet var kanske, inte hånfull, men något legär i sin beskrivning av de insatser som vi gjorde mellan 2006 och 2014. Bland annat hävdade han att vi städade lite extra därför att det var valår. Ja, vi städade lite extra, men inte för att det var valår utan för att det behövdes.

Vi hade generellt högre städambitioner. Vi satsade på nya sopsugsanläggningar och större papperskorgar, fler papperskorgar och papperskorgar på nya ställen, på så kallade föreningsstäd och fler Stockholmsvärdar. Allt detta tillsammans gav resultat.

Från det att man började mäta ungefär 2009 fram till 2014 minskade nedskräpningen i staden med lite drygt 25 procent. Det är möjligt att det är en statistisk avvikelser som det inte går att förklara med ökade insatser, men med tanke på majoritetens enorma förtjusning att anföra även väldigt begränsade statistiska belägg för det man gör tycker jag att den här siffran verkar rätt säker.

Det går att höja ambitionerna för städningen i staden. Om det är så att majoriteten menar allvar med detta ser vi naturligtvis fram emot ökade insatser som inte begränsar sig till sopsorteringskärl i Rålambshovsparken. Sopsortering kan vi ha en lång debatt vid ett annat sammanhang.

Anförande nr 162

Borgarrådet Helldén (MP): Jag vill bara säga när det gäller valår att det inte var min poäng att ni lade mer pengar på grund av att det var valår – det kan ha varit en orsak – men när det är valår behövs det mer pengar för att städa staden. Det är mycket valmaterial och skyltar som far fram och tillbaka och som ska tas upp. Därför är det varje valår så att det läggs mer pengar på att hantera nedskräpningen i staden. Det var min poäng. Jag ska inte skylla er för att ha ägnat er åt valfloskler.

De satsningar som ni gjorde på sopsugar var bara på ett sätt, till exempel vid Mariatorget finns en. Det är dock mycket kostsamt, och problemet är att det inte går att sortera i de anläggningarna. Allting åker i väg och bränns upp, vilket vi egentligen inte vill. Vi vill att man i tidigt stadium ska sortera och använda materialet igen. Därför är det här med sopsorteringskärl i Rålambshovsparken en enklare lösning. Det är ändå nya typer av kärl som nu provas på olika platser, inte bara i Rålambshovsparken. Det här är ett test, och sedan är det meningen att det ska användas i alla parker.

Självklart ska vi se på fler sätt och se till att vi får en ren och snygg stad, för det ska stockholmarna ha.

Anförande nr 163

Ulla Hamilton (M): Herr ordförande! Sopor är roligt; det är faktiskt väldigt spännande, tycker jag. Det som Daniel Helldén var inne på gällande Mariatorget är ett lysande exempel på hur man med modern teknik kan vara miljömässigt väldigt framåt. Den sopsugsanläggningen fungerar otroligt bra. Det är sant att man inte kan sortera soporna i den. Jag tror för egen del att man skulle kunna finna en sådan teknisk lösning också. Framför allt innebär det att de sopor som finns i papperskorgarna blir till fjärrvärme och elektricitet. Det är inte så dumt det heller i en storstad.

När vi satt i majoritet projekterade vi också utifrån den investering som hamnen har gjort framför Grand Hôtel och hela den vägen, där det finns en sopsugsanläggning som få känner till. När själva anläggningen viras upp när man ska tömma container är det många som märker den eftersom den är flera meter hög, men den är nedsänkt i marken.

Tanken var och planer fanns, och det vore intressant att höra vad den nuvarande majoriteten har gjort med de planerna, att man skulle fortsätta från Blasieholmskajen till Kungsträdgården. Om det är något ställe i Stockholm som samlar väldigt mycket skräp är det just Kungsträdgården. Det vore fantastiskt, även om man inte kan sortera

äppelskrutten från flaskorna, om man kunde få till stånd ett system där man får en automatisk tömning och därmed får det rent och snyggt i Kungsträdgården omedelbart. Jag måste säga att jag är väldigt imponerad av de självtömmande papperskorgarna. Det innebär dessutom, bland andra saker, att vi slipper rättproblemen.

Det vore som sagt spännande att höra om ni har kastat de planerna i papperskorgen eller om de fortfarande finns levande på kansliet.

Anförande nr 164

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi har inte slängt idéerna i papperskorgen eller i soptunnan. Den anläggning som finns i kajen skulle kunna vara någonting som man kunde använda när man ska rusta upp Kungsträdgården. Det är en relativt stor infrastruktur det handlar om, så man inte kan göra det hur som helst.

I första steget kommer vi att utöka antalet självkomprimerande soptunnor som ett sätt att försöka komma till rätta med de problem som finns i Kungsträdgården när det är mycket folk som rör sig där. Om de lösningarna inte räcker får vi återkomma. Vi vet att den här anläggningen finns vid båtarna på Blasieholmskajen.

Idéerna är inte skrotade, men vi får se var de landar.

§ 30 Interpellation om rätten att själv välja förskola (nr 2015:51)

Anförande nr 165

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 166

Borgarrådet B r i n c k (M): Herr ordförande! Rätten att välja förskola och välja skola är ett ämne som man kan skära på väldigt många olika ledder. Den här interpellationen tillkom som svar på en del reaktioner och signaler vi fick om att det fanns enheter som hade det besvärligt med lokalerna eftersom de lokaler som man hyrde eller satt i inte längre av ett eller annat skäl var tillgängliga. Det kan till exempel vara en bostadsrättsförening som av olika skäl inte vill ha förskoleverksamhet i huset. Det kan vara en hyresvärd, privat eller offentlig, som inte heller vill ha en förskola i huset. Det kanske ska byggas om, eller det kan handla om någonting annat.

Sedan interpellationen skrevs – jag vill bara nämna det även om det inte rör sig om en förskola – har ytterligare ett sådant fall kommit till vår kännedom. Det slumpar sig så att både skolborgarrådet och jag har besökt den aktuella skolan med bara några dagars mellanrum, nämligen Europaskolan på Gotlandsgatan, som är en grundskola med knappt 450 elever som nu mister sitt hyreskontrakt efter att fastigheten har bytt ägare.

Det här är besvärligt, och jag tycker att det vore värdefullt att få en inventering av hur vanligt detta är. Det har vi fått i interpellationssvaret, och det tackar jag för. Det visar sig att bland de stadsdelsnämnder som man har tillfrågat anser några att detta inte är något problem över huvud taget, medan några, bland annat Östermalm och Hägersten-Liljeholmen varifrån vi fick signalerna, signalerar att det en tuffare attityd från hyresvärdarna, vare sig hyresvärderna är en bostadsrättsförening eller någon annan. Det är naturligtvis allvarligt.

En ytterligare fråga är hur staden förhåller sig till den långsiktiga försörjningen av förskolelokaler, vilken utbyggnadstakt vi har och hur vi planerar det. Det här är, även om förskolan ligger i stadsdelsnämnderna, någonting som ligger i den stadsövergripande strategiska planeringen, vilket också skolborgarrådet mycket riktigt påpekar. Det är naturligtvis riktigt.

Det som är frågan är vilken roll majoriteten anser att de fristående förskolorna har. Det kommer signaler om att villkoren för fristående verksamheter stryps. Jag hade inte tänkt använda ordet ”återkommunalisering”, och jag ska inte göra det heller eftersom det inte är det vi gör med skolor; det kan man inte. Men de fristående aktörerna även på skolområdet får allt svårare att klara sig. Inställningen blir allt njuiggare, och det är bekymmersamt.

Vi klarar inte förskoleförsörjningen i den här staden utan de fristående alternativen. Det finns inte en chans att vi gör det. De erbjuder konkurrens, de erbjuder ett alternativ och levererar en mångfald i förskoleverksamheten, som inte bara behövs därför att vi behöver platserna utan som också behövs därför att det stärker kvaliteten i hela förskoleverksamheten. Därför är det viktigt att vi som finansierar inte helt släpper ansvaret när det gäller de fristående skolornas behov av lokaler.

Anförande nr 167

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Ingen kan vara i ovisshet om bredden på borgarrådet Brincks politiska verk. Det kan vi konstatera i kväll. Även den här interpellationen är rätt mångfasetterad, allt ifrån väldigt relevanta frågeställningar från Cecilia till sedvanligt snömos med olika insinuationer på temat, jag vet inte om det är högerspöken eller hjärnspöken, att den här majoriteten på olika sätt skulle försvåra för fristående verksamheter.

Jag tror inte att Cecilia Brinck kan hitta några som helst uttalanden från min sida när det gäller förskolesidan om att de inte skulle behövas. Tvärtom gör vi verkligen allt för att Stockholm ska vara en skolstad och en förskolestad där vi tar vara på den kraft som finns i både kommunal och fristående verksamhet. Jag har med glädje besökt en hel del av förskolorna och är alltid väldigt imponerad över den verksamhet som där utförs. Jag vet att förskoleverksamhet i den här staden åtnjuter en hög grad av nöjdhet från brukarna, det vill säga föräldrarna. Barnen verkar också glada.

Det finns ett branschråd för fristående förskolor, och jag är ordförande där. Det är oerhört konstruktiva och bra diskussioner varje gång vi möts. Det skulle finnas ett värde i att de enskilt drivna förskolorna samordnade sig ännu mer och hjälpte oss att få koll på det totala behovet.

Här görs det också stora insatser, som beskrivs i budgeten, där utbildningsförvaltningen centralt kommer att stärka sin förskoleenhet, som blir en förskoleavdelning med en avdelningschef och där ett av syftena är att kunna vara en ännu tydligare och bättre motpart till centralförvaltningen och våra stadsdelsnämnder, som behöver mer hjälp med sin lokalplanering. Här har vi möjligheten att ha ännu mer kontakt med de fristående förskolorna. Vi har en fin utbildningsverksamhet och har haft ett förskoleforum, summit, där personal från både kommunal och fristående verksamhet fanns med.

Jag kan lugna borgarrådet Brinck med att det finns den allra största insikt om vikten av att vi tillsammans hjälps åt. Som Cecilia nämnde har vi båda, i fredags respektive i måndags, besökt Europaskolan som är ett exempel, precis som Cecilia sade, på hur trångt det är i vår stad och hur vi tillsammans måste se till att skapa plats för skol- och förskoleverksamhet.

Anförande nr 168

Borgarrådet B r i n c k (M): Herr ordförande! Snömos och hjärnspöken – det önskar man att det var, men det är det dessvärre inte.

Nej, jag har inte hört skolborgarrådet uttala sig allmänt negativt när det gäller fristående förskolor. Men det här är en större diskussion än så, en diskussion som gäller de fristående alternativen och deras ställning. Som har nämnts tidigare i dag har man till exempel avstyrkt etablering av ett antal fristående grundskolor. I ett fall inte med någon annan motivering än att om den tillåts etableras kommer den kommunala skolan i området att förlora alla elever. Som det var körde Skolinspektionen lyckligtvis över det. Visst är det så att det finns en åtstramning i attityden till fristående alternativ när det gäller skola.

Investeringsdiskussioner är alltid spännande, och vi kan fortsätta att slänga siffror i ansiktet på varandra hur länge som helst. Men om man verkligen ser hur det ser ut konstaterar jag att vi faktiskt har mer investeringsmedel till Sisab i vår budget än vad ni har. Jag tror inte att majoriteten har lägre ambitioner i och för sig, men jag tror att man tror att man kan trolla och att man kan göra någonting för ingenting och att den fantastiska skolbyggnad som skolborgarrådet, hans parti och koalitionskollegor gärna talar om som nödvändig under de närmaste åren ska kunna ske utan att det syns särskilt tydligt i budgeten. Vi får ofta höra i diskussionen att det var någonting vi skulle ha gjort. Men vi hade som sagt större investeringsmedel till Sisab i våra budgetar än vad vi har.

Bara för att kort återgå till frågan: Hur arbetar man med de fristående förskolor som drabbas av det konkreta problemet att deras hyreskontrakt av ett eller annat skäl sägs upp? Det kunde jag inte riktigt utläsa av Olles alla värtaliga utläggningar om alla samarbetsformer som finns för fristående förskolor. Finns det en mekanism för detta? Vet vi när det händer på något annat sätt än att vi frågar utbildningsförvaltningen eller ber stadsdelsförvaltningarna fråga, eller vad vi nu gör? Är det så att det nu finns ett system för samarbete om informationsöverföring när det gäller detta? När barnen står utan förskoleplatser är det inte så att man kan vänta ett halvår innan de får en ny, utan det ska de ha helst i morgon.

Anförande nr 169

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Eftersom ordföranden inte klubbade av borgarrådet Brinck när hon inte höll sig till sitt ämne åtar jag mig att svara på det som inte hörde till ämnet, nämligen det som skulle vara den påstådda njuggheten gentemot fristående skolor, vilket detta egentligen inte handlar om. Jag måste säga att jag tycker att det vore oansvarigt av oss som företrädare för Stockholms stad att inte redovisa det som vi uppfattar som fakta i ett ärende som gäller etablering av en skola som ansöker om nytt tillstånd. Jag tycker att det är väldigt bra att vi får in inlagan till Skolinspektionen. Sedan är det den som fattar beslut. Jag ser absolut inget problem med det. Vi har tillstyrkt ett antal ansökningar om skolor. Det har att göra med att vi gör en seriös bedömning av var det finns kapacitetsbrist och var det redan finns överkapacitet. Så enkelt är det.

När det gäller investeringar är det en sak att skriva siffror i en budget och en annan sak att få det att hända. Förra året, 2015, var första året då Sisab överskred miljardgränsen i genomförda investeringar. Oavsett av vad ni skrev för höga siffror tidigare har ni under er tid inte lyckats leverera mer än 700 – 800 miljoner i genomförda investeringar. Utifrån en realistisk och seriös bedömning av vad staden ska klara av har vi utifrån den högsta nivån, som inträffade under vårt första år vid makten, byggt på investeringsbudgeten, som vi kan se i flerårsplanen. Det är en alldeles utmärkt och seriös plan framöver.

Mekanismer av det slag som Cecilia Brinck avslutningsvis tar upp finns det väl egentligen inte. Jag har inte uppfattat att ni under era åtta år lyckades skapa sådana system som gör att jag under mitt första år här har kunnat se när det ska hända sådana saker att det uppstår kapacitetsbrist eller att det försvinner platser eller fattas platser. Det är därför som vi bygger upp en ökad kapacitet med förskoleavdelningen, som jag nämnde, så att vi tillsammans med den och lokalplaneringsavdelningen samt

utbildningsförvaltningen, med våra 14 stadsdelsnämnder och de olika aktörerna inom det här området, stora och små aktörer, kan skaffa oss en gemensam bild.

Jag kommer att eftersträva en ökad grad av samplanering och samverkan i stället för att det här området, som alla andra områden som jag har ansvaret för, tillåts bli något slags High Chaparral. Jag tror väldigt mycket på gott samarbete och partnerskap och hoppas att vi kan utveckla en positiv Stockholmsmodell.

Förskolan är ju, skulle jag säga, vår viktigaste verksamhet för att vända kunskapsresultaten uppåt. Genom att grundlägga barnens kunskapsinhämtning och sociala förmåga med mera kommer vi att kunna ge dem den bästa starten som räcker genom hela utbildningsresan.

Anförande nr 170

Borgarrådet B r i n c k (M): Men de projekt som genomfördes under förra året var ju våra projekt. Det var våra skolbyggnadsprojekt som ni genomförde under förra året.

När det sedan gäller det här med avstyrkande av friskoleetableringar är det inte så enligt lagstiftningen att kommunen kan dra till med vilka argument som helst. Det som skollagen säger att man ska göra är att man ska uttala sig om en viss skoletable-rings eventuella effekter för skolväsendet i kommunen, inte dess eventuella effekter på en enskild skola, vilket var vad ni gjorde i det fall som vi nu pratar om. Det är fullständigt självklart att Skolinspektionen undanröjde det.